



**សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**

**Université Royale de Droit et des Sciences Economiques**

**Royal University of Law and Economics**



**សារណាមញ្ញប័ត្រការសិក្សា**

**តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការ  
នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ដល់ថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ: **លីម ចាយហ៊ុំ**

**គង់ សុវណ្ណារិទ្ធិ**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

**លោក ច័ន្ទ តារាស្មី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២១

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៧

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២១

## សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ឈ្មោះ **លីម ហាយហ៊ុំ** និង **គង់ សុវណ្ណារិទ្ធិ** ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២១ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច។

### សូមសម្តែងនូវកត្តាតាមដានយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ

លោកឪពុក **លីម តិចរិទ្ធ** និងអ្នកម្តាយ **ក្រុម ឡេង**

លោកឪពុក **គង់ ពៅ** និងអ្នកម្តាយ **ឈិត ហាវី**

ដែលលោកទាំងពីរបានផ្តល់កំណើត និងបានចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា អប់រំទូន្មាន ទំនុកបម្រុងសព្វគ្រប់បែប យ៉ាងដល់កូនតាំងពីតូចរហូតដល់កូនបានធំដឹងក្តី ហើយព្រមទាំងជួយផ្តើមជ្រោមជ្រែងឱ្យកូនបានទទួលនូវ ការសិក្សារៀនសូត្រនៅសាកលវិទ្យាល័យ។

សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានដឹកនាំប្រទេស ប្រកបដោយសុខសន្តិភាព ហើយបានលើកស្ទួយវិស័យអប់រំឱ្យមានភាពល្អប្រសើរ ប្រសិនបើប្រទេសជាតិគ្មាន សុខសន្តិភាពទេនោះ យើងខ្ញុំក៏មិនអាចទទួលបានការសិក្សា និងអប់រំ ដូចសព្វថ្ងៃដែរ។ សូមថ្លែងអំណរគុណ យ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត លុយ ច័ន្ទ្យា សាកលវិទ្យាធិការរង** ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង លោកគ្រូ-អ្នកគ្រូសាស្ត្រាចារ្យទាំងអស់ ដែលបានខិតខំបង្ហាត់បង្រៀនដល់យើងខ្ញុំជា សិស្សានុសិស្សអស់ពីកម្លាំងកាយចិត្ត។

យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ចំពោះលោកសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ **ច័ន្ទ តារាស្មី** ដែលបានលះបង់កម្លាំងកាយកម្លាំងចិត្ត ព្រមទាំងពេលវេលាដ៏មានតម្លៃមកជួយបង្ហាត់ បង្រៀន និងធ្វើការណែនាំសារណាមួយនេះតាំងពីពេលចាប់ផ្តើមរហូតដល់បានបញ្ចប់ជាស្ថាពរ។

ជាចុងក្រោយយើងខ្ញុំ សូមបូងសូងដល់វត្តស័ក្តិសិទ្ធិ សូមប្រសិទ្ធពរជ័យជូនចំពោះ **អ្នកមានគុណទាំងពីរ** **ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ** **សាកលវិទ្យាធិការរង** **ព្រឹទ្ធបុរស** **ព្រឹទ្ធបុរសរង** **លោកគ្រូ-អ្នកគ្រូសាស្ត្រាចារ្យទាំងអស់នៃ** **សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ** **និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច** **ជាពិសេសលោកសាស្ត្រាចារ្យ ច័ន្ទ តារាស្មី** សូមឱ្យ សមប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខ សុខភាពល្អពេញបរិបូណ៌ ជន្មាយុយ៉ឺនយូរ មានកម្លាំងពល់ខ្លាំងក្លា ប្រាជ្ញាស្មារតី ភ្លឺស្វាង និងសូមឱ្យមានសំណាងល្អគ្រប់ពេលវេលា ជាពិសេសសូមទទួលបានជោគជ័យរាល់គ្រប់ការកិច្ចថ្មីៗ។

## **អារម្ភកថា**

ក្នុងពេលរយៈ ៤ឆ្នាំ នៃការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រ យើងខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្ស រីករាយយ៉ាងខ្លាំង ដែលមានឱកាសបានចូលរួមក្នុងការចងក្រងសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះ។ យើងខ្ញុំបាន ជ្រើសរើសប្រធានបទស្តីពី **“តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការ អមតុលាការកំពូល”** ក្នុងគោលបំណងចង់បង្ហាញលម្អិតអំពី តួនាទី ភារកិច្ច ក៏ដូចជាសិទ្ធិ និងអំណាចរបស់ ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។

ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយដែលស្ថិតនៅអមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ហើយបំពេញភារកិច្ច ក្នុងការការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងសង្គម។ ស្ថាប័នអយ្យការ ជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា ដោយធ្វើការចោទប្រកាន់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទៅលើបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តល្មើស បំពានគោលការណ៍ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌដូចមានកំណត់នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ តាមរយៈចៅក្រមអយ្យការ ហើយធ្វើ ការសហការជាមួយយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកពិទ្ធភាពនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងធ្វើការសន្និដ្ឋានស្នើ សុំឱ្យយុត្តាធិការជំនុំជម្រះអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សារណាដែលយើងខ្ញុំបានចងក្រងឡើងនេះនឹងក្លាយជាឯកសារជំនួយមួយដែលមាន សារៈប្រយោជន៍ដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយ ក្នុងការសិក្សាស្វែងយល់ជាពិសេសលើប្រធានបទមួយនេះ។ ខ្លឹមសារ នៅក្នុងសារណានេះ យើងខ្ញុំក៏សង្ឃឹមថា នឹងក្លាយជាផ្នែកតូចមួយជំនួយដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់ អំពីស្ថាប័នមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ទោះបីយើងខ្ញុំមានការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការសរសេរយ៉ាងណាក្តី សារណាមួយនេះអាចមិនទាន់មាន សេចក្តីពេញលេញគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ ហើយក៏មិនទាន់បរិយាយបានលម្អិតគ្រប់ជ្រុងជ្រោយផងដែរ។ ដូច្នេះ បើមានកំហុសខុសឆ្គងលើចំណុចណាមួយកើតមានឡើងមិនសមរម្យ យើងខ្ញុំសូមអភ័យទោសទុកជាមុន និង សូមស្វាគមន៍រងចាំទទួលនូវរាល់ការបញ្ចេញមតិ៖គន្លងន័យស្ថាបនា។

ជាថ្មីម្តងទៀត យើងខ្ញុំសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតជូនចំពោះលោកសាស្ត្រាចារ្យ ណែនាំ **ច័ន្ទ តារាស្មី** សាស្ត្រាចារ្យផ្នែកច្បាប់ និងពាណិជ្ជកម្ម និងជាព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអម តុលាការកំពូល ដែលបានចំណាយពេលវេលាយ៉ាងមានតម្លៃ ក្នុងការបង្ហាត់បង្រៀន និងណែនាំលើសារណា មួយនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមគោរពជូនពរដល់សាស្ត្រាចារ្យលោកគ្រូអ្នកគ្រូក៏ដូចជាមិត្តនិស្សិត និងមិត្តអ្នកអាន ទាំងអស់ សូមជួបតែពុទ្ធពរទាំង៤ប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លៀតឡើយ។

**មាតិកា**

**ទំព័រ**

**សេចក្តីផ្តើម**..... ១

**ជំពូកទី១**

**សញ្ញាណទូទៅនៃតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

**ផ្នែកទី១៖ ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃតុលាការកំពូល** ..... ៣

**កថាខណ្ឌទី១៖ សមាសភាព** ..... ៤

ក. ចៅក្រមនៃតុលាការកំពូល ..... ៤

ខ. ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូល ..... ៦

គ. ការងាររដ្ឋបាលតុលាការកំពូល ..... ៩

ឃ. ថវិកាស្តីពីចំណូល និងចំណាយរបស់តុលាការកំពូល ..... ១០

ង. សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូល..... ១០

**កថាខណ្ឌទី២៖ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល** ..... ១១

ក. រចនាសម្ព័ន្ធ ..... ១៣

១.១. នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក..... ១៣

១.២. នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ..... ១៤

១.៣. នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ..... ១៤

១.៤. នាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ ..... ១៤

ខ. សមត្ថកិច្ច ..... ១៥

**ផ្នែកទី២៖ ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**..... ១៥

**កថាខណ្ឌទី១៖ ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល** ..... ១៦

ក. ការតែងតាំងជាចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ..... ១៧

ខ. ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ..... ១៧

**កថាខណ្ឌទី២៖ សមត្ថកិច្ចរបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល** ..... ១៨

ក. កាតព្វកិច្ចត្រូវបំពេញ..... ១៩

ខ. ទណ្ឌកម្មផ្នែកវិន័យ..... ១៩

**ជំពូកទី២**

**តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

**ផ្នែកទី១៖ តួនាទីចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល** ..... ២១

**កថាខណ្ឌទី១៖ លក្ខណៈសម្បត្តិដើម្បីទទួលបានការតែងតាំង** ..... ២៣

    ក. ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ..... ២៣

    ខ. ការជ្រើសរើស ..... ២៤

    គ. ការបណ្តុះបណ្តាល ..... ២៥

    ឃ. ការតែងតាំងស៊ុបក្នុងក្របខណ្ឌ ..... ២៦

**កថាខណ្ឌទី២៖ ថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ** ..... ២៧

    ក. ការតែងតាំង ..... ២៧

    ខ. ការផ្លាស់ប្តូរ ..... ២៨

    គ. ការផ្តាច់ពីមុខងារ ..... ២៨

    ឃ. ការដាក់ឱ្យនៅក្រៅក្របខណ្ឌ ..... ២៨

    ង. ការដាក់ឱ្យយំទំនេរ និងការលុបចោល ..... ២៨

**ផ្នែកទី២៖ សិទ្ធិ និងអំណាចចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល** .. ២៩

**កថាខណ្ឌទី១៖ ចំពោះកិច្ចផ្តែក**..... ២៩

**កថាខណ្ឌទី២៖ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍** ..... ៣០

    ក. បណ្តឹងសាទុក្ខ ..... ៣០

    ខ. បណ្តឹងសើម្បី ..... ៣៣

**កថាខណ្ឌទី៣៖ ទំនាក់ទំនងការងារផ្សេងៗជាមួយស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិ** .. ៣៤

    ក. ស្ថាប័នជាតិ ..... ៣៤

    ខ. ស្ថាប័នអន្តរជាតិ ..... ៣៥

**សេចក្តីសន្និដ្ឋាន** ..... ៣៦

**អនុសាសន៍**..... ៣៨

**ឯកសារយោង**

**ឧបសម្ព័ន្ធ**

សេចក្តីផ្តើម

### **សេចក្តីផ្តើម**

#### **១. លំនាំបញ្ជី**

អំណាចតុលាការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង ជាអំណាចឯករាជ្យ ដែលត្រូវបានប្រគល់ទៅឱ្យសាលាជម្រះក្តី។ នៅសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ទាប (សាលាដំបូង) ត្រូវមានស្ថាប័នអយ្យការមួយអម ដែលដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា ១រូប ជាប្រធានស្ថាប័ន និងនៅសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ខ្ពស់ (សាលាឧទ្ធរណ៍ និងតុលាការកំពូល) ត្រូវមានស្ថាប័នមហាអយ្យការមួយអម ដែលដឹកនាំដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ១រូប ជាប្រធានស្ថាប័ន។ ចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់ ជាពិសេសចៅក្រមអយ្យការ នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានតួនាទីភារកិច្ចយ៉ាងសំខាន់ណាស់ក្នុងការស៊ើបអង្កេត ស្រាវជ្រាវ ពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ និងបណ្តឹងសើសី។

ដូច្នេះដើម្បីសិក្សា ស្វែងយល់ឱ្យបានកាន់តែច្បាស់អំពីតួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ក្នុងសារណានេះនឹងធ្វើការបកស្រាយ ពន្យល់ លើប្រធានបទនេះ។

#### **២. ចំណោទបញ្ជីនៃការស្រាវជ្រាវ**

ដើម្បីឱ្យងាយស្រួលយល់បានកាន់តែច្បាស់នូវខ្លឹមសារនៃប្រធានបទសារណាដែលយើងខ្ញុំបានលើកឡើងនេះ បញ្ហាគតិយុត្តិមួយចំនួនត្រូវបានលើកឡើងដូចជា៖

- ១. តើចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានតួនាទីអ្វីខ្លះ?
- ២. តើអ្វីខ្លះជាសិទ្ធិ និងអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល?

#### **៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ**

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់យើងខ្ញុំលើប្រធានបទសារណាស្តីអំពី “តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល” ក្នុងគោលបំណងស្វែងយល់ឱ្យបានកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពីតួនាទីសិទ្ធិ និងអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពបន្ថែមទៀតលើចំណេះដឹងផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងមុខវិជ្ជានីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងសង្ឃឹមថាសារណាដែលយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើការស្រាវជ្រាវមួយនេះនឹងក្លាយទៅជាមូលដ្ឋានគ្រឹះមួយក្នុងការផ្តល់ជាគំនិត និងចំណេះដឹងក្នុងមុខវិជ្ជានេះដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយ។

#### **៤. ផែនការនៃការស្រាវជ្រាវ និងវិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ**

សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងចំណោទបញ្ហាខាងលើ យើងខ្ញុំបានជ្រើសរើសយកឯកសារ និងច្បាប់មួយចំនួនធ្វើជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីធ្វើការសរសេរសារណានេះ ដែលរួមមានដូចជា៖

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

- ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៧
- ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី និង
- មានឯកសារលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមួយចំនួនទៀតដូចជា៖ ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ ប្រកាសផ្សេងៗ

របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទ សម្រាប់ធ្វើជាឯកសារជំនួយក្នុងការស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ សារណារបស់យើងខ្ញុំមួយនេះ។

**៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ**

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទសារណាមួយនេះ គឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ដល់យើងខ្ញុំ ដោយយើងខ្ញុំទទួលបាននូវចំណេះដឹង និងបានស្រាវជ្រាវឯកសារច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនានា។ ការស្រាវជ្រាវនេះ ក៏ មានសារៈប្រយោជន៍ផងដែរចំពោះមិត្តនិស្សិតជំនាន់ក្រោយដែលមានបំណងចង់សិក្សាស្វែងយល់ និងស្រាវជ្រាវ អំពីស្ថាប័នមហាអ្សការអមតុលាការកំពូល ជាពិសេសចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល។ ប្រធានបទនេះ ជា ប្រធានបទថ្មីមួយដែលពុំសូវមានអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដោយសារប្រធានបទភាគច្រើនទាក់ទងនឹងស្ថាប័នអយ្យការ អមសាលាដំបូង។

**៦. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ**

សារណានេះ ត្រូវបានរៀបរៀងឡើងដោយប្រើប្រាស់នូវវិធីសាស្ត្របែបពណ៌នា និងវិភាគ។ យើងខ្ញុំបាន ធ្វើការស្រាវជ្រាវដោយការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយធ្វើការប្រមូលនូវព័ត៌មានទាំងឡាយ ក៏ដូចជា៖ ឯកសារពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងប្រធានបទនៃឯកសារសារណាមួយនេះ ដើម្បីឱ្យកាន់តែមានភាពត្រឹមត្រូវ ច្បាស់លាស់ មានប្រសិទ្ធភាព និងងាយយល់។ ព័ត៌មានទាំងឡាយត្រូវបានជ្រើសរើស និងដកស្រង់ចេញពីប្រភពល្អៗ ដូចជាការបកស្រាយ របស់នីតិករ អ្នកមានបទពិសោធន៍នៅក្នុងវិស័យនេះផ្ទាល់ មតិយោបល់ពីអ្នកជំនាញខាងផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់ សំខាន់ៗរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតផងដែរ។

**៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ**

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងចំណោទបញ្ហាគតិយុត្តិខាងលើ យើងខ្ញុំបានធ្វើការបែងចែកសារណានេះជាជំពូក ដែលមាន ២ជំពូកគឺ៖

- ជំពូកទី១៖ សញ្ញាណទូទៅនៃតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។
  - ជំពូកទី២៖ តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។
- ដោយជំពូកនីមួយៗនឹងត្រូវបានធ្វើការអត្ថាធិប្បាយ និងបកស្រាយនៅទំព័របន្ទាប់៖

# **ជំពូកទី១**

**សញ្ញាណទូទៅនៃគុណភាពកំពូល**

**និង**

**អង្គការមហាអយ្យការអមគុណភាពកំពូល**

### ជំពូកទី១

## សញ្ញាណទូទៅនៃតុលាការកំពូលនិងអង្គការមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

### ផ្នែកទី១៖ ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃតុលាការកំពូល

នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង អំណាចនៃគ្រប់គ្រងរដ្ឋត្រូវបានបែងចែកជា៣ធំៗដាច់ពីគ្នាដូចជា៖ អំណាចនីតិបញ្ញត្តិ អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងអំណាចតុលាការ<sup>១</sup>។ អំណាចនីតិបញ្ញត្តិ គឺជាអំណាចផ្តាច់មុខរបស់អង្គការនីតិបញ្ញត្តិក្នុងការតាក់តែង រឹសោធនកម្ម និងអនុម័តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិ និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ ដើម្បីឱ្យកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង ដែលជាការឆ្លើយតបចំពោះបរិបទសង្គមកំពុងតែមានការអភិវឌ្ឍន៍ឆ្ពោះទៅមុខ។ អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ គឺជាអំណាចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិនានា និងដឹកនាំគ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិ ដើម្បីធានានូវសុខសុវត្ថិភាព និងសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អក្នុងសង្គមជូនប្រជាពលរដ្ឋ។ អំណាចតុលាការជាអំណាចឯករាជ្យ<sup>២</sup>។ ស្ថាប័នតុលាការ ជាកន្លែងអនុវត្តអំណាចឯករាជ្យ ដែលត្រូវបានកំណត់ឡើងសម្រាប់ធ្វើការវិនិច្ឆ័យស្វែងរកយុត្តិធម៌ក្នុងទំនាស់ផ្សេងៗ ជូនទៅដល់ភាគីទាំងសងខាងនៅក្នុងបណ្តឹង។ កិច្ចការរបស់តុលាការ គឺកាត់ក្តីឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិដែលអង្គការនីតិបញ្ញត្តិបានអនុម័តរួចរាល់ ដើម្បីឱ្យសង្គមទទួលបាននូវសន្តិសុខ យុត្តិធម៌ សមភាព និងសេរីភាពពលរដ្ឋ។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរថា ស្ថាប័នតុលាការមិនមែនជាស្ថាប័នចាប់ចង ឬជាស្ថាប័នការពារសិទ្ធិបុគ្គលណាម្នាក់ទេ ប៉ុន្តែជាស្ថាប័នដែលការពារ និងធានាការគោរពសិទ្ធិបុគ្គលក្នុងសង្គម។

សាលាជម្រះក្តីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង ត្រូវបានច្បាប់បែងចែកជា សាលាជម្រះក្តីជាន់ទាប និងសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់<sup>៣</sup>។ សាលាជម្រះក្តីជាន់ទាប គឺសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ដែលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើរឿងក្តីទាំងអស់ ដែលច្បាប់កំណត់ដោយជំនុំជម្រះលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ គ្រប់វិវាទទាំងអស់នៅក្នុងវិស័យរដ្ឋប្បវេណី វិស័យព្រហ្មទណ្ឌ វិស័យពាណិជ្ជកម្ម វិស័យការងារ និងវិស័យរដ្ឋបាល។ បន្ទាប់ពីមានសាលាជម្រះក្តីជាន់ទាបនោះ គឺមានសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់ដោយមានសាលាឧទ្ធរណ៍ និងតុលាការកំពូល។ សាលាឧទ្ធរណ៍មានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់នូវរាល់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលត្រូវបានប្តឹងជំទាស់មិនសុខចិត្តចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោម។ សាលាឧទ្ធរណ៍ រួមមានសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ និងសាលាឧទ្ធរណ៍តំបន់<sup>៤</sup>។ ចំណែកឯតុលាការកំពូល ជាសាលាជម្រះក្តីថ្នាក់កំពូល ដោយមានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយរាល់

<sup>1</sup> រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២១ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៥១ថ្មី កថាខណ្ឌទី៥។  
<sup>2</sup> រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២១ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា១២៨ថ្មី។  
<sup>3</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៣។  
<sup>4</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៣៥។

រឿងក្តី ដែលស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមការកំណត់របស់ច្បាប់។<sup>5</sup> តុលាការកំពូលជំនុំជម្រះរាល់ បណ្តឹងសាទុក្ខទាំងអស់លើសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយគ្រាន់តែជំនុំជម្រះលើអង្គច្បាប់ប៉ុណ្ណោះ លើក លែងតែក្នុងករណីខ្លះដូចជា៖ បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទីពីរ និងបណ្តឹងសើឃើដែលតុលាការកំពូលធ្វើការជំនុំជម្រះនៅ លើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់។ តុលាការកំពូលមានតែមួយគត់ គឺនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ។<sup>6</sup>

តើស្ថាប័នតុលាការកំពូលត្រូវមានរចនាសម្ព័ន្ធបែបណា ដើម្បីធានាដល់ការអនុវត្តភារកិច្ចរបស់ស្ថាប័ន នេះទៅតាមកំណត់នៃច្បាប់ក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ដល់គូភាគីក្នុងរឿងក្តី?

**កថាខណ្ឌទី១៖ សមាសភាព**

ក្នុងការដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅ និងការបំពេញតួនាទី ភារកិច្ច តុលាការកំពូលដែលជាសាលាជម្រះក្តី ជាន់ខ្ពស់ មានសមាសភាពជាច្រើន។

សមាសភាពតុលាការកំពូលរួមមាន៖

- ប្រធាន
- អនុប្រធាន
- ចៅក្រម
- ក្រឡាបញ្ជី និង
- មន្ត្រីរដ្ឋបាល និងអាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលបម្រើការងារនៅតុលាការ កំពូល។

**ក. ចៅក្រមនៃតុលាការកំពូល**

ចៅក្រម គឺជាមន្ត្រីសាធារណៈដែលទទួលបានការតែងតាំងឱ្យដឹកនាំគ្រប់គ្រងកិច្ចការច្បាប់ នៅក្នុងសាលា ជម្រះក្តី។<sup>7</sup> ចៅក្រម ជាអ្នកដឹកនាំនីតិវិធី និងធ្វើការសម្រេចវិនិច្ឆ័យដោយផ្អែកលើឆន្ទានុសិទ្ធិឯករាជ្យរបស់ខ្លួន។ មានតែចៅក្រមទេ ដែលមានសិទ្ធិជម្រះក្តី។<sup>8</sup> ចៅក្រមត្រូវបំពេញភារកិច្ចនេះ ដោយឯករាជ្យ ដោយគោរពច្បាប់

<sup>5</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦១។

<sup>6</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៥។

<sup>7</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៦។

<sup>8</sup> Black Law Dictionary, ១៩៩០, ទំព័រ៨៤១។

<sup>9</sup> រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២១ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា១២៩ថ្មី, វាក្យខណ្ឌទី២។

យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងឱ្យអស់ពីដួងចិត្ត និងសម្បជញ្ញៈរបស់ខ្លួន<sup>10</sup> ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា អ្នកដែលមានងារជាចៅក្រម មិនត្រឹមតែបម្រើការងារនៅតាមសាលាជម្រះក្តីប៉ុណ្ណោះទេ តែក៏ជាអ្នកបម្រើការងារនៅតាមស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ដូចជាក្រសួងយុត្តិធម៌ទៅតាមស្ថាប័នរដ្ឋដទៃទៀត និងក៏ជាអ្នកនយោបាយផងដែរ។ ជាក់ស្តែងសមាសភាព ចៅក្រមដែលបម្រើការងារនៅក្នុងស្ថាប័នតុលាការកំពូលនេះត្រូវបានបែងចែកទៅតាមតួនាទី និងមុខតំណែងរៀងៗ ខ្លួនដូចមានរៀបរាប់នៅខាងក្រោម៖

**ក.១. ចៅក្រមតួនាទីជាប្រធាន និងអនុប្រធានតុលាការកំពូល**

នៅក្នុងស្ថាប័នតុលាការកំពូលត្រូវបានរៀបចំដំណើរការដោយមានការដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដោយ ចៅក្រមខ្ពស់ ជាប្រធានតុលាការតុលាការកំពូល និងចៅក្រមមួយចំនួនទៀតមានតួនាទីជាអនុប្រធានតុលាការ កំពូលតាមការចាំបាច់ជាក់ស្តែង។ ប្រធានតុលាការកំពូលចាត់វិធានការគ្រប់គ្រងជាចាំបាច់ក្នុងការប្រព្រឹត្តទៅនៃ តុលាការកំពូល និងណែនាំសភាទាំងអស់របស់តុលាការកំពូលឱ្យអនុវត្តច្បាប់<sup>11</sup>។ នៅចំណុចនេះ មានន័យថា ប្រធានតុលាការកំពូលមានសិទ្ធិក្នុងការកំណត់ការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ស្ថាប័នតុលាការកំពូល ហើយនឹងណែនាំ ដល់សភាទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅក្រោមឱវាទរបស់តុលាការកំពូលឱ្យអនុវត្តការងារទៅតាមនីតិវិធី និងច្បាប់ជា ធរមាន។ ប្រធានតុលាការកំពូលត្រូវចេញដីកាសម្រេចដើម្បីចាត់តាំងអនុប្រធានតុលាការកំពូលណាម្នាក់ឱ្យ ចាត់ ចែងការងារជំនួសខ្លួនបានក្នុងករណីចាំបាច់<sup>12</sup>។

**ក.២. ចៅក្រមតួនាទីជាប្រធានសភា**

តុលាការកំពូលមានសភាជំនាញ ដូចខាងក្រោម៖

- សភាព្រហ្មទណ្ឌ
- សភាវដ្ឋប្បវេណី
- សភាពាណិជ្ជកម្ម
- សភាការងារ<sup>13</sup>។

សមាសភាពរបស់សភានីមួយៗរួមមាន៖

- ប្រធានសភា
- ចៅក្រម និង

<sup>10</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦ កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>11</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦០ កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>12</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦០ កថាខណ្ឌទី២។  
<sup>13</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៧។

- ក្រឡាបញ្ជី<sup>14</sup>។

ប្រធានសភានីមួយៗត្រូវបានចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូល។ ចំនួនចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី និង ដំណើរការរបស់សភាទាំងនេះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រធានតុលាការកំពូល<sup>15</sup>។ ប្រធានតុលាការកំពូលត្រូវចេញដីកា សម្រេចដើម្បីចាត់តាំងអនុប្រធានតុលាការកំពូលណាម្នាក់ ឱ្យទទួលបន្ទុកធ្វើជាប្រធានសភានីមួយៗ ទៅតាម ជំនាញ និងបទពិសោធន៍ការងារ។ ក្នុងករណីខ្វះអនុប្រធាន ប្រធានតុលាការកំពូលអាចចាត់តាំងចៅក្រមណាម្នាក់ ឱ្យធ្វើជាប្រធានសភាបាន<sup>16</sup>។ ក្នុងន័យនេះ ច្បាប់បានផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ប្រធានតុលាការកំពូលក្នុងការចាត់តាំង និងចាត់ចែងការងារតាមតម្រូវការ និងការចាំបាច់ជាក់ស្តែងរបស់តុលាការកំពូល។ ប្រធានតុលាការកំពូលចាត់ តាំងអនុប្រធាន ចៅក្រម ដោយចេញដីកាសម្រេច ហើយបែងចែកការងារទៅតាមជំនាញ និងបទពិសោធន៍ ការងាររបស់អនុប្រធាន និងចៅក្រមនីមួយៗ។ សភានីមួយៗនៃតុលាការកំពូលសម្រេចសេចក្តីដោយចៅក្រម ០៥រូប ដែល ០១រូប ជាប្រធាន ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីជាធរមាន<sup>17</sup>។

**ខ. ក្រឡាបញ្ជីតុលាការកំពូល**

ពាក្យថាក្រឡាបញ្ជី នៅក្នុងវចនានុក្រមសម្តេច ជួន ណាត ត្រូវបានកំណត់និយមន័យថា ជាអ្នកមាន ឋានន្តរស័ក្តិមន្ត្រីថ្នាក់កណ្តាលខាងតុលាការ ជាស្មៀនសម្រាប់កាន់កាប់បញ្ជី និងសំណុំរឿងផ្សេងៗជាដើម។ ក្នុង ន័យនេះ ក្រឡាបញ្ជីអ្នកកត់ត្រា កាន់កាប់បញ្ជី និងថែរក្សាឯកសារសំណុំរឿងផ្សេងៗ ដែលអ្នកជួយសម្រួលកិច្ច ការចំនួនដល់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។ យោងតាមបទប្បញ្ញត្តិមាត្រា៥ កថាខណ្ឌទី១ និងកថាខណ្ឌទី២ វាក្យខណ្ឌទី១នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជីបានចែងថា ត្រូវបានបង្កើតឱ្យមានអង្គការក្រឡាបញ្ជី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សម្រាប់ជំនួយឲ្យអង្គការតុលាការ និងអង្គការអយ្យការ។ អង្គការក្រឡាបញ្ជី ត្រូវ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌។ ក្រឡាបញ្ជី គឺជាមន្ត្រីនៃក្រុមតុលាការ និងស្ថិតនៅក្នុងក្រុម ខណ្ឌ រដ្ឋបាលកណ្តាលរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ហើយអាចចាត់ឱ្យបំពេញការងារនៅក្រសួងយុត្តិធម៌បាន<sup>18</sup>។ តាម ន័យខាងលើ យើងអាចកំណត់បានថា ក្រឡាបញ្ជី ជាមន្ត្រីរាជការក្របខណ្ឌក្រសួងយុត្តិធម៌ដែលមានតួនាទីជា ជំនួយរបស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីរបស់តុលាការ និងអយ្យការ។ ក្រឡាបញ្ជី តែងតាំងពេញសិទ្ធិដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ តាមសំណើពីអង្គការទទួលបន្ទុកកិច្ចការក្រឡាបញ្ជី

<sup>14</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៨។  
<sup>15</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៩។  
<sup>16</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦០, កថាខណ្ឌ២, វាក្យខណ្ឌ២។  
<sup>17</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៩។  
<sup>18</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា៥ កថាខណ្ឌទី១និងកថាខណ្ឌទី២ វាក្យខណ្ឌ១។

ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីសម្រេចអំពីការតែងតាំងសម្រាប់ក្រឡាបញ្ជីទាំងអស់<sup>19</sup>។ គោលបំណងក្នុងការបង្កើតឱ្យមានអង្គការក្រឡាបញ្ជីដើម្បីជំនួយដល់អង្គការតុលាការ និងអង្គការអយ្យករដៅដល់ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព គុណភាពនៃសេវាយុត្តិធម៌<sup>20</sup> និងពន្លឿនក្នុងកិច្ចនីតិវិធីផ្សេងៗ ជាពិសេសក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ។ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានប្រគល់តួនាទីចម្បងដល់ក្រឡាបញ្ជីជាអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនៅដំណាក់កាលអយ្យការ កំណត់ហេតុស្តាប់ ឬសួរចម្លើយនៅដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ និងជាអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុសវនាការនៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ។ អង្គក្រឡាបញ្ជីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបែងចែកជា ក្រឡាបញ្ជីអង្គការតុលាការ និងក្រឡាបញ្ជីអង្គការអយ្យការ<sup>21</sup> មានន័យថាក្រឡាបញ្ជីត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រភេទដាច់ខ្សែកពីគ្នាដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការបំពេញមុខងារ និងភារកិច្ចរបស់ក្រឡាបញ្ជីនៅតាមអង្គការតុលាការ និងអង្គការអយ្យការ ហើយតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ក្រឡាបញ្ជីក៏ត្រូវបានកំណត់ដាច់ដោយខ្សែកពីគ្នាផងដែរ។

**ខ.១. តួនាទី និងភារកិច្ចក្រឡាបញ្ជីអង្គការតុលាការ<sup>22</sup>**

ក្រឡាបញ្ជីអង្គការតុលាការជួយដល់ចៅក្រមនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីតុលាការ តាមភារកិច្ចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា១២នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី។ តួនាទី និងភារកិច្ចសំខាន់ៗរបស់ក្រឡាបញ្ជីតុលាការរួមមាន នៅក្នុងដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ និងនៅដំណាក់កាលចៅក្រមជំនុំជម្រះ។ នៅក្នុងដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរនេះ ក្រឡាបញ្ជីមានភារកិច្ច៖

- ទី១. ទទួលសំណុំរឿងពីអយ្យការ។
- ទី២. ទទួលឯកសារបន្ថែមពីភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងសំណុំរឿង (ចុះហត្ថលេខាលើលិខិតទទួល)។
- ទី៣. ពិនិត្យមើលដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់តំណាងអយ្យការ។
- ទី៤. ពិនិត្យដីកាបញ្ជូនឬបញ្ជីរាយលិខិត។
- ទី៥. ពិនិត្យឯកសារទាក់ទងនឹងវត្តមាន។
- ទី៦. ពេលសាកសួរយកចម្លើយជនដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងសំណុំរឿងត្រូវរៀបចំដូចក្រឡាបញ្ជីអយ្យការ សួរយកចម្លើយ និង
- ទី៧. ត្រូវរៀបចំដីកា។

<sup>19</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា៤៤។  
<sup>20</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា១។  
<sup>21</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា៦។  
<sup>22</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា១២។

ដីកាដែលក្រឡាបញ្ជីនឹងត្រូវរៀបចំរួមមាន ដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ ដីកាឆែកឆេរ ដីកានាំខ្លួនសាក្សី ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅពិនិត្យមូលហេតុ ដីកាបង្គាប់ឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ដីកាសុំកែប្រែបទល្មើស ដីកាចាត់តាំងមេធាវី ដីកាផ្ទេរសមត្ថកិច្ច ដីកាឱ្យធ្វើកោសល្យវិច័យ ដីកាសុំឱ្យស៊ើបអង្កេតបទល្មើសថ្មីបន្ថែម ដីកាចាត់ឱ្យសួរជំនួស ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ដីកានាំខ្លួន ដីកាចាប់ខ្លួន ដីកាយុំខ្លួន ដីកាដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែង។ល។ ក្នុងពេលសវនាការ នៅពេលទទួលសំណុំរឿងពីចៅក្រមស៊ើបសួររួច ក្រឡាបញ្ជីត្រូវរៀបចំសំណុំរឿងដាក់តាមផ្នែក និងដំណាក់កាលនីមួយៗ ដើម្បីងាយស្រួលចៅក្រមត្រូវការមើលនៅពេលសវនាការទៅតាមដំណាក់កាលណាមួយដែលអាចពិនិត្យមើលបានយ៉ាងឆាប់។ នៅដំណាក់កាលចៅក្រមជំនុំជម្រះ ក្នុងពេលលើកសវនាការក្រឡាបញ្ជីចាំបាច់ត្រូវ៖

- ទី១. ប្រមូលលិខិតអញ្ជើញ ដីកាកោះ និងចុះឈ្មោះអ្នកចូលរួមសវនាការ។
- ទី២. ត្រូវនាំសាក្សីទៅសួរថ្មី។
- ទី៣. ប្រមូលវត្ថុតាងពីតំណាងអយ្យការដាក់លើតុ។
- ទី៤. មុនពេលលើកសវនាការត្រូវអានបញ្ជាផ្ទៃក្នុង និងនីតិវិធីសម្រាប់សវនាការឱ្យអ្នកចូលរួមបានដឹង។
- ទី៥. ក្រឡាបញ្ជីត្រូវប្រកាសឱ្យអ្នកចូលរួមសវនាការក្រោកឈរ ពេលចៅក្រមចូលដល់បន្ទប់សវនាការ។
- ទី៦. ពេលចៅក្រមលើករឿងមកជំនុំជម្រះ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវក្រោកឈររាយនាមវត្ថុមាន និងអវត្ថុមានជនដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងក្តីជូនអង្គសវនាការស្តាប់។
- ទី៧. កត់ត្រានូវសំណួរចម្លើយ និងសកម្មភាពទាំងអស់ក្នុងពេលដំណើរការសវនាការ។
- ទី៨. ពេលបញ្ចប់ការសាកសួរដេញដោល ក្រឡាបញ្ជីត្រូវឱ្យជនពាក់ព័ន្ធក្នុងសំណុំរឿងផ្តិតមេដៃលើសៀវភៅកំណត់ហេតុ (ការផ្តិតមេដៃមានន័យថា បានចូលរួមសវនាការមិនមែនទទួលស្គាល់កំណត់ត្រាដែលក្រឡាបញ្ជីបានសរសេរនោះទេ)។ ក្រៅពីនេះក្រឡាបញ្ជីនៅមានកិច្ចក្នុងការបន្តចេញសាលក្រមថែមទៀត។

**ខ.២. តួនាទី និងភារកិច្ចក្រឡាបញ្ជីអង្គការអយ្យការ<sup>23</sup>**

ក្រឡាបញ្ជីអង្គការអយ្យការជួយដល់ព្រះរាជអាជ្ញានៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីអយ្យការ តាមភារកិច្ចដែលមានចែងក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី។ តួនាទី និងភារកិច្ចសំខាន់ៗរបស់ក្រឡាបញ្ជីអយ្យការរួមមាន សម្រាប់នៅដំណាក់កាលអយ្យការនេះ ក្រឡាបញ្ជីមានភារកិច្ចសំខាន់ៗរួមមាន៖

- ទី១. ទទួលសំណុំរឿងពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬពីសាធារណជន ឬពីជនអនាមិក។
- ទី២. សរសេរកំណត់ហេតុ តាមការសាកសួររបស់អយ្យការទៅលើជនសង្ស័យ ឬសាក្សី ។

<sup>23</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា១៣។

ទី៣. ទទួលវត្ថុតាងយកមករក្សាទុក (ចុះបញ្ជីក្នុងសៀវភៅវត្ថុតាង)។

ទី៤. ព្រាងដីកាផ្សេងៗជូនព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារង និង

ទី៥. ត្រូវចុះជាប់ជាមួយព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងដើម្បីពិនិត្យកន្លែងកើតហេតុ ឆែកឆេរលំនៅឋាន និងប្រតិបត្តិការផ្សេងទៀតរបស់តំណាងមហាអយ្យការ។ ក្នុងករណីសំណុំរឿងដែលមានជនសង្ស័យមកជាមួយ ក្នុងដំណាក់កាលនេះក្រឡាបញ្ជីត្រូវសរសេរចុះក្នុងសៀវភៅបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ តាមសេចក្តីពិស្តារនៃការចាប់ខ្លួន រួចសរសេរនៅលើក្របសំណុំរឿងនៅថ្ងៃខែឆ្នាំ យាត់ខ្លួន។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងករណីទទួលសំណុំរឿងពីមន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌ ភារកិច្ចក្រឡាបញ្ជី ជាដំបូងត្រូវពិនិត្យលើ៖ បញ្ជីរាយលិខិតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងធ្វើការពិនិត្យ លើឯកសារទូទៅ។

ក្រឡាបញ្ជីក៏ត្រូវបានកំណត់អោយមានឋានានុក្រមផងដែរគឺ នាយកក្រឡាបញ្ជីអង្គការតុលាការ និង អង្គការអយ្យការ គឺជានាយឋានានុក្រមលើក្រឡាបញ្ជីទាំងឡាយ ដែលបម្រើការងារនៅសាលាជម្រះក្តី និងអង្គការ អយ្យការជាមួយគ្នានោះ<sup>24</sup>។

**គ. ការងាររដ្ឋបាលតុលាការកំពូល**

ចំពោះការងាររដ្ឋបាលតុលាការកំពូល តុលាការកំពូលមានមន្ត្រីរដ្ឋបាល ឬមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ដែល បម្រើការនៅក្នុងស្ថាប័នដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការងាររបស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។ ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅចំណុះ អោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមាននាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ ដើម្បីជួយការងាររដ្ឋបាលដល់តុលាការផងដែរ ដែលទទួលបន្ទុកដោយការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការតុលាការ។ ការិយាល័យនេះ ចាំជួយសម្រប សម្រួលការងាររដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូលដូចជា៖

- ទទួលបន្ទុកលើការងារឯកសារចេញ-ចូលនានា
- ចរាចរលិខិត និងបញ្ជូនទៅសភាជំនាញនីមួយៗ ព្រមទាំងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល
- សម្របសម្រួលរៀបចំទស្សនវិស័យក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍សេវារដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូល
- សម្របសម្រួលរៀបចំកម្មវិធីជំនុំជម្រះរឿងក្តីអាទិភាព និងរឿងក្តីធម្មតា
- ស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងសាលដីកា ឬសេចក្តីសម្រេចនានារបស់តុលាការកំពូល
- ចងក្រងឯកសារច្បាប់ និងសេចក្តីពន្យល់ផ្សេងៗក្នុងវិស័យតុលាការ

<sup>24</sup> សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈក្រឡាបញ្ជី, ជំហានទី៣ ០៧ កក្កដា ២០១៦, មាត្រា៩។

- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ។

**ឃ. ថវិកាស្តីពីការចំណូល និងចំណាយរបស់តុលាការកំពូល**

ជាគោលការណ៍ រាល់សាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ជាពិសេសតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអម តុលាការកំពូលត្រូវមានកញ្ចប់ថវិកាដោយឡែកដើម្បីដំណើរការ ដែលកញ្ចប់ថវិកានោះស្ថិតក្រោមកញ្ចប់ថវិកា របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌។ ការគ្រប់គ្រង និងការចាត់ចែងថវិការបស់សាលាជម្រះក្តី និងអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តី ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ<sup>25</sup>។

**ង. សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូល**

តុលាការកំពូល មានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយរឿងក្តីដែលស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមការ កំណត់របស់ច្បាប់<sup>26</sup>។ សាលាជម្រះក្តីគ្រប់ផ្នែក និងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ អនុវត្តអំណាចតុលាការ ដែលគ្របដណ្តប់លើ រឿងក្តីទាំងអស់ រួមទាំងរឿងក្តីរដ្ឋបាលផង<sup>27</sup> មានន័យតុលាការកំពូលត្រូវប្រើប្រាស់សិទ្ធិអំណាចដែលច្បាប់ ប្រគល់ជូនដើម្បីដោះស្រាយរឿងក្តីទាំងអស់ ដែលស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមច្បាប់កំណត់ ដើម្បី ស្វែងរកយុត្តិធម៌ជូនភាគីនីមួយៗនៃរឿងក្តី។ ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចលើបណ្តឹង សាទុក្ខចំពោះសាលដីកាដែលសម្រេចជាសមត្ថកិច្ចចុងក្រោយរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាខ្លួន<sup>28</sup> បាន សេចក្តីថា ប្រសិនបើនៅពេលគុភាគីនៃរឿងក្តីមិនយល់ស្រប ឬមិនពេញចិត្តទៅនឹងសាលដីកាណាមួយរបស់ សាលាខ្លួនណាមួយទេនោះ គុភាគីនៃរឿងក្តីនេះអាចធ្វើការប្តឹងសាទុក្ខមកតុលាការកំពូលបានតាមរយៈការិយាល័យ ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាខ្លួនហ្នឹងដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេច<sup>29</sup>។ ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាខ្លួនណាដែលជាចេញ សាលដីកានោះគឺជាអ្នកមានសិទ្ធិពិនិត្យ និងទទួលពាក្យបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយពិនិត្យមើលលើទម្រង់នៃពាក្យ បណ្តឹងដើម្បីធានាបាននូវភាពត្រឹមត្រូវនៃពាក្យបណ្តឹងនោះ។ បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវតែមានហត្ថលេខារបស់ក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកប្តឹង ឬអ្នកតំណាងដោយត្រូវមានភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រគល់សិទ្ធិផងដែរ ហើយក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការនោះ ត្រូវចុះបញ្ជីក្នុងបញ្ជីពិសេសដែលរក្សាទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការនោះ។ ក្រោយពីទទួលបាន បណ្តឹងសាទុក្ខ ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាខ្លួនណាត្រូវរៀបចំសំណុំរឿង និងបញ្ជូនទៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃ

<sup>25</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧៩។  
<sup>26</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦១។  
<sup>27</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៤។  
<sup>28</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤១៧។  
<sup>29</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤២២។

តុលាការកំពូលក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត<sup>30</sup> ដើម្បីក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូលធ្វើការចុះបញ្ជី<sup>31</sup> ហើយអនុវត្តតាមនីតិវិធីច្បាប់ដែលមានជាធរមានរហូតដល់ពេលជំនុំជម្រះ។ ចំពោះបណ្តឹងសាទុក្ខនេះដែរ តុលាការកំពូលសម្រេចសេចក្តីដោយចៅក្រម០៥រូប ក្នុងនេះមានប្រធានក្រុមប្រឹក្សា០១រូប ហើយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលជាសេចក្តីសម្រេចបិទផ្លូវតវ៉ា។ តុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចសេចក្តីលើបញ្ហាច្បាប់ដែលលើកឡើងដោយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ និងដែលរៀបរាប់នៅក្នុងសារណា<sup>32</sup> មានន័យថាតុលាការកំពូលដោះស្រាយ ស៊ើបអង្កេតស្រាវជ្រាវ ជំនុំជម្រះ និងសម្រេចសេចក្តីតែលើអង្គច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ មិនស៊ើបអង្កេត ឬស្រាវជ្រាវលើអង្គហេតុនោះទេ។ បើតុលាការកំពូលយល់ឃើញថាសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ពិតជាត្រឹមត្រូវនោះ តុលាការកំពូលអាចបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខហើយតម្កល់សាលដីការនោះទុកជាបានការ<sup>33</sup>។ ប៉ុន្តែ បើតុលាការកំពូលយល់ឃើញថាបណ្តឹងសាទុក្ខនោះត្រឹមត្រូវ មានន័យថាតុលាការកំពូលបដិសេធសាលដីការដែលគេតវ៉ា នោះតុលាការកំពូលត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះទៅសាលាឧទ្ធរណ៍មួយផ្សេងទៀត ឬសាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល ប៉ុន្តែកាត់សេចក្តី ឬសម្រេចសេចក្តីដោយចៅក្រមថ្មីផ្សេងពីសមាសភាពចៅក្រមមុន<sup>34</sup>។ រីឯបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ និងបណ្តឹងសើរី ក៏ជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូលផងដែរ គឺសភាពេញអង្គនៃតុលាការនេះជាអ្នកមានសមត្ថកិច្ចលើបណ្តឹងទាំងពីរនេះ។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរថា សភាពេញអង្គនៃតុលាការកំពូលត្រូវមានចៅក្រមយ៉ាងតិច០៩រូប ហើយមាន០១រូបជាប្រធានដែលដឹកនាំផ្ទាល់ដោយប្រធានតុលាការកំពូល<sup>35</sup>។

**កថាខណ្ឌទី២៖ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូល**

នៅគ្រប់សាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់មានអង្គភាពលេខាធិការដ្ឋាន ដែលចំណុះអោយគ្រប់សាលាជម្រះក្តីនោះ ដើម្បីជួយសម្រួលការងារផ្សេងៗ ដូចជាការងាររដ្ឋបាល ហិរញ្ញវត្ថុ បុគ្គលិកជាដើម។ រីឯតុលាការកំពូលក៏មានអង្គភាពលេខាធិការដ្ឋាននេះផងដែរ ហៅថាអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល គឺជាសេនាធិការឱ្យតុលាការកំពូលដែលដឹកនាំដោយអគ្គលេខាធិការ ០១រូប និងអគ្គលេខាធិការរងមួយចំនួនតាមការចាំបាច់<sup>36</sup>។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលមានឋានៈស្មើនឹងអគ្គនាយកដ្ឋានហើយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាល

<sup>30</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤២៣។  
<sup>31</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤២៤។  
<sup>32</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៣៦។  
<sup>33</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៣៩, កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>34</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៣៩, កថាខណ្ឌទី៤។  
<sup>35</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦២។  
<sup>36</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧២, កថាខណ្ឌទី១។

តុលាការកំពូល ស្ថិតនៅក្រោមរដ្ឋបាលកណ្តាលរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ដែលមានអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល តុលាការ ជាសេនាធិការអោយក្រសួងយុត្តិធម៌លើការងារនេះ<sup>37</sup> មានន័យថា រាល់កិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការត្រូវ ដាក់ឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលមានអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការជាអ្នកជួយ សម្របសម្រួល និងត្រួតពិនិត្យការងារទាំងនេះ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលបែងចែកជា នាយកដ្ឋាន ដែលដឹកនាំដោយប្រធាន០១រូប និងអនុប្រធានតាមការចាំបាច់។ ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង យុត្តិធម៌<sup>38</sup>។

អគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល ត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ តាម សំណើរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គ ព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដើម្បីលើកសំណើជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី។ អគ្គលេខាធិការត្រូវ ជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីរាជការដែលមានបទពិសោធន៍បម្រើការងារក្នុងជំនាញច្បាប់ រដ្ឋបាល ឬហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងតិច ចំនួន ០៧ឆ្នាំ<sup>39</sup> បានសេចក្តីថាអគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលជាមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ ចាស់ទុំ មានស្នាដៃ ទេពកោសល្យ និងមានបទពិសោធន៍យ៉ាងស៊ីជម្រៅខ្លាំងណាស់ក្នុងការងារច្បាប់ រដ្ឋបាល ឬ ហិរញ្ញវត្ថុដោយយោងតាមរយៈពេលដែលកំណត់ខាងលើ ហើយត្រូវបានជ្រើសរើសយ៉ាងម៉ត់ចត់ពីថ្នាក់ដឹកនាំ ដែលពិគ្រោះគ្នារវាងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអម តុលាការកំពូល ដើម្បីលើកសំណើទៅនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ បន្ទាប់មករដ្ឋមន្ត្រីធ្វើសំណើស្នើទៅព្រះមហាក្សត្រដើម្បី ចេញព្រះរាជក្រឹត្យតែងតាំងអគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។ ចំពោះអគ្គ លេខាធិការរង និងប្រធាននាយកដ្ឋានវិញ ត្រូវតែងតាំងដោយអនុក្រឹត្យ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូ ល។ អគ្គលេខាធិការរង និងប្រធាននាយកដ្ឋានត្រូវជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីរាជការដែលមានបទពិសោធន៍បម្រើ ការងារក្នុងជំនាញច្បាប់ ឬហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងតិចចំនួន០៥ឆ្នាំ<sup>40</sup>។ យ៉ាងណាមិញ អគ្គលេខាធិការរង និងប្រធាន នាយកដ្ឋាន មិនខុសគ្នាពីអគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលនោះទេ គឺសុទ្ធតែត្រូវ

<sup>37</sup> អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល, លេខ ២៣អនក្រ.បក, ០៤ កុម្ភៈ ២០១៦, មាត្រា៤, កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>38</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧១, កថាខណ្ឌទី២ និងទី៣។  
<sup>39</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧២, កថាខណ្ឌទី២។  
<sup>40</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧២, កថាខណ្ឌទី៣។

បានជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីដែលមានធ្វើការជំនាញផ្នែកច្បាប់ រដ្ឋបាល ឬហិរញ្ញវត្ថុ អ្វីដែលខុសគ្នានោះ គឺរយៈពេលត្រឹមតែ០៥ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ និងចំណុចដែលខុសគ្នាមួយទៀតនោះគឺ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលតែងតាំងគឺត្រឹមតែអនុក្រឹត្យទេដែលខុសពីអគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលដែលត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ។ រីឯមន្ត្រីបម្រើការងារនៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានថ្នាក់ក្រោមប្រធាននាយកដ្ឋាន ត្រូវតែងតាំងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន ព្រមទាំងប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ ត្រូវជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីរាជការដែលមានបទពិសោធន៍បម្រើការងារក្នុងជំនាញច្បាប់ រដ្ឋបាល ឬហិរញ្ញវត្ថុ យ៉ាងតិចចំនួន០៣ឆ្នាំ<sup>41</sup> មានន័យថាមន្ត្រីរាជការដែលបម្រើការងារក្នុងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល ដែលមាន ឋានៈត្រឹមអនុប្រធាននាយកដ្ឋានចុះត្រូវតែតាំងដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ដែលចុះហត្ថលេខាពីរដ្ឋមន្ត្រី និងមន្ត្រីរាជការទាំងអស់ខាងលើ ព្រមទាំងអគ្គលេខាធិការជាមន្ត្រីក្របខណ្ឌរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌។

**ក. រចនាសម្ព័ន្ធ**

ជាគោលការណ៍ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលត្រូវបែងចែកជានាយកដ្ឋានជំនាញ ដោយយោងតាមអនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលឆ្នាំ២០១៦ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល មានរចនាសម្ព័ន្ធដូចតទៅ ៖

- នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការ<sup>42</sup>។

**១.១. នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក**

នៅក្នុងនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិកមានការិយាល័យផ្សេងៗតាមការបែងចែក និងការកំណត់របស់អនុក្រឹត្យខាងលើ។ នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិកជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលលើការងាររដ្ឋបាលទូទៅ រដ្ឋបាលសំណុំរឿង បុគ្គលិក ប័ណ្ណសារ និងបូកសរុប។ ហើយមានការិយាល័យចំណុះចំនួន០៣គឺ៖

<sup>41</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧២, កថាខណ្ឌទី៤។

<sup>42</sup> អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល, លេខ ២៣អនក្រ.បក, ០៤ កុម្ភៈ ២០១៦, មាត្រា៥, កថាខណ្ឌទី១។

- ការិយាល័យរដ្ឋបាលទូទៅ
- ការិយាល័យកិច្ចការបុគ្គលិក
- ការិយាល័យទំនាក់ទំនង និងប័ណ្ណសារ

**១.២. នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ**

នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ ជាសេនាធិការអោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលលើ ការងារផែនការ ថវិកា គណនេយ្យ បេឡា លទ្ធកម្ម និងសារពើភ័ណ្ឌទាំងឡាយ។ នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ នេះរួមមានការិយាល័យចំណុះចំនួន០៣គឺ៖

- ការិយាល័យផែនការ
- ការិយាល័យហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់
- ការិយាល័យលទ្ធកម្ម

**១.៣. នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ**

នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ ជាសេនាធិការអោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលលើ ការងារសម្របសម្រួល ចាត់ចែងសំណុំរឿង ព្រមទាំងការងារផ្សេងទៀត ដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូល។ នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ មានការិយាល័យចំណុះចំនួន០៣គឺ៖

- ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការតុលាការ
- ការិយាល័យទំនាក់ទំនងតុលាការ
- ការិយាល័យព័ត៌មាន

**១.៤. នាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ**

នាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ ជាសេនាធិការអោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលលើ ការងារសម្របសម្រួល ចាត់ចែងបន្តសំណុំរឿង និងការងារទាំងឡាយ ដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់មហាអយ្យការអម តុលាការកំពូល។ នាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ គឺ៖

- ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការអយ្យការ
- ការិយាល័យទំនាក់ទំនងអយ្យការ
- ការិយាល័យបច្ចេកទេសព្រហ្មទណ្ឌ។

**ខ. សមត្ថកិច្ច**

ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើអំពីរចនាសម្ព័ន្ធនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលរួចមក ជាពិសេសបានយល់ដឹងពីឋានានុក្រម និងការដឹកនាំរបស់ស្ថាប័ននេះដែលបែងចែកការងារទៅតាមនាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យជំនាញនីមួយៗដែលចំណុះឱ្យស្ថាប័នខាងលើនេះ។ ក្នុងកថាខណ្ឌទី២នេះនឹងធ្វើការរៀបរាប់អំពីសមត្ថកិច្ចរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលវិញម្តង ដែលនឹងធ្វើការអធិប្បាយអំពីតួនាទី និងភារកិច្ច។ ស្ថាប័នអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល គឺជាសេនាធិការឲ្យតុលាការកំពូលលើការងារមួយចំនួនដូចដែលបានបញ្ញត្តិក្នុងច្បាប់ជាធរមាន ហើយស្ថាប័ននេះមានសមត្ថកិច្ចទៅលើការងារដូចជា៖

- ការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ការងារគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតុលាការសម្រាប់ជំនួយការបច្ចេកទេសដល់កម្មវិធីការងាររបស់តុលាការ
- ការងាររៀបចំគម្រោងថវិកាជូនប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលដើម្បីពិនិត្យ និងសម្រេច
- ការងាររៀបចំរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំជូនប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- ការងារទំនាក់ទំនងសាធារណៈ
- ការងារផ្សេងៗទៀតដែលប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលប្រគល់ឲ្យ។

**ផ្នែកទី២៖ ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃអង្គការមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

អង្គការអយ្យការក្នុងនាមជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា ដែលតំណាងដោយចៅក្រមអយ្យការនៃស្ថាប័ននេះធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទៅលើគ្រប់បុគ្គលទាំងអស់ដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសដើម្បីការពារសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់ ការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ អង្គការអយ្យការនៅអមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។ បើទោះបីជាមុខងាររបស់ស្ថាប័នអយ្យការត្រូវបានបែងចែកដាច់ដោយឡែកពីមុខងារស្ថាប័នតុលាការក៏ដោយ ស្ថាប័នទាំងពីរគឺសហការគ្នាដើម្បីអង្កេតស្រាវជ្រាវ ស៊ើបសួរ វិនិច្ឆ័យ ស្វែងរកយុត្តិធម៌ និងការពារសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម ផលប្រយោជន៍សាធារណៈក្នុងនាមប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ស្ថាប័ននេះមានឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ជានាយឋានានុក្រមខ្ពស់ជាងគេបង្អស់ដែលមានសិទ្ធិធ្វើអធិបញ្ជាលើចៅក្រមអយ្យការ ឬតំណាងអយ្យការទាំងអស់ឱ្យធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា ដូចដែលបានជម្រាបជូនខាងលើ នៅអមតុលាការកំពូលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានអង្គការអយ្យការមួយហៅថា មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។ ស្ថាប័ននេះមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង

- ព្រះរាជអាជ្ញា
- ក្រឡាបញ្ជី និង
- មន្ត្រីរដ្ឋបាល ឬមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀតដែលបម្រើការនៅមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល<sup>43</sup>។

**កថាខណ្ឌទី១៖ ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល សំដៅលើតំណាងអយ្យការនៃស្ថាប័ននេះដែល រួមមានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និង ព្រះរាជអាជ្ញា។ មុខងាររបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ត្រូវបានប្រគល់ឲ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ចូលរួមអនុវត្តមុខងារនេះ ក្រោមការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល<sup>44</sup>។ ដូចដែរបានលើកឡើងពីខាងដើម មុខងាររបស់ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា ធ្វើការចោទប្រកាន់ពី បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងសុំឱ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ើបសួរ និងយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ<sup>45</sup> មាន ន័យថាចៅក្រមអយ្យការក្នុងនាមជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា ត្រូវតែស្រាវជ្រាវរកឱ្យឃើញនូវបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ហើយធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទៅបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស និងស្នើសុំឱ្យអនុវត្តច្បាប់ នៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ និងចៅក្រមជំនុំជម្រះ។ ក្នុងគោលបំណងបង្ការ បង្ក្រាប ទប់ស្កាត់ បទល្មើសព្រហ្ម ទណ្ឌ និងចាប់ជនដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស មកផ្ដន្ទាទោសតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ជាធរមាន ដើម្បីការពារផល ប្រយោជន៍សាធារណៈ សន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងសង្គម។ ជាការពិតណាស់ ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការ កំពូល គឺសុទ្ធសឹងតែជាបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាពពូកែៗ ជាបុគ្គលឆ្លើម មានទេពកោសល្យ និងមានបទ ពិសោធន៍បម្រើការងារក្នុងស្ថាប័នអយ្យការអស់ជាច្រើនឆ្នាំ។ ក្នុងន័យនេះ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាជាដើម គឺជាបុគ្គលដែលពោលពេញទៅដោយសមត្ថភាពចំណេះដឹង ជាពិសេសបទពិសោធន៍ ក្នុងកិច្ចការច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ចៅក្រមអយ្យការមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសហ ការជាមួយស្ថាប័នតុលាការ ទាំងក្នុងការស៊ើបសួរ និងក្នុងសវនាការ ដើម្បីស្វែងរកការពិត និងយុត្តិធម៌ ជូនគូភាគី នៃរឿងក្តី ហើយធ្វើការសន្និដ្ឋាន និងស្នើសុំឱ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌។

<sup>43</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦២។

<sup>44</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧០, កថាខណ្ឌទី១។

<sup>45</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤។

**ក. ការតែងតែងចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

ជាការពិតណាស់ តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលគឺជាស្ថាប័នខ្ពស់បំផុតនៃ អំណាចតុលាការក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង។ ដូច្នេះការសម្រេចសេចក្តីក្នុងពេលសវនាដើម្បីស្វែងរកការ ពិតជូនដល់គូភាគីនៃរឿងក្តីគឺពិតជាជឿនលឿនដែលសំខាន់ណាស់ ព្រោះសេចក្តីសម្រេច សាលដីកា របស់តុលាការ ដែលជាអំណាចឯករាជ្យនេះ នឹងជះឥទ្ធិពលដល់ភាគីនៃរឿងក្តី ប្រសិនបើពុំត្រូវបានពិចារណាឱ្យបានម៉ត់ចត់ទេ នោះ។ ដូច្នេះហើយត្រូវទាមទារឱ្យចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាដែលបម្រើការក្នុងស្ថាប័ននេះ គឺជាបុគ្គលដែលមាន ចំណេះដឹងជ្រៅជ្រះ និងមានបទពិសោធន៍ការងារច្រើនឆ្នាំ ដើម្បីមកកាន់តំណែងក្នុងការងារនេះ។ អគ្គព្រះរាជ អាជ្ញាអមតុលាការកំពូល មានឋានន្តរស័ក្តិជាខ្ពស់បំផុត។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជ អាជ្ញាអមតុលាការកំពូលទាំងអស់មានឋានន្តរស័ក្តិជាខ្ពស់បំផុត។<sup>46</sup> មានន័យថាចំពោះចៅក្រមអយ្យការ ដែលទទួលបានការតែងតាំងជាចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល គឺត្រូវមានឋានន្តរស័ក្តិ ចាប់ពីខ្ពស់បំផុតព្រះរាជអាជ្ញាឡើងទៅ ហើយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ គឺមានឋានន្តរស័ក្តិជាខ្ពស់បំផុត ដែលមានថ្នាក់ខ្ពស់ជាងគេ។ ក្រោយពីទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល និងកម្មសិក្សាមក ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបាន តែងតាំងជាអនុព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ទី៤ ហើយត្រូវចំណាយពេលវេលាច្រើនបំពេញការងារ និងបញ្ចេញស្នាដៃរហូត ត្រូវបានដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិជាខ្ពស់បំផុតព្រះរាជអាជ្ញាទើបអាចត្រូវបានតែងតាំងជាព្រះរាជអាជ្ញានៃមហា អយ្យការអមតុលាការកំពូលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

**ខ. ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ**

ក្នុងការបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ចចៅក្រមក្តី ជាព្រះរាជអាជ្ញាក្តី គឺសុទ្ធសឹងតែមានការបែងចែកថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិដូចគ្នាទៅនឹងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលដែរ។ យោងតាមមាត្រា៣នៃព្រះក្រឹត្យស្តីពីឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់ សម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា បានបញ្ជាក់ថា អង្គចៅក្រម សំដៅដល់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្ថិត ក្រោមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។ អង្គចៅក្រមមានក្របខណ្ឌតែមួយប្រភេទ ហៅថាក្រប ខណ្ឌប្រភេទ "ក"<sup>47</sup>។ យ៉ាងណាមិញ ដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តដល់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានបំពេញតួ នាទី និងភារកិច្ចបានល្អ នឹងទទួលបានការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិដោយគោរព និងស្របតាមស្មារតីនៃច្បាប់ ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីលក្ខខណ្ឌនៃការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។ ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋានជាអាទិ៍៖

<sup>46</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩៥, កថាខណ្ឌទី១។

<sup>47</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៣។

- ការគោរពវិន័យការងារបានត្រឹមត្រូវ
- ការសម្រេចភារកិច្ចបានល្អ
- កិរិយាមាយាទ និងសីលធម៌ល្អ និងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសនៃអង្គចៅក្រម
- ការឆ្លងកាត់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនានា ឬបញ្ចប់ការសិក្សានៅតាមគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា<sup>48</sup>។

ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ត្រូវធ្វើឡើងតាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាពការងារ ស្របតាមតារាងនៃថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិនីមួយៗ។ លក្ខខណ្ឌនៃការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិតាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាពត្រូវកំណត់ដោយព្រះរាជក្រឹត្យ<sup>49</sup>។ បានសេចក្តីថា លក្ខខណ្ឌនៃការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិនៃអង្គចៅក្រមមាន២គឺ តាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាពការងារ។

- **តាមវេនជ្រើសរើស៖** ចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានអតីតភាពការងារចាប់ពី០២ឆ្នាំដល់ក្រោម០៣ឆ្នាំ ត្រូវជ្រើសរើសដើម្បីស្នើដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ មួយថ្នាក់ ដោយផ្អែកលើគុណសម្បត្តិការងាររបស់ចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញានោះ ឬផ្អែកតាមតម្រូវការការងារនៃសាលាជម្រះក្តី ឬអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តី<sup>50</sup> មានន័យថាការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិដែលធ្វើឡើងតាមវេនជ្រើសរើស គឺឱ្យតែចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញាដែលបំពេញការងារបានល្អ គោរពវិន័យ និងមានគុណសម្បត្តិការងារ ដែលមានអតីតភាពបម្រើការងារចាប់ពី០២ឆ្នាំដល់ក្រោម៣ឆ្នាំ នឹងត្រូវបានជ្រើសរើសដើម្បីស្នើដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ។

- **តាមវេនអតីតភាពការងារ៖** ចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញាដែលកំពុងបម្រើការងារនៅសាលាជម្រះក្តី និងចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានអតីតភាពការងារចាប់ពី០៣ឆ្នាំឡើងទៅត្រូវបានស្នើដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិមួយថ្នាក់ ជាស្វ័យប្រវត្តិ បើពុំមានទណ្ឌកម្មផ្នែកវិន័យ<sup>51</sup>។

សូមបញ្ជាក់ផងដែរថារយៈពេលអប្បបរមានៃការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ ត្រូវកំណត់រយៈពេល០២ឆ្នាំ ហើយការដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ អាចធ្វើម្តងតែមួយថ្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។

**កថាខណ្ឌទី២៖ សមត្ថកិច្ចរបស់អង្គការមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

ស្ថាប័នអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នដែលបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយគោរពទៅតាមគោលការណ៍មួយចំនួននៃស្ថាប័ននេះ។ នៅក្នុងស្ថាប័នមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអម

<sup>48</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៤, កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>49</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា២៧។  
<sup>50</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦, កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>51</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៦, កថាខណ្ឌទី២។

តុលាការកំពូលជានាយឋាននៃស្ថាប័ននេះ ហើយមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រង និងបែងចែកការងារផ្សេងៗដល់អគ្គ  
ព្រះរាជអាជ្ញាអង្គ និងព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងស្ថាប័នមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។ ដូចគ្នាទៅនឹងស្ថាប័នអយ្យការ  
គ្រប់ជាន់ថ្នាក់ដែរ មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញាក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលធ្វើការ  
ស៊ើបអង្កេត ដើម្បីស្វែងរកបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មានន័យថាស៊ើបអង្កេតស្វែងរកធាតុផ្សំនៃបទល្មើស ហើយធ្វើ  
ការចោទប្រកាន់ទៅលើបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដែលស្របតាមច្បាប់កំណត់ជាធរមាន និងស្នើសុំឱ្យ  
អនុវត្តច្បាប់នៅមុខយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ។

**ក. ភាគព្រឹត្តិប្រតិបត្តិបំពេញ**

ព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់ត្រូវបំពេញកិច្ចការងាររបស់ខ្លួនឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន និងម៉ឺងម៉ាត់បំផុត ស្របតាមការ  
កំណត់នៃច្បាប់ និងការបែងចែកការងាររបស់ប្រធានស្ថាប័ន មានន័យថា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអង្គ និងព្រះរាជអាជ្ញាអម  
តុលាការកំពូលត្រូវតែអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួនតាមការបែងចែករបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃស្ថាប័ននេះ និងតួនាទី  
ភារកិច្ចដែលច្បាប់បានកំណត់។ ក្នុងជីវភាពរស់នៅផ្ទាល់ខ្លួន ព្រះរាជអាជ្ញាមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយ ដែលនាំ  
ឱ្យអាចខិនដល់កិត្តិយស និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់ខ្លួន និងដល់កិត្យានុភាពនៃអង្គអយ្យការឡើយ<sup>52</sup>។ ជាការពិត  
ណាស់ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាព ឬឥរិយាបថណាមួយ ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសរបស់  
ខ្លួនឡើយ គឺត្រូវតែរក្សាភាពថ្លៃថ្នូរ ព្រោះការប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនសមរម្យណាមួយ គឺអាចប៉ះពាល់ដល់កិត្យានុភាព  
នៃស្ថាប័នអយ្យការ ហើយក្នុងការបំពេញការងារ ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចបោះបង់ការងារ ឬអវត្តមានដោយគ្មានការ  
អនុញ្ញាតពីថ្នាក់លើឡើយ មានន័យថាព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចឈប់សម្រាក ឬមិនមកធ្វើការងារដោយគ្មានការ  
អនុញ្ញាតជាមុនឡើយ។ ចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល សម្រាប់សំណើសុំ  
អនុញ្ញាតអវត្តមានត្រូវសម្រេចដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។

**ខ. ទណ្ឌកម្មផ្លូវចិត្ត**

ក្នុងការបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ច ប្រសិនបើចៅក្រមអយ្យការណាម្នាក់ត្រូវបានរកឃើញថាបានប្រព្រឹត្ត  
កំហុសណាមួយក្នុងវិជ្ជាជីវៈដែលផ្ទុយពីក្រមសីលធម៌ ចៅក្រមអយ្យការនោះនឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មស្របតាម  
ច្បាប់កំណត់ជាធរមាន។ កំហុសរបស់ចៅក្រមក្នុងការបំពេញភារកិច្ចវិជ្ជាជីវៈ និងការធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់  
កិត្តិយស សីលធម៌ ភាពស្អាតស្អំ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរប្រាសចាកពីក្រមសីលធម៌របស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា នាំ  
ឱ្យមានទណ្ឌកម្មខាងវិន័យតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ<sup>53</sup>។ យ៉ាងណាក្តី ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យមិនមែនជាឧបសគ្គ

<sup>52</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩៦, កថាខណ្ឌទី២។  
<sup>53</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៤, កថាខណ្ឌទី១, វាក្យខណ្ឌទី១។

ដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសណាមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្ត<sup>54</sup> មានន័យថា ចៅក្រមអយ្យការ ដែលត្រូវបានដាក់ទណ្ឌកម្មផ្នែកវិន័យដោយសារតែកំហុសរបស់ខ្លួន នឹងអាចត្រូវបានគេប្តឹងពីបទព្រហ្មទណ្ឌណា មួយ ប្រសិនបើខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត ដូចជាការទទួលសំណូកជាដើម។ ហើយទណ្ឌកម្មខាងវិន័យនេះមិនមែនជាការ រារាំងដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាឡើយ។ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យមាន០២ថ្នាក់គឺ<sup>55</sup>៖

១-ទណ្ឌកម្មថ្នាក់ទី១

- ក- ការស្តីបន្ទោសដោយផ្ទាល់មាត់
- ខ- ការស្តីបន្ទោសដោយចុះក្នុងសំណុំលិខិតផ្ទាល់ខ្លួន
- គ- ការផ្អាកមិនឲ្យចុះឈ្មោះក្នុងតារាងដំឡើងថ្នាក់ឬឋានន្តរស័ក្តិមួយរយៈតែមិនលើសពី២ឆ្នាំទេ ឬ លុបឈ្មោះចេញពីតារាងដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិវិញក្នុងករណីដែលចុះឈ្មោះរួចហើយ។

២- ទណ្ឌកម្មថ្នាក់ទី២

- ក- ការផ្លាស់ដោយបង្ខំ អាចតម្រូវឱ្យទទួលការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម
- ខ- ការព្យួរការងារមិនឱ្យមានបៀវត្ស ក្នុងរយៈពេលមិនឱ្យលើសពី០១ឆ្នាំ
- គ- ការកាត់បន្ថយមួយថ្នាក់ ឬច្រើនថ្នាក់ ឬបន្ថយឋានន្តរស័ក្តិ
- ឃ- ការដាក់ឱ្យចូលនិវត្តន៍ដោយបង្ខំ
- ង- ការបញ្ឈប់ពីមុខងារដោយបង្ខំ
- ច- ការបណ្តេញចេញពីក្របខណ្ឌ។

ទណ្ឌកម្មថ្នាក់ទី២ ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ បន្ទាប់ពីមានការសម្រេចពីឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅ ក្រម។

<sup>54</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៤, កថាខណ្ឌទី២។

<sup>55</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៥៥។

## **ជំពូកទី២**

**តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការ**

**នៃ**

**មហាអយ្យការអធិការកំពូល**

**ជំពូកទី២**  
**តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការ**  
**នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

**ផ្នែកទី១: តួនាទីរបស់ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល**

នៅក្នុងស្ថាប័នតុលាការកំពូល ក្រៅពីមានចៅក្រមអាសនៈ ក្រឡាបញ្ជី មន្ត្រីរដ្ឋបាល ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើនោះ ក៏មានអង្គការអយ្យការផងដែរ។ អង្គការអយ្យការ ធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឱ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់<sup>56</sup> តាមន័យនេះ យើងអាចកំណត់បានថា អង្គការអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយដែលធ្វើការចោទប្រកាន់ទៅលើរាល់បុគ្គលទាំងឡាយណា ដែលបានប្រព្រឹត្តផ្ទុយទៅនឹងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលកំពុងតែមានអានុភាពក្នុងការអនុវត្តន៍ នាពេលបច្ចុប្បន្ន និងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

តើអង្គការអយ្យការមានតួនាទី និងសិទ្ធិ អំណាចអ្វីខ្លះនៅក្នុងតុលាការកំពូល?

តាមគោលការណ៍ច្បាប់នៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានកំណត់ថា នៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ មានតែអង្គការអយ្យការទេដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា<sup>57</sup>។ អង្គការអយ្យការ គឺសំដៅទៅដល់ស្ថាប័នដែលចៅក្រមអយ្យការ (ព្រះរាជអាជ្ញា) ធ្វើការបំពេញការងារ តួនាទី ភារកិច្ចដែលស្ថិតនៅ អមតុលាការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។ ការចោទប្រកាន់របស់អង្គការអយ្យការទៅលើជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស គឺធ្វើឡើងតាមរយៈព្រះរាជអាជ្ញា។ ព្រះរាជអាជ្ញាបានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការធ្វើការចោទប្រកាន់ទៅលើរាល់បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើជាបទល្មើសដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នៃប្រទេសកម្ពុជាយើង។ នៅប្រទេសកម្ពុជាយើង មានប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនមានការយល់ច្រឡំថាស្ថាប័នអយ្យការ និងស្ថាប័នចៅក្រមជាស្ថាប័នតែមួយរួមគ្នា ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញថាស្ថាប័នអយ្យការ និងស្ថាប័នចៅក្រមស្ថិតនៅក្នុងតុលាការតែមួយក៏ពិតមែន តែស្ថាប័នទាំងពីរនេះ គឺជាស្ថាប័នពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ដែលបានកំណត់អំពីតួនាទី ភារកិច្ច កាតព្វកិច្ច និង សិទ្ធិ អំណាច ទៅតាមមុខងាររៀងៗខ្លួនទៅតាមច្បាប់ដែលបានកំណត់។ ជាក់ស្តែងក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ចៅក្រមអយ្យការជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា និងធ្វើការសន្និដ្ឋានទោសដោយតាំងខ្លួនជាគូក្តីដើមជាដរាប<sup>58</sup>។ គួរបញ្ជាក់ថា បណ្តឹងអាជ្ញា គឺជាបណ្តឹងសុំឱ្យពិន័យជាប្រាក់ ឬដាក់ពន្ធនាគារមានកាលកំណត់ ឬអស់មួយជីវិត ឬប្រហារជីវិត (ប៉ុន្តែនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងពុំមានទោសប្រហារជីវិតទេ) ចំពោះជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើដែលនាំឱ្យគ្រោះថ្នាក់ដល់សង្គម ឬប្រឆាំងនឹងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ។ បច្ចុប្បន្ននេះ បណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវបានគេមើលឃើញថាជា បណ្តឹងដែលប្រឆាំងនឹងជនល្មើស ដែលបានប្រព្រឹត្ត

<sup>56</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា២៧។

<sup>57</sup> រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ២១ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា១៣១ថ្មី។

<sup>58</sup> មាត្រា៥ កថាខណ្ឌទី២ នៃច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពសាលាជម្រះក្តី ឆ្នាំ១៩៩៣។

បទល្មើសណាមួយ ដោយទាមទារឱ្យតុលាការធ្វើការវិនិច្ឆ័យ និងផ្ដន្ទាទោសជននោះទៅតាមច្បាប់។ បណ្ដឹងអាជ្ញាត្រូវអនុវត្តក្នុងនាមនៃផលប្រយោជន៍ទូទៅដោយអយ្យការ<sup>59</sup>។ ព្រះរាជអាជ្ញា ជាម្ចាស់បណ្ដឹងអាជ្ញា និងជាគូក្តីដើមក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដោយធ្វើការអនុវត្តនាទី ដើម្បីការពារថែរក្សាសុវត្ថិភាព សណ្ដាប់ធ្នាប់សង្គម តាមរយៈការចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលបានរំលោភច្បាប់។ រីឯការចូលរួមនីតិវិធីនៅក្នុងសវនាការវិញ ក្នុងនោះច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការបានបញ្ញត្តិថា តំណាងអង្គការអយ្យការ ត្រូវតែមានវត្តមាននៅគ្រប់សវនាការទាំងអស់នៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ និងរឿងក្តីផ្សេងៗទៀតដែលច្បាប់កំណត់<sup>60</sup>។ ទន្ទឹមនឹងនោះ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌក៏បានកំណត់អំពីការចូលរួមដំណើរការ នីតិវិធីសវនាការផងដែរ បានបញ្ញត្តិថា ចៅក្រមអយ្យការត្រូវតែមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការរឿងព្រហ្មទណ្ឌ<sup>61</sup>។ ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ទាំងពីរខាងលើនេះ យើងអាចធ្វើការបកស្រាយថា ព្រះរាជអាជ្ញា ជាអ្នកចោទប្រកាន់ទៅលើជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្មើស ដោយផ្អែកលើធាតុផ្សំនៃបទល្មើសទាំងបីមាន៖ ធាតុសត្យានុម័ត (គោល បំណងនៃការប្រព្រឹត្ត) ធាតុអត្តនោម័ត(ឆន្ទៈ) និងនីតិសុវត្ថិភាព (ធាតុច្បាប់) ដោយធ្វើការចោទប្រកាន់តាមរយៈការធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញា។ ក្រោយពីបានធ្វើការចោទប្រកាន់តាមរយៈបណ្ដឹងអាជ្ញារួចមក ព្រះរាជអាជ្ញានឹងត្រូវមានភារកិច្ចតាមដានរឿងក្តីតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់រហូតដល់រឿងក្តីនោះបានធ្វើការជំនុំជម្រះចប់សព្វគ្រប់ នេះហើយជាហេតុដែលច្បាប់បានកំណត់ឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែចូលរួមគ្រប់រឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌទាំងអស់ គឺចូលរួមដើម្បីការពារនូវការចោទប្តឹងរបស់ខ្លួន ក្នុងគោលបំណងថែរក្សាសុខសុវត្ថិភាព សណ្ដាប់ធ្នាប់ និងបង្ការកុំឱ្យមានភាពចលាចលកើតមានឡើងនៅក្នុងសង្គមដែលជាប្រយោជន៍រួមនៅក្នុងសង្គមកម្ពុជាយើង។ ចំណុចដែលយើងខ្ញុំបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ គ្រាន់តែជាការលើកអំពីតួនាទីទូទៅរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីលើកឡើងវិញ និងរំលេចក្នុងចំណុចរបស់យើង ដោយឡែកនៅតុលាការកំពូលមាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ នេះ<sup>62</sup> ដែលក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនេះ ចៅក្រមអយ្យការ ជាអ្នកប្តឹងទៅតុលាការហើយត្រូវតែបង្ហាញឱ្យបានច្បាស់នូវអ្វីដែលខ្លួនបានចោទប្រកាន់។ ក្នុងពេលជំនុំជម្រះតំណាងមហាអយ្យការ ត្រូវចូលរួមជាចាំបាច់ បើពុំដូច្នោះទេ តុលាការមិនអាចធ្វើការជំនុំជម្រះ ឬកាត់ទោសជនល្មើសបានឡើយ។ ដោយហេតុថា ចៅក្រមអយ្យការ ធ្វើការចោទប្រកាន់ខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឱ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ ហើយចៅក្រមអយ្យការក៏ធានារ៉ាប់រងការអនុវត្ត សេចក្តីសម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងសិទ្ធិធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញា សិទ្ធិអំណាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋម ក្នុងករណីកើតមានបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ឬបទល្មើស

<sup>59</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤។  
<sup>60</sup> ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៨, កថាខណ្ឌទី៤។  
<sup>61</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា២៧, កថាខណ្ឌទី៣។  
<sup>62</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា២៨, វាក្យខណ្ឌទី១។

មជ្ឈឹមជាក់ស្តែងអំណាចធ្វើការចាប់ខ្លួន ការឃាត់ខ្លួន ចោទប្រកាន់ និងសិទ្ធិ អំណាចច្រើនទៀតដែលច្បាប់បាន ផ្តល់ឱ្យ (បើសិនជាចៅក្រមអយ្យការអមសាលាដំបូង)។

**កថាខណ្ឌទី១៖ លក្ខណៈសម្បត្តិដើម្បីទទួលបានការតែងតាំង**

**ក. ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ**

អង្គការអយ្យការ (ព្រះរាជអាជ្ញា) គឺជាស្ថាប័នមួយដាច់ដោយឡែកពីចៅក្រម ហើយស្ថាប័ននេះមានតួនាទីចោទប្រកាន់ដែលមានមន្ត្រីព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកសម្រេច។ ពាក្យថាអាជ្ញា គឺជាអំណាច ដូច្នេះហើយព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើសម្រាប់ប្រទេស ដែលមានព្រះមហាក្សត្រគ្រងរាជ្យជាព្រះប្រមុខរដ្ឋ រីឯប្រទេសដែលគ្មានព្រះមហាក្សត្រ គ្រងរាជ្យគេហៅថា រដ្ឋអាជ្ញា។ ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង គេប្រើថា «ព្រះរាជអាជ្ញា» ព្រោះ ថាមានព្រះមហាក្សត្រឡើងគ្រងរាជសម្បត្តិ និងជាព្រះប្រមុខរដ្ឋដែលជាម្ចាស់ដីត្រជាក់សម្រាប់កូនចៅផងទាំងពួង។ រីឯប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ជាប្រទេសដែលគ្មានព្រះមហាក្សត្រគ្រងរាជ ដូចនេះគេប្រើថា «រដ្ឋអាជ្ញា»។ ឯចៅក្រម (តុលាការ) តំណាងនៃអំណាចក្នុងប្រទេស។ ចំពោះពាក្យថាអយ្យការអមតុលាការនោះ គឺមានន័យថា ស្ថាប័នមួយនេះមិនស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់តុលាការទេ តែជា ស្ថាប័នចោទប្រកាន់ទៅលើជនណាម្នាក់ដែល ប្រព្រឹត្តខុស ឬប្រឆាំងនឹងច្បាប់ទាក់ទងទៅនឹងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ។ ស្ថាប័នអយ្យការអមតុលាការនេះ មានសិទ្ធិ អំណាចគ្រប់គ្រងលើកម្លាំងសមត្ថកិច្ចនៅតាមបណ្តារាជធានី-ខេត្តមាន នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ មេព្រៃ ជល ផល ជាដើម ដែលជានគរបាលយុត្តិធម៌។

វិជ្ជាជីវៈព្រះរាជអាជ្ញា ជាវិជ្ជាជីវៈមួយក្នុងចំណោមវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ដទៃទៀត ដែលបំពេញការងារភារកិច្ច របស់ខ្លួននៅក្នុងតុលាការ។ ព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាមន្ត្រីដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថាប័នអយ្យការជាអ្នកទទួលបន្ទុកស្វែងរក បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌធ្វើការចោទប្រកាន់ និងសុំឱ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការសើបសួរ និងយុត្តាធិការ ជំនុំជម្រះ ក្នុងនាមផលប្រយោជន៍សង្គម។ អង្គការអយ្យការក៏ធានារ៉ាប់រងការអនុវត្តន៍សេចក្តីសម្រេចខាងបទ ល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងធានាយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ។

ព្រះរាជអាជ្ញា ជាអ្នកដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដល់នគរបាលយុត្តិធម៌។ ព្រះរាជអាជ្ញា មានតួនាទីចំនួន ០៤ គឺការចោទប្រកាន់ ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានឱ្យតុលាការ ការធានារ៉ាប់រងការអនុវត្ត និងការផ្សព្វផ្សាយដីកា បង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន។ ក្នុងការប្រកបវិជ្ជាជីវៈព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវប្រកាន់ភ្ជាប់នូវគោលការណ៍សំខាន់ៗមួយចំនួន ដូច ជា៖

- គោលការណ៍ឯកភាព (គោលការណ៍ឋានានុក្រម)
- គោលការណ៍អវិភាគ

- គោលការណ៍ឯករាជ្យ
- គោលការណ៍នៃការកត់សម្គាល់ដោយសេរី ដោយផ្ទាល់មាត់នៅក្នុងសវនាការ
- គោលការណ៍មិនទទួលខុសត្រូវ

**ខ. ការជ្រើសរើស**

យោងតាមគោលការណ៍ណែនាំស្តីពី តួនាទីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារដ្ឋត្រូវធានាថាបុគ្គល ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យធ្វើជាព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែជាបុគ្គល ដែលមានសុចរិត មានសមត្ថភាព មានការបណ្តុះបណ្តាលត្រឹមត្រូវ និងមានគុណសម្បត្តិ ។ ការប្រឡងជ្រើសរើស ព្រះរាជអាជ្ញា គឺមានប្រឡង ពីរបៀបដូចខាងក្រោម៖

១. ការប្រឡងប្រជែងទូទៅ

២. ការប្រឡងប្រជែងផ្ទៃក្នុង

ចំពោះការប្រឡងទាំងពីរបៀបនេះ យើងនឹងធ្វើការបកស្រាយនូវចំណុចខាងក្រោម៖

**ខ.១. ការប្រឡងប្រជែងទូទៅ**

ព្រះរាជអាជ្ញា ជាវិជ្ជាជីវៈចម្បងនៃក្របខណ្ឌតុលាការ ដែលមានដើរតួនាទីដ៏សំខាន់ចំពោះការដំណើរការជំនុំជម្រះរឿងក្តី។ វិជ្ជាជីវៈនេះមានការជ្រើស និងទទួលការបណ្តុះបណ្តាលដូចគ្នាទៅនឹងវិជ្ជាជីវៈចៅក្រមដែរ។ ការជ្រើសរើស និងបណ្តុះបណ្តាលព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវអនុវត្តជាមួយការជ្រើសរើសនិងការបណ្តុះបណ្តាលចៅក្រមតាមបញ្ញត្តិនៃជំពូកទី២(ចៅក្រម) ផ្នែកទី៥ (ការជ្រើសរើសចៅក្រម)នៃច្បាប់នេះ ។ ដោយយោងតាមការចង្អុលបង្ហាញនៃមាត្រា៨២ នៃច្បាប់នេះ ដូច្នេះយើងនឹងធ្វើការបកស្រាយ និងស្វែងយល់បន្ថែមអំពីលក្ខខណ្ឌ មួយចំនួននៃការជ្រើសរើសជាបេក្ខភាព ដើម្បីទទួលការបណ្តុះបណ្តាលឱ្យក្លាយទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា១៩នៃច្បាប់ដដែលនេះ។ ការជ្រើសចៅក្រម ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យប្រឡងជ្រើសរើសជាសិស្សចៅក្រម ចំពោះបេក្ខជនដែលបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

១. ត្រូវមានសញ្ជាតិខ្មែរតាំងពីកំណើត

២. មានអាយុ៣៥យ៉ាងច្រើន ចំពោះបេក្ខជនជានិស្សិត និងអាយុ៤០ឆ្នាំ ចំពោះបេក្ខជនជាមន្ត្រីរាជការគិតដល់ថ្ងៃប្រឡង

៣. ត្រូវមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ

៤. មិនដែលមានទោសមជ្ឈិម ឬឧក្រិដ្ឋ ដោយបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតថ្កោលទោស

៥. កាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់អាចបំពេញការងារបាន។

ដូចបានយោងនៃបញ្ហាត្រីខាងលើ ដូចនេះ យើងអាចធ្វើការបកស្រាយឱ្យលម្អិតបានថា៖ មុននឹងទទួលបាននូវការជ្រើសរើសជាបេក្ខភាពជាសិស្សចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញានោះ យើងត្រូវត្រៀម និងរៀបចំខ្លួន ដោយបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលតម្រូវខាងលើឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ជាមុនសិន។

**ខ.២. ការប្រឡងប្រជែងផ្ទៃក្នុង**

ដើម្បីទទួលបាននូវវិជ្ជាជីវៈ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវមានការប្រឡងជ្រើសរើសផ្ទៃក្នុងវិជ្ជាជីវៈព្រះរាជអាជ្ញា ការប្រឡងនេះ ក្រៅពីមានការប្រឡងទូទៅ នោះក៏មានការប្រឡងតាមរយៈផ្ទៃក្នុងផងដែរ។

**តើការប្រឡងតាមរយៈផ្ទៃក្នុងជាអ្វី?**

ការប្រឡងផ្ទៃក្នុង គឺសំដៅទៅដល់ការប្រឡងសម្រាប់មន្ត្រីរាជការដែលចង់ផ្លាស់ប្តូរមកបម្រើក្នុងវិជ្ជាជីវៈព្រះរាជអាជ្ញានេះ។ ការជ្រើសរើសបញ្ចូលក្នុងក្របខណ្ឌចៅក្រម អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រឡងប្រជែងផ្ទៃក្នុងពីក្នុងចំណោមមន្ត្រីរាជការ និងក្រឡាបញ្ជីដែលមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ និងមានបទពិសោធន៍ក្នុងវិស័យច្បាប់ ឬយុត្តិធម៌យ៉ាងតិច០៥ឆ្នាំ ហើយនិងមានអាយុមិនលើសពី៤៥ឆ្នាំ គិតដល់ថ្ងៃប្រឡង<sup>៦៣</sup> ការប្រឡងផ្ទៃក្នុងនេះដែរ ក្រៅពីជ្រើសរើសក្នុងចំណោមមន្ត្រីរាជការ និងក្រឡាបញ្ជីហើយនេះ ក្នុងនោះមេធាវីក៏ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រឡងផ្ទៃក្នុងផងដែរ។ មេធាវីដែលមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ និងបានបំពេញវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនយ៉ាងតិច០៥ឆ្នាំ អាចចុះឈ្មោះចូលរួមប្រឡងប្រជែងតាមបញ្ញត្តិនៃវាក្យខណ្ឌទី១ ខាងលើនេះ ប្រសិនបើមេធាវីនោះ មានអាយុមិនលើសពី៤៥ឆ្នាំគិតដល់ថ្ងៃប្រឡង<sup>៦៤</sup>។ សរុបជាមួយមក ការប្រឡងតាមផ្ទៃ ក្នុងនេះ គឺសម្រាប់មន្ត្រីរាជការ ក្រឡាបញ្ជី និងមេធាវី ដែលមានកម្រិតបរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ថែមទាំងមាន បទពិសោធន៍ការងារលើវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនយ៉ាងតិច០៥ឆ្នាំ និងមានអាយុមិនលើស៤៥ឆ្នាំ គិតដល់ថ្ងៃប្រឡង។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរ ចំពោះសិស្សចៅក្រម និងសិស្សព្រះរាជអាជ្ញា គឺមានការប្រឡងប្រជែង និងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលដូចគ្នា។

**គ. ការបណ្តុះបណ្តាល**

បុគ្គលដែលបានប្រឡងជាប់ ក្នុងក្របខណ្ឌចៅក្រមតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី១ ខាងលើនេះ ត្រូវទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដែលមានការរៀបចំដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ក្រោយពីទទួលបានជោគជ័យក្នុងការប្រឡងប្រជែងរួចមក នោះនឹងត្រូវទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលរួមគ្នាជាមួយនឹងចៅក្រមដែរ។ មុននឹងក្លាយជា ព្រះ

<sup>៦៣</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា២៣, វាក្យខណ្ឌទី១។

<sup>៦៤</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា២៣, វាក្យខណ្ឌទី២។

រាជអាជ្ញា គឺត្រូវបណ្តុះបណ្តាលបឋមខាងវិជ្ជាជីវៈដែលមានរយៈពេល០២ឆ្នាំ នៅសាលាភូមិន្ទចៅក្រមព្រមទាំង ឆ្លងកាត់កម្មសិក្សាដែលត្រូវបានកំណត់។

**ឃ. ការតាំងស៊ីបក្នុងក្របខណ្ឌ**

ការតែងតាំងក្នុងក្របខណ្ឌ ដើម្បីតែងតាំងស៊ីបក្នុងក្របខណ្ឌទៅបាននោះ លុះត្រាតែបានជោគជ័យ ក្នុង ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ។ សិស្សព្រះរាជអាជ្ញា ដែលបានបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដោយជោគជ័យ ត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ ជាព្រះរាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សា ក្នុងឋានន្តរស័ក្តិជាអនុព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ដំបូងគេ<sup>65</sup> ។ ចំពោះការធ្វើកម្មសិក្សានេះផងដែរ យើងនឹងធ្វើការបែងចែកចេញ ជាពីរករណី៖

ករណីទី១ ការបញ្ចប់ការធ្វើកម្មសិក្សាដោយជោគជ័យ និង

ករណីទី២ ការបរាជ័យក្នុងការធ្វើកម្មសិក្សា

**ឃ.១. ការបញ្ចប់ការធ្វើកម្មសិក្សាដោយជោគជ័យ**

ព្រះរាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សាដែលបានបំពេញកម្មសិក្សាចប់ដោយជោគជ័យ ត្រូវតែងតាំងស៊ីបក្នុងក្រប ខណ្ឌ ព្រះរាជអាជ្ញា និងមានឋានន្តរស័ក្តិជាអនុព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ដំបូងគេ<sup>66</sup>។ ការតែងតាំងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាម សំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ ដោយដាក់សំណើទៅឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ហើយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សា នៃអង្គចៅក្រមលើកសំណើនេះ ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រដើម្បីឱ្យព្រះមហាក្សត្រឡាយព្រះហសត្តលេខាអនុញ្ញាត តែងតាំងស៊ីប។ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមលើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រអំពីការតែងតាំងស៊ីប ក្នុង ក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញានេះ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌<sup>67</sup>។

**ឃ.២. បរាជ័យក្នុងការធ្វើកម្មសិក្សា**

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ អាចសម្រេចឱ្យព្រះរាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សា០១ឆ្នាំ បន្ថែមទៀតកាល បើព្រះរាជ អាជ្ញារងកម្មសិក្សានោះ ពុំទទួលបានជោគជ័យក្នុងកម្មសិក្សា ឬមានការអាក់ខានមិនបានធ្វើកម្មសិក្សាសរុបទាំង អស់លើសពី៣០ថ្ងៃ។

ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សាលប់រហូតលើសពី៣០ថ្ងៃ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតច្បាប់ ឬព្រះ រាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សា ដែលមិនទទួលបានជោគជ័យជាថ្មីម្តងទៀតក្នុងការធ្វើកម្មសិក្សាបន្ថែម ត្រូវលុបឈ្មោះ ចេញពីក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ដោយអនុញ្ញាតតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា៨៩នៃច្បាប់នេះ។

<sup>65</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៨៣, វាក្យខណ្ឌទី១។

<sup>66</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៨៤, វាក្យខណ្ឌទី១។

<sup>67</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៨៤, វាក្យខណ្ឌទី២។

ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មវងសិក្សាដែលមិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ ឬមានសុខភាពមិនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបំពេញ មុខងាររបស់ខ្លួនតាមលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់ ឬមានការខុសឆ្គងក្នុងការបម្រើការងារមិន បានពេញ លេញ អាចត្រូវលុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាបានគ្រប់ពេលវេលា ដោយអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិ នៃមាត្រា ៨៩ នៃច្បាប់នេះ។

ការលុបឈ្មោះ ឬការតាំងស៊ុបក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៣(បី)ខែ យ៉ាងយូរក្រោយ ពេលការបញ្ចប់កម្មសិក្សា។

**កថាខណ្ឌទី២៖ ថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ**

ចៅក្រមអយ្យការ មានថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិក្នុងការបំពេញការងាររបស់ខ្លួននៅតាមស្ថាប័នអយ្យការអម គ្រប់សាលាជម្រក្តី។ ដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ ចៅក្រមអយ្យការមានក្របខណ្ឌតែមួយប្រភេទទេ គឺក្រប ខណ្ឌ “ក” ហើយមាន ៣ ឋានន្តរស័ក្តិដូចជា៖

- អនុព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឋានន្តរស័ក្តិទី៣
- វរៈព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឋានន្តរស័ក្តិទី២
- ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឋានន្តរស័ក្តិទី១។

ក្នុងនោះដែរ ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាឋានន្តរស័ក្តិទាបបំផុតមាន៤ថ្នាក់ ដោយរាប់ចាប់ពី ថ្នាក់លេខ៤ ដល់លេខ១។ ឯឋានន្តរស័ក្តិវរៈព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាឋានន្តរស័ក្តិខ្ពស់បន្ទាប់ក៏មាន៤ថ្នាក់ ដោយ រាប់ចាប់ពីថ្នាក់លេខ៤ ដល់លេខ១។ ចំណែកឋានន្តរស័ក្តិឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាឋានន្តរស័ក្តិខ្ពស់បំផុតមាន ៦ថ្នាក់ ដោយរាប់ចាប់ពីថ្នាក់លេខ៦ ដល់លេខ១។

**ក. ការតែងតាំង**

ក្នុងការតែងតាំង ចៅក្រមអយ្យការនៅអមសាលាជម្រក្តីទាំងអស់ត្រូវបានតែងតាំងតាមរយៈឧត្តមក្រុម ប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមលើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រក្នុងការតែងតាំងចៅក្រមអយ្យការ តាមសំណើរបស់រដ្ឋ មន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ ការតែងតាំងនេះ គឺធ្វើឡើងតាមរយៈព្រះរាជក្រឹត្យដែលត្រូវបានឡាយព្រះហស្តលេខា ដោយព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានន័យថា ចំពោះចៅក្រមអយ្យការដែលបានបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន មានស្នាដៃ នឹងត្រូវបានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌លើកសំណើសុំតែងតាំងទៅឧត្តមក្រុម ប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមដើម្បីលើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រក្នុងការតែងតាំងចៅក្រមអយ្យការនោះ។

**ខ. ការផ្លាស់ប្តូរ**

ដូចគ្នាទៅនឹងការតែងតាំងខាងលើដែរ ចៅក្រមអយ្យការក៏អាចត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ និងផ្ទេរស្ថាប័នធ្វើការ របស់ខ្លួនផងដែរ តាមរយៈការស្នើសុំរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ទៅខុត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមដើម្បីលើក សេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រក្នុងការផ្លាស់ប្តូរ និងផ្ទេរមុខតំណែងរបស់ចៅក្រមអយ្យការ។ ការផ្លាស់ប្តូរ និងផ្ទេរ មុខតំណែងនេះ គឺធ្វើឡើងតាមរយៈព្រះរាជក្រឹត្យដែលត្រូវបានឡាយព្រះហស្តលេខាដោយព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះ រាជាណាចក្រកម្ពុជា។

**គ. ការផ្តាច់ពីមុខងារ**

ចៅក្រមអយ្យការ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការផ្តាច់ពីមុខងារតាមរយៈការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន ឬស្ថាប័ន ផ្សេងដោយមានការយល់ព្រមពីសាមីខ្លួន។ ក្នុងករណីចាំបាច់ ដែលត្រូវទៅបំពេញការងារបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុង មុខតំណែងមុខងារសាធារណៈ តំណាងរាស្ត្រ សមាជិកព្រឹទ្ធសភា សមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល អនុរដ្ឋលេខាធិការ មុខងារ ទទួលអាណត្តិដោយការបោះឆ្នោតដទៃទៀត ឬតំណែងទីប្រឹក្សាគ្រប់ឋានានុក្រម ចៅក្រមអយ្យការអាចសុំផ្តាច់ពី មុខងារ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យផ្តាច់ពីមុខងារនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមសំណើរបស់សាមីខ្លួន ឬរបស់ស្ថាប័នផ្សេងដោយ មានការយល់ព្រមពីសាមីខ្លួន<sup>68</sup>។

**ឃ. ការដាក់អោយនៅក្រៅក្របខណ្ឌ**

ចៅក្រមអយ្យការ ក៏អាចត្រូវបានដាក់ឱ្យនៅក្រៅក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាផងដែរ ក្នុងករណីចាំបាច់ដែល ត្រូវទៅបំពេញការងារជាបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងសហគ្រាសសាធារណៈ ឬនៅតាមអង្គការអន្តរជាតិ ចៅក្រម អយ្យការអាចសុំនៅក្រៅក្របខណ្ឌ។ ការសុំដាក់អោយនៅក្រៅក្របខណ្ឌនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាត និងធ្វើឡើងតាម ការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន ឬរបស់ស្ថាប័នផ្សេងដោយមានការយល់ព្រមពីសាមីខ្លួន<sup>69</sup>។

**ង. ការដាក់ឱ្យនៅទំនេរ និងលុបចោល**

ក្នុងករណីចាំបាច់ ដោយមូលហេតុផ្ទាល់ខ្លួន គ្រួសារ ឬវិសមិតភាព ព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្នើសុំនៅទំនេរ គ្មានបៀវត្សសម្រាប់រយៈពេលកំណត់ណាមួយ តាមពាក្យស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន<sup>70</sup>។ ចៅក្រមអយ្យការអាចស្នើសុំ នៅទំនេរបានដោយមូលហេតុផ្សេងតាមការដាក់ពាក្យដើម្បីស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យនៅ ទំនេរគ្មានបៀវត្ស អាចធ្វើឡើងសម្រាប់រយៈពេលម្តង១ឆ្នាំ ឬម្តង២ឆ្នាំ ប៉ុន្តែការអនុញ្ញាតនេះ គឺធ្វើបានតែ២ដង

<sup>68</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩០, កថាខណ្ឌទី១។  
<sup>69</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩០, កថាខណ្ឌទី៣។  
<sup>70</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩០, កថាខណ្ឌទី១, វាក្យខណ្ឌទី១។

ប៉ុណ្ណោះក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំ។ ចំពោះលក្ខខណ្ឌដើម្បីស្នើសុំដាក់ឱ្យនៅទំនេរនេះ គឺលុះត្រាតែព្រះរាជអាជ្ញានោះ បានបំពេញមុខងារក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាយ៉ាងតិច៤ឆ្នាំសិន និងមិនមានជាប់ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យថ្នាក់ទី២។ លើសពីនេះ ពាក្យសុំដាក់ឱ្យនៅទំនេរ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដាក់ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ដើម្បីពិនិត្យ និងចាត់ការតាមនីតិវិធី។ បើសិនជា ចៅក្រមអយ្យការដែលស្ថិតក្នុងភាពទំនេរដូចដែរបានលើកឡើងខាងលើ មានបំណងចង់បន្តសុំស្ថិតក្នុងភាពទំនេរដោយមិនទទួលបៀវត្ស ឬចង់សុំចូលបម្រើការងារវិញនោះ ចៅក្រម អយ្យការត្រូវដាក់ពាក្យសុំឱ្យបាន២ខែ មុនពេលផុតកំណត់នៃរយៈពេលស្ថិតនៅក្នុងភាពទំនេរគ្មានបៀវត្ស។ ព្រះ រាជអាជ្ញាណាដែលពុំបានដាក់ពាក្យសុំបន្តភាពទំនេរគ្មានបៀវត្ស ឬពុំបានចូលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនវិញយ៉ាង យូរ៣០ថ្ងៃ ចាប់ពីផុតរយៈពេលនៃភាពទំនេរគ្មានបៀវត្សទេនោះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានបោះបង់ការងារ ហើយត្រូវ លុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌចាប់ពីថ្ងៃនោះតទៅ<sup>71</sup>។

**ផ្នែកទី២៖ សិទ្ធិ និងអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**  
**កថាខណ្ឌទី១៖ ចំពោះកិច្ចការផ្ទៃក្នុង**

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានសិទ្ធិ និងអំណាចចំពោះកិច្ចការផ្ទៃក្នុងនៃស្ថាប័ន របស់ខ្លួនដោយគ្រប់គ្រងលើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ កំពូលបែងចែកការងារដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញា ហើយមុនពេលសវនាការអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ឬ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាតំណាងអយ្យការត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួន ជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ កំពូលពិនិត្យ និងឯកភាព។ បើអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ឬព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាតំណាងអយ្យការមិនព្រមធ្វើតាម អគ្គ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចាត់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ឬព្រះរាជអាជ្ញាផ្សេងទៀត ឬចាត់តាំងខ្លួនឯតែម្តង។

**- មន្ត្រីរដ្ឋបាល**

លើការងាររដ្ឋបាលរបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ចៅក្រមអយ្យការមានសិទ្ធិ និងអំណាចលើ មន្ត្រីរដ្ឋបាលដែលបម្រើការងារខាងផ្នែករដ្ឋបាលនៃអគ្គលេខាធិការរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល ដើម្បីជួយសម្រួល ការងារផ្សេងៗដល់ចៅក្រមអយ្យការដូចជារៀបចំឯកសារ ឬរបាយការណ៍ជាដើម។ ចៅក្រមអយ្យការមានសិទ្ធិ ពិនិត្យលើរបាយការណ៍ការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ និងរបាយការណ៍ការងារប្រចាំខែ ឬប្រចាំឆ្នាំជាដើម។

ជារៀងរាល់ឆ្នាំ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីសកម្មភាព ការងាររបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌<sup>72</sup>។

<sup>71</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩២, វាក្យខណ្ឌទី២។  
<sup>72</sup> ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៧៦, កថាខណ្ឌទី៣។

**កថាខណ្ឌទី២៖ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍**

សិទ្ធិ និងអំណាចចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលលើសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ គឺសំដៅ លើសិទ្ធិ និងអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការក្នុង ក).បណ្តឹងសាទុក្ខ និង ខ).បណ្តឹងសើសី។

**ក. បណ្តឹងសាទុក្ខ**

បណ្តឹងសាទុក្ខ គឺជាបណ្តឹងជំទាស់ដែលគូភាគីមិនយល់ស្របជាមួយសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការកំពូល។ យោងតាមប្បញ្ញត្តិច្បាប់មាត្រា៤១៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ២០០៧ បានកំណត់អំពីសេចក្តីសម្រេចដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខបានគឺ សាលដីការនៃសភាស៊ើបសួរ ដោយ គិតបញ្ចូលទាំងរឿងបត្យាប័ន ព្រមទាំងសាលដីការដែលសម្រេចជាសមត្ថកិច្ចចុងក្រោយដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃ សាលាឧទ្ធរណ៍ អាចត្រូវបានបណ្តឹងសាទុក្ខបាន<sup>73</sup>។ ជារួម មិនថាសាលដីការនៃសភាស៊ើបសួរ ឬសាលដីការដែល សម្រេចដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍នោះទេ គឺអាចត្រូវបានធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខបានដោយបុគ្គលដែល ច្បាប់បានប្រគល់សិទ្ធិឱ្យក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ។ ក្នុងចំណុចបណ្តឹងសាទុក្ខនេះដែរ គឺសំដៅដល់ ក.១. បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ និង ក.២.បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២។

**ក.១. បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១**

បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានកំណត់ក្នុងក្រមនីតិវិធីជាធរមាន បណ្តឹងសាទុក្ខ អាចត្រូវធ្វើឡើងដោយ៖

- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- ជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជន
- បុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារក្នុងករណីនៃនីតិវិធីបត្យាប័ន
- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី។

បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវពិនិត្យដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល<sup>74</sup>។

ជាការពិតណាស់ ច្បាប់បានប្រគល់សិទ្ធិ និងអំណាចដល់ចៅក្រមអយ្យការក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខលើ សេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍។ លើសពីនេះ បុគ្គលដែលត្រូវបានប្រគល់សិទ្ធិ ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ

<sup>73</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤១៧, កថាខណ្ឌទី១។

<sup>74</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤១៨។

អាចធ្វើបណ្តឹងនេះបានបើខ្លួនពុំយល់ស្របទៅនឹងសាលដីកា ដែលសម្រេចសេចក្តីដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ដោយ មានមូលហេតុដែលសមស្របទៅតាមកំណត់នៃច្បាប់។ ចំពោះការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងបានបញ្ញត្តិអំពីមូលហេតុដែលអាចធ្វើបណ្តឹងនេះបាន។

មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចក្នុងករណីដូចតទៅ៖

- សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ
- អសមត្ថភាពនៃតុលាការ
- ការរំលោភអំណាច
- ការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់
- ការបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការ ដែលច្បាប់បញ្ញត្តិថាត្រូវទុកជាមោឃៈ
- ការមិនបានសម្រេចលើពាក្យប្តឹងសុំរបស់អយ្យការ ឬភាគី កាលណាពាក្យប្តឹងសុំនេះធ្វើជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់
- ការបំភ្លៃអង្គហេតុ
- គ្មានសំអាងហេតុ
- ការផ្ទុយរវាងសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេច<sup>75</sup>។

យ៉ាងណាមិញ រយៈពេលនៃការធ្វើបណ្តឹងនេះ ច្បាប់បានកំណត់ទុករយៈពេល ១ខែ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃ ដែលសាលាឧទ្ធរណ៍ បានចេញសេចក្តីសម្រេច (សាលដីកា) ឱ្យដើមបណ្តឹងសាទុក្ខធ្វើការប្តឹងទាមទារ។ បណ្តឹង សាទុក្ខត្រូវធ្វើតាមពាក្យប្តឹង នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេច។ ពាក្យ ប្តឹងនេះ ត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីពិសេសដែលរក្សាទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការនេះ ហើយក្រឡាបញ្ជីនៃ សាលាឧទ្ធរណ៍រៀបចំសំណុំរឿងបញ្ជូនមកក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូលភ្លាម ហើយនៅពេលសំណុំរឿងមកដល់ តុលាការកំពូល ក្រឡាបញ្ជីត្រូវចុះបញ្ជី។ បន្ទាប់ពីអ្នកប្តឹងសាទុក្ខបានជូនសារណា និងមានការចាត់តាំងចៅក្រម របាយការណ៍រួចមក សំណុំរឿងដោយមានសារណា និងរបាយការណ៍ភ្ជាប់ជាមួយផង ត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមតុលាការកំពូល។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល រៀបចំសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលត្រូវបញ្ជូនទៅក្នុងសំណុំរឿង។ សំណុំរឿងត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់ទៅប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌវិញ<sup>76</sup> មានន័យថា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលមានសិទ្ធិ អំណាចក្នុងការទទួលបានការបញ្ជូនសំណុំរឿងនៅពេលដែល សំណុំរឿងនោះមានភ្ជាប់ជាមួយនូវសារណារបស់អ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវរបាយការណ៍ជា

<sup>75</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤១៩។

<sup>76</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៣២។

លាយលក្ខណ៍អក្សរពីចៅក្រមរបាយការណ៍។ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿង អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ កំពុងត្រូវរៀបចំសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំដោយធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងបញ្ជូនរឿងទៅប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ វិញ។ ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់អគ្គព្រះរាជ អាជ្ញាអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនេះ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាឱ្យដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនេះដល់ភាគី និងមេធាវី<sup>77</sup>។ ក្នុងពេលសវនាការ ឬហៅថាការពិភាក្សាដេញដោល បន្ទាប់ពីចៅក្រមរបាយការណ៍ធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍រួច ហើយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំ<sup>78</sup>។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរថា ក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១នេះ តុលាការ កំពុងត្រូវសម្រេចលើបញ្ហាច្បាប់ដែលលើកឡើងដោយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ និងដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងសារណា មានន័យថាតុលាការកំពុងសម្រេចសេចក្តីតែលើអង្គច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ។

**ក.២. បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២**

បន្ទាប់ពីតុលាការកំពុងបានសម្រេចអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ រួចមក សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការ កំពុងអាចបដិសេធលើបណ្តឹងសាទុក្ខដោយទុកសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ទុកជាបានការ ឬបដិសេធសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក ក្នុងន័យនេះដែរ បើតុលាការកំពុងបដិសេធលើបណ្តឹង សាទុក្ខ សាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍នោះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយប្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ទេ។ ប៉ុន្តែកាលណាបើ តុលាការកំពុងសម្រេចបដិសេធសាលដីការដែលគេប្តឹងសាទុក្ខនោះ តុលាការកំពុងបញ្ជូនរឿង និងគូភាគីទៅ សាលាឧទ្ធរណ៍ផ្សេងទៀត ឬទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល ប៉ុន្តែមានសមាសភាពថ្មីផ្សេងពីសមាសភាពមុន។ ដូច្នោះ ហើយ ប្រសិនបើតុលាការទទួលសំណុំរឿង បង្វិលមិនអនុលោមតាមសាលដីការមួយរបស់តុលាការកំពុងទេ ហើយប្រសិនបើមធ្យោបាយដដែល ត្រូវបានលើកយកមកធ្វើជាសំអាងសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទីពីរ តុលាការ កំពុង ដែលការជំនុំជម្រះជាសភាពេញអង្គនោះ ត្រូវសម្រេចសេចក្តីលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដោយចេញសាល ដីកាស្ថាពរមួយ<sup>79</sup>។ កាលណាបើសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលតុលាការកំពុងបង្វិលសំណុំរឿងឱ្យ មិនអនុលោមតាម សាលដីការបស់តុលាការកំពុងទេ ហើយភាគីនៅតែលើកយកមូលហេតុដដែលមកធ្វើជាសំអាងសម្រាប់ប្តឹង សាទុក្ខលើកទី២ នោះតុលាការកំពុងនឹងជំនុំជម្រះដោយសភាពេញអង្គដែលនឹងសម្រេចសេចក្តីទាំងលើអង្គ ហេតុ និងអង្គច្បាប់ ហើយសេចក្តីសម្រេចដែលចេញដោយសភាពេញអង្គនេះជាសាលដីកាស្ថាពរមួយបិទផ្លូវតវ៉ា និងមានតម្លៃយកមកអនុវត្ត។

**ខ. បណ្តឹងសេរី**

<sup>77</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៣៣។

<sup>78</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៣៤, កថាខណ្ឌទី៣, វាក្យខណ្ឌទី២។

<sup>79</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៤២។

បណ្តឹងសើឃី គឺជាផ្លូវតវ៉ាមួយប្រឆាំងនឹងសាលាក្រម ឬសាលាដីកាដែលស្ថាពរហើយដែលមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ។ សភាពេញអង្គនៃតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចលើបណ្តឹងសើឃី<sup>៨០</sup>។ ថ្វីបើសាលាក្រម ឬសាលាដីកាបស់តុលាការបានចូលជាស្ថាពរពិតមែន ក៏ប៉ុន្តែភាគីទាំងសងខាងមាននូវសិទ្ធិពិសេសមួយទៀតក្នុងការតវ៉ាទាមទារកើតទុក្ខមិនសុខចិត្ត ចំពោះការបាត់បង់ប្រយោជន៍របស់ខ្លួនដោយសារតែសាលាក្រម ឬសាលាដីកាបស់តុលាការបានដោយការធ្វើបណ្តឹងសើឃី។ នៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ បណ្តឹងសើឃី អាចប្រព្រឹត្តទៅបានទោះបីជាសាលាដំបូង ឬសាលាឧទ្ធរណ៍បានចេញសេចក្តីសម្រេចប្រកាសទោសជាស្ថាពរ ចំពោះជនល្មើសថាមានពិរុទ្ធភាពចំពោះទោសឧក្រិដ្ឋ មជ្ឈិម ឬលហុក៏ដោយ។ បណ្តឹងសើឃី អាចត្រូវធ្វើបាននៅ ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ទោះបីតុលាការដែលបានសម្រេចនោះជាតុលាការណាក៏ដោយ និងទោះបីដែលបានប្រកាស នោះជាទោសអ្វីក៏ដោយ<sup>៨១</sup>។ បណ្តឹងសើឃីរឿងក្តីអាចត្រូវបានធ្វើឡើងបានលុះត្រាតែលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់ដែលរួមមានដូចជា៖

- កាលណាក្រោយពីការផ្តន្ទាទោសពីបទមនុស្សឃាតមានលេចតម្រុយយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគិតថាជនរងគ្រោះនោះនៅរស់រានមានជីវិតនៅឡើយ។
- កាលណាជនជាប់ចោទពីរនាក់ត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ចំពោះបទល្មើសដដែលនេះដោយការផ្តន្ទាទោសទាំងពីរនេះមិនចុះសម្រុងគ្នាទេ។
- កាលណាសាក្សីណាមួយត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើស ធ្វើជាសាក្សីដោយក្លែងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ។
- កាលណាមានអង្គហេតុថ្មី ឬលិខិត ឬភស្តុតាងថ្មីដែលនាំឱ្យគេសង្ស័យលើពិរុទ្ធភាពនៃទណ្ឌិត។

ថ្វីបើបណ្តឹងសើឃី ជាផ្លូវមួយសម្រាប់តវ៉ាលើសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ឬសាលាឧទ្ធរណ៍ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែការតវ៉ាក៏មានរយៈពេលមួយកំណត់ជាក់លាក់អំពីការដាក់ពាក់បណ្តឹងសើឃីផងដែរ។ យ៉ាងណាក្តីពាក្យប្តឹងសុំសើឃីត្រូវចុះបញ្ជីដោយក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូល<sup>៨២</sup>។ ចំពោះការបញ្ជូនបណ្តឹងសើឃីទៅតុលាការកំពូល កាលបើសភាពេញអង្គសម្រេចថាបណ្តឹងសើឃីអាចទទួលយកបាននោះ សភាត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងនៃបណ្តឹងសើឃីទៅតុលាការកំពូល ដើម្បីជំនុំជម្រះជាសភាពេញអង្គ និងសម្រេចលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដោយសាលាដីកាស្ថាពរ។

<sup>៨០</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៤៣។  
<sup>៨១</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៤៤។  
<sup>៨២</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៤៧, កថាខណ្ឌទី១។

ការធ្វើបណ្តឹងសើឃើងនេះ ត្រូវបានប្រគល់សិទ្ធិប្តឹងសុំឱ្យសើឃើងក្តីជាសិទ្ធិរបស់<sup>៨៣</sup>៖

- រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌
- ទណ្ឌិត ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ប្រសិនបើទណ្ឌិតនេះ ជាអសមត្ថជន
- សហព័ទ្ធ ឪពុកម្តាយ កូន និងជាទូទៅ ជនណាដែលមានប្រយោជន៍ខាងសម្ភារៈ ឬខាងផ្លូវចិត្ត ក្នុងការលុបបំបាត់ទណ្ឌកម្មនេះ ក្នុងករណីដែលទណ្ឌិតបានទទួលមរណៈភាព ឬបាត់ខ្លួន។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលក្នុងបណ្តឹងសើឃើង មានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែម តាមការស្នើសុំរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ដោយយោងប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា៤៤៦ កថាខណ្ឌទី២ នៃក្រមនីតិវិធី ជាធរមាន។ បន្ទាប់ពីប្រធានតុលាការកំពូលចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ និងធ្វើរបាយការណ៍រួច នោះសំណុំ រឿងត្រូវបញ្ជូនមកអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ក្រោយ មកប្រធានតុលាការកំពូលកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់អគ្គព្រះរាជ អាជ្ញាអំពីកាលបរិច្ឆេទនោះ ដើម្បីជូនដំណឹងដល់អ្នកប្តឹងសើឃើង និងមេធាវី។ ក្នុងពេលសវនាការវិញ តុលាការស្តាប់ ចៅក្រមរបាយការណ៍ធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ និងមេធាវីរបស់អ្នកប្តឹងសុំ ឬមេធាវីរបស់ទណ្ឌិត បន្ទាប់មកទៀតអគ្គ ព្រះរាជអាជ្ញា ឬតំណាងមហាអយ្យការឡើងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

**កថាខណ្ឌទី៣៖ ទំនាក់ទំនងការងារផ្សេងៗជាមួយស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិ**

**ក. ការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នជាតិ**

ការងារទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នជាតិ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា នៃមហាអយ្យការអមតុលាការ កំពូល ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីសកម្មភាពការងាររបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ជូនរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួង យុត្តិធម៌។ ចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់ក៏បានចូលរួមជាមួយស្ថាប័នជាតិផ្សេងៗដែលមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីសហការ ក្នុងការបង្ការ បង្ក្រាប និងទប់ស្កាត់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត ក្នុងការទំនាក់ ទំនង ជាមួយស្ថាប័នជាតិផ្សេងៗ ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលទាំងអស់ក៏ចូលរួមកម្មវិធីសិក្ខាសាលា ដើម្បីចែក រំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ផ្នែកច្បាប់។ ជាក់ស្តែងថ្មីៗនេះ នៅថ្ងៃចន្ទ ១០កើត ខែ ទុតិយាសាធរ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២១ គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជា ណាចក្រកម្ពុជាបានអញ្ជើញ ឯកឧត្តម **ប័ន្ទ សារស្នី** ព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដើម្បី ចូលរួមធ្វើជាវគ្គិន កិត្តិយសក្នុងសិក្ខាសាលាតាមប្រព័ន្ធ Online (Zoom Meeting) ក្រោមប្រធានបទ **«ការ ត្រៀមលក្ខណៈ និងឥរិយាបថរបស់មេធាវីនៅក្នុងសវនាការគ្រប់រឿងក្តី»** ដោយរៀបចំចេញពី

<sup>83</sup> ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកត/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៤៤៦។

ទីស្នាក់ការគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ សិក្ខាសាលានេះ មានការចូលរួមដោយសេរី ពីសមាជិក-សមាជិកានៃ គណៈមេធាវី និស្សិតជាដើម ក្នុងគោលបំណងចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ការអនុវត្តនីតិវិធីច្បាប់នៅសាលាជម្រះក្តី លើវិស័យច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

**ខ. ការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នអន្តរជាតិ**

ក្រៅពីការងារទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នជាតិ ចៅក្រមអយ្យការក៏បាន និងកំពុងចូលរួមសហការ និងធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នអន្តរជាតិផ្សេងៗ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសប៉ូលីសអន្តរជាតិ ដើម្បីរួមគ្នាទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិនានា ដូចជាបទល្មើសឆ្លងដែន ការលាងលុយខ្មៅ ការជួញដូរមនុស្ស និងគ្រឿងញៀនជាដើម។ល។ លើសពីនេះ ការលើការងារទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលក៏ចូលរួមជាមួយស្ថាប័នអយ្យការទាំងអស់ប្រចាំតំបន់អាស៊ានដើម្បីសិក្សាពីគ្នាបន្ថែម និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ពីគ្នាទៅវិញទៅមកលើកិច្ចការស្ថាប័នអយ្យការ ជាពិសេសការងារបច្ចេកទេសព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ។

សេចក្តីសង្ឃឹម

### សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទខាងលើរួចមក យើងទទួលបានចំណេះដឹងបន្ថែមអំពី ចំណុចសំខាន់ៗជាច្រើនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងតួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការ នៃមហាអយ្យការអម តុលាការកំពូល ដែលពិតជាមានសារសំខាន់ណាស់ព្រោះថា ចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់ដែលនៅអមគ្របសាលា ជម្រះក្តីទាំងអស់ ជាពិសេសចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការ គឺសុទ្ធសឹងតែបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនក្នុងនាមជា ម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា និងមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការស៊ើបអង្កេត ស្រាវជ្រាវ ស្វែងរកបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់យើងខ្ញុំខាងលើក៏បានសិក្សាលើចំណុចសំខាន់ៗចំនួនដូចជាថ្នាក់ និងឋានន្តរ ស័ក្តិរបស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់ ហើយក៏សិក្សាការតម្លើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ក៏ដូចជាការដាក់ ទណ្ឌកម្មផ្នែកនីយដល់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានប្រព្រឹត្តខុសផងដែរ។ លើសពីនេះ យើងខ្ញុំក៏បាន សិក្សាលើដំណាក់កាលនៃជ្រើសរើសព្រះរាជអាជ្ញា ដោយឆ្លងកាត់តាមរយៈការប្រឡងប្រជែង ការបណ្តុះ បណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីក្លាយជាព្រះរាជអាជ្ញាបំពេញមុខងារប្រកបដោយចំណេះដឹង និងមានក្រមសីល ធម៌វិជ្ជាជីវៈក្នុងការបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ចទាំងអស់នេះ គឺជាចំណុចយ៉ាងសំខាន់ដើម្បីជ្រើសរើស ពោរពេញទៅ ដោយគុណភាព តម្លាភាព ត្រឹមត្រូវ ហើយព្រះរាជអាជ្ញាបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយចំណេះជំនាញ ដើម្បី ជួយដល់សង្គមជាតិលើការងារផ្នែកច្បាប់។ ជាការពិតណាស់តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការនៃ មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលក៏មិនសូវខុសគ្នាប៉ុន្មានពីចៅក្រមអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងចៅក្រម អយ្យការអមសាលាដំបូងដែរ។ ជាងនេះទៅទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលក៏អាចត្រូវបានធ្វើការតែងតាំង ការផ្លាស់ប្តូរ ការផ្តាច់ពីមុខងារ ការសុំក្រៅក្របខណ្ឌ និងការលុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌដូចដែលមានប្បញ្ញត្តិ ក្នុងច្បាប់ស្តីពី លក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។ ជាពិសេស ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល អនុវត្តសិទ្ធិ អំណាចរបស់ខ្លួនលើការងារផ្ទៃក្នុង ការងារចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ មានអំណាចក្នុងបណ្តឹង សាទុក្ខលើកទី១ បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ និងបណ្តឹងសើសីជាសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ការរៀបរាប់ខាងលើនេះ បង្ហាញឱ្យឃើញថាចៅក្រមអយ្យការនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលត្រូវ បានច្បាប់ប្រគល់សិទ្ធិ និងអំណាចយ៉ាងខ្លាំង ដែលជាកត្តាជម្រុញក្នុងការជ្រើសរើសព្រះរាជអាជ្ញាគឺត្រូវជ្រើសរើស បុគ្គលដែលមានចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ទាំងក្នុងសង្គម ការរស់នៅជាក់ស្តែង និងចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ ហើយក៏ជា បុគ្គលមានសមត្ថភាពខ្លាំងដើម្បីធានាបាននូវសុក្រឹតភាពក្នុងការអនុវត្តកិច្ចនីតិវិធី។ ដោយសារតែការសម្រេច ចិត្តរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាគឺពិតជាមានឥទ្ធិពល ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការសម្រេចអ្វីមួយលើស ឬខ្វះ ក្នុងកិច្ចនីតិវិធី ដោយមិនបានគិតពិចារណា និងខ្វះការវិនិច្ឆ័យ ការសម្រេចនោះនឹងប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ សេរីភាព ឬជះឥទ្ធិពល

មិនល្អដល់សង្គមជាដើម។ នេះហើយជាមូលហេតុដែលតម្រូវឱ្យមានការជ្រើសរើសតាមរយៈ ការប្រឡងប្រជែង ជ្រើសរើសសិស្សព្រះរាជអាជ្ញាប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែងយ៉ាងតឹងរឹង គឺដើម្បីជម្រាញ់យកបុគ្គលដែលមាន សមត្ថភាព ចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ ហើយយកមកបណ្តុះបណ្តាលឱ្យក្លាយជាព្រះរាជអាជ្ញាពេញសិទ្ធិ ដែលបំពេញ ការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីជួយដល់សង្គមជាតិ និងស្វែងរកយុត្តិធម៌ និងការពិតជូនគ្រប់ភាគីនៃរឿងក្តី។

បន្ទាប់ពីធ្វើការស្រាវជ្រាវអស់រយៈពេលជាយូរមកនេះ លើប្រធានបទខាងលើ យើងខ្ញុំពិតជាមានសេចក្តី រីករាយណាស់ដែលបានជ្រើសរើសប្រធានបទខាងលើមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដោយហេតុថាបានយល់បន្ថែម ទៀតកាន់តែច្បាស់អំពី អង្គការអយ្យការ និងតួនាទីសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការ ជាពិសេសមហាអយ្យការ អមតុលាការកំពូល។ ជាមួយនឹងសេចក្តីរីករាយដែលបានស្វែងយល់បន្ថែមលើអង្គការអយ្យការ និងចៅក្រម អយ្យការ យើងខ្ញុំក៏បានមើលឃើញនូវបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដែលជាការព្រួយបារម្ភ និងគួរកែលម្អដើម្បីឱ្យស្ថាប័ន មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន។ ដោយសារតែការ សម្រេចអ្វីមួយរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា គឺពិតជាមានឥទ្ធិពលណាស់ ដូច្នេះបញ្ហាវ័យរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាបញ្ហា ប្រឈមមួយដែលស្ថាប័នមហាអយ្យការគួរពិចារណា ពីព្រោះថាបទពិសោធន៍ការងារច្រើន រួមជាមួយនឹងចំណេះ ដឹងខ្លាំងពូកែ ជាពិសេសការគិតពិចារណា ការវិនិច្ឆ័យត្រឹមត្រូវ ទើបនាំអោយមានការសម្រេចដ៏ត្រឹមត្រូវមួយ ដូច្នេះព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានវ័យក្មេង គឺជាបញ្ហាប្រឈម និងការព្រួយបារម្ភមួយ ពីព្រោះបើព្រះរាជអាជ្ញាមានវ័យ ក្មេងពេកអាចនឹងធ្វើការសម្រេចមិនបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងមិនបានត្រឹមត្រូវ ដោយសារបញ្ហាមិនសូវសម្បូរបទ ពិសោធន៍ការងារជាដើម។ លើសពីនេះ ក្នុងពេលសវនាការដោយសារតែឯកសណ្ឋានរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ និងចៅក្រមអយ្យការមានពណ៌ភាពដូចគ្នា ជាក់ស្តែងស្ថាប័នអយ្យការជាស្ថាប័នដាច់ដោយឡែកពីស្ថាប័ន តុលាការ ប៉ុន្តែដោយសារតែឯកសណ្ឋាននៃស្ថាប័នទាំងពីរមានលក្ខណៈដូចគ្នា ដែលអាចនឹងបង្កការយល់ច្រឡំ ដល់ពលរដ្ឋទូទៅថា ស្ថាប័នអយ្យការ និងស្ថាប័នតុលាការជាស្ថាប័នតែមួយ។ ម្យ៉ាងទៀតក្នុងសវនាការនៅពេល ជំនុំជម្រះ វាអាចជាសម្ពាធផ្នែកសតិអារម្មណ៍មួយដល់មេធាវីចុងចម្លើយ ភាគីនៃរឿងក្តី និងជនជាប់ចោទ។

បញ្ហាដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះសុទ្ធសឹងតែជាការប្រឈម និងការព្រួយបារម្ភដែលរាជរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធគួរយកចិត្តទុកដាក់ និងកែទម្រង់ធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាពការងារក្នុងវិស័យ យុត្តាធិការ។ ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវយុត្តិធម៌ និងស្វែងរកការពិតជូនដល់ភាគីនៃរឿងក្តី ដែលជាកត្តាមួយបង្កើនឱ្យ ប្រជាពលរដ្ឋមានជំនឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធតុលាការនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

**အညွှန်းစာအုပ်**

### អនុសាសន៍

ក្រោយពីយើងខ្ញុំបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងជាសៀវភៅសារណាលើប្រធានបទ «តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល» រួចមក ក្នុងនាមយើងខ្ញុំជានិស្សិត សិក្សាផ្នែកនីតិសាស្ត្រ និងជាទំពាំងស្នងបុស្សនៃសង្គមខ្មែរ។ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ សូមធ្វើការបញ្ចេញមតិ និងផ្តល់ជាអនុសាសន៍មួយចំនួនទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទរបស់យើងខ្ញុំ ដែលជាចំណុចចន្លោះប្រហោងដូចៗ ធ្វើ ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ នៃសង្គមខ្មែរយើងមានការបកស្រាយផ្ទុយទៅនឹងគោលបំណងកម្មវត្ថុ នៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយត្តិ ដ៏ល្អរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង។ យើងខ្ញុំមានមតិ និងអនុសាសន៍បន្តិចបន្តួចដូចមាននៅខាងក្រោម៖

- **កម្រិតបទពិសោធនៃវិជ្ជាជីវៈ**

បទពិសោធនៃវិជ្ជាជីវៈ គឺយើងខ្ញុំចង់និយាយអំពីកត្តានៃអាយុរបស់ចៅក្រមអយ្យការដូចដែលច្បាប់បានកំណត់អំពីអាយុដូចជា៖

- ចំពោះនិស្សិត ៣៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន និង
- ចំពោះមន្ត្រី អាយុ៤០យ៉ាងច្រើន

ដូចនេះ យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា អាយុ៣៥ឆ្នាំចំពោះនិស្សិតត្រូវទទួលសិក្សា និងការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម០២ឆ្នាំទៀត ដូចនេះ បេក្ខជនមានអាយុ៣៧ឆ្នាំ។ និងអាយុ៤០ឆ្នាំចំពោះមន្ត្រីទទួលការសិក្សា និងបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម២ឆ្នាំទៀត ដូចនេះ បេក្ខជនមានអាយុ៤២ឆ្នាំ។ ថ្វីបើបេក្ខជនព្រះរាជអាជ្ញាមានអាយុ៣៧ឆ្នាំចំពោះនិស្សិត ឬអាយុ៤២ឆ្នាំចំពោះមន្ត្រីក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែបើគិតពីបទពិសោធនៃវិញ គឺនូវមានភាពខ្លីនៅឡើយ។

ជាក់ស្តែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានកំណត់អំពីឋានន្តរស័ក្តិ ដែលអាចត្រូវបានតែងតែជាចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលដែរ ត្រង់មាត្រា៩៥ ដើម្បីទទួលបានការតែងតាំង ជាចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលត្រូវមានឋានន្តរស័ក្តិចាប់ពី **ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា** ឡើងទៅ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី គួរតែមានការកំណត់អំពីអាយុជាក់លាក់មួយសម្រាប់ចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់ ដើម្បីទទួលបានការតែងតាំង ជាចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូល។ លើសពីនេះទៅទៀត ចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តតួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ និងត្រូវអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដោយគោរពតាមច្បាប់កំណត់ជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

- **ឯកសណ្ឋានរវាងចៅក្រមអាសនៈ និងចៅក្រមអយ្យការ**

ចំពោះឯកសណ្ឋាន គឺធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរយើងមួយចំនួនមានការភ័ន្តច្រឡំជាមួយឯកសណ្ឋាន របស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ និងចៅក្រមអយ្យការ នៅក្នុងពេលសវនាការ ដោយមានការច្រឡំថាចៅក្រមអយ្យការ (ព្រះរាជអាជ្ញា) និងចៅក្រមជំនុំជម្រះ (ចៅក្រម)មានតួនាទី ភារកិច្ច និងសិទ្ធិអំណាចដូចគ្នា។ ចំណុចទាំងនេះហើយជា

បច្ច័យ ដែលនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមិនអាចបែងចែកជាចំណែកដាច់ពីគ្នារវាងចៅក្រមអយ្យការ និងចៅក្រមជំនុំជម្រះ។ យើងខ្ញុំ សូមធ្វើការសំណូមពរ ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធមេត្តាផ្លាស់ប្តូរពណ៌ឯកសណ្ឋាននេះ ដើម្បីកុំឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំដល់សាធារណៈជន។ លើសពីនេះទៅទៀត សូមក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ គួរតែបង្កើតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយ អំពីតួនាទី ភារកិច្ច និងសិទ្ធិអំណាចរបស់មន្ត្រីវិជ្ជាជីវៈជំនាញផ្នែកច្បាប់ឱ្យបានទូលំទូលាយជាងនេះ លើគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ ដើម្បីឱ្យសាធារណៈជនបានយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីបញ្ហានេះ។

• **កង្វះខាតកញ្ចប់ថវិកា**

- ថវិកាបំណាច់ឆ្នាំ

រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធគួរតែសិក្សាបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ក្នុងន័យនេះយើងខ្ញុំសូមបញ្ចេញមតិយោបល់ថា គួរតែបង្កើនកញ្ចប់ថវិកាបន្ថែមចំពោះចៅក្រមអយ្យការទាំងលើប្រាក់បៀវត្ស និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភមុខងារ ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងប្រទេសជឿនលឿនផ្សេងៗទៀតក្នុងតំបន់អាស៊ាន និងប្រទេសជឿនលឿនដទៃទៀតនៅក្នុងពិភពលោក។

- ថវិកាសម្រាប់រៀបចំកម្មវិធីជួបជុំព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ

ក្រោយពីបានសាកសួរ និងសុំយោបល់ពីសំណាក់ព្រឹទ្ធាចារ្យ និងអ្នកមានបទពិសោធន៍ចូលរួមកម្មវិធីជួបជុំកិច្ចការងាររវាងព្រះរាជអាជ្ញាតំណាងកម្ពុជា និងព្រះរាជអាជ្ញា ឬរដ្ឋអាជ្ញា តំណាងឱ្យប្រទេសដទៃទៀត ដែលអញ្ជើញមកបំពេញកិច្ចការងារនៅកម្ពុជា ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកទេស និងបទពិសោធន៍រវាងគ្នានិងគ្នា។ យើងខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍ត្រង់កញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីនេះ ដោយកញ្ចប់ថវិកាមានចំនួនតិចស្តួចស្តើងពេក ដែលជាផលវិបាកមួយក្នុងការទំនុកបម្រុងដល់កម្មវិធីទាំងមូលចំពោះការរៀបចំទទួលព្រះរាជអាជ្ញា ឬរដ្ឋអាជ្ញាបានមកពីបណ្តាប្រទេសផ្សេងទៀត។ ផ្ទុយពីប្រទេសដទៃដែលធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះរៀបចំកម្មវិធី ដោយបានទំនុកបម្រុងគ្រប់សព្វគ្រប់បែបយ៉ាង ផ្តល់ទឹកនៃឆ្នែងស្នាក់នៅមានស្តង់ដារកម្រិតខ្ពស់ មានភាពកក់ក្តៅ ដែលវាជាមុខមាត់ធំមួយសម្រាប់ប្រទេស។ ជារួមការដែលទំនុកបម្រុង យកចិត្តទុកដាក់ ចំពោះភ្ញៀវដែលមកទស្សនៈកិច្ចនោះ ភ្ញៀវនឹងសរសើរយើងអំពីការយកចិត្តទុកដាក់ ផ្តល់ភាពកក់ក្តៅដល់ភ្ញៀវអន្តរជាតិ។

ជាចុងក្រោយយើងខ្ញុំ សង្ឃឹមថាការបញ្ចេញមតិយោបល់លើប្រធានបទមួយនេះនឹងក្លាយជាគំនិតមួយផ្នែកដែលអាចជួយកែសម្រួលក្នុងវិស័យយុត្តាធិការជាពិសេសស្ថាប័នមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលឱ្យបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត។

**ඛනිතය**

**ឯកសារយោង**

**ក. ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត**

១. រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី២១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣។
២. ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ប្រកាសឱ្យប្រើក្រមនីតិវិធី ព្រហ្មទណ្ឌ។
៣. ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំអង្គការតុលាការ។
៤. ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី លក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
៥. សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃក្រឡាបញ្ជី ជំហានទី៣ ថ្ងៃទី០៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦។
៦. ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៥១៥/៣៩៨ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីឋានន្តរស័ក្តិ និង ថ្នាក់របស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។
៧. ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៦០៩/៦៧៤ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការតែងតាំង អគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។
៨. ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៤១៤/៤៤៨ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការតែងតាំង និងផ្ទេរ មុខតំណែងអនុប្រធានតុលាការកំពូល អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ប្រធាន អនុប្រធាន ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារង។
៩. ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១២១៧/១៣២៤ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការតម្លើងថ្នាក់ និង ឋានន្តរស័ក្តិដល់ព្រះរាជអាជ្ញានៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា។
១០. ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧២០/៧៧២ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការតាំងស៊ុបក្នុង ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា នៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាដល់ព្រះរាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សា។
១១. ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២១៧/០៩៥ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការដាក់ឱ្យចូល និវត្តន៍ក្នុងឋានន្តរស័ក្តិឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា នៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា។

១២. អនុក្រឹត្យលេខ ២៣ អនក្រ. បក ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់  
អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។

**ଅଧ୍ୟାୟ**

**បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ**

១. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់របស់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
២. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ការកំណត់ងារសម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាតាមមុខតំណែង។
៣. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ការតែងតាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។
៤. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ការតែងតាំង និងផ្ទេរមុខតំណែងអនុប្រធានតុលាការកំពូល អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាង ប្រធានអនុប្រធាន ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញាង។
៥. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ការតម្កើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិដល់ព្រះរាជអាជ្ញានៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា។
៦. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ការតាំងស៊ុបក្នុងឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា នៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាដល់ព្រះរាជអាជ្ញាឯកកម្មសិក្សា។
៧. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ការដាក់ឱ្យចូលនិរត្តន៍ក្នុងឋានន្តរស័ក្តិឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា នៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា។
៨. ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុះជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម។
៩. អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។
១០. ពាក្យបណ្តឹងសាទុក្ខ។



**ព្រះរាជក្រឹត្យ  
ស្តីពី**

នស/រកត/០៥១៥/៣៧៧

**ឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់សម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា  
យើង**

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី  
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ  
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា  
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

**ត្រាស់បង្គាប់  
ជំពូកទី១  
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

**មាត្រា ១..**

ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ កំណត់អំពីឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់ សម្រាប់ក្របខណ្ឌចៅក្រម និងក្របខណ្ឌព្រះរាជ-  
អាជ្ញា ក្នុងតុលាការរដៀបចំចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមក្របខណ្ឌនៃអង្គចៅក្រមតែមួយ ស្របតាម  
ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។



**មាត្រា ២..**

ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្ថិតក្រោមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា និងដែលកំពុងបំពេញការងារនៅសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ អង្គការអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ឬស្ថាប័នផ្សេងទៀត។

**ជំពូកទី២  
អង្គចៅក្រម**

**មាត្រា ៣..**

អង្គចៅក្រម សំដៅដល់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។

អង្គចៅក្រម មានក្របខណ្ឌតែមួយប្រភេទ ហៅថាក្របខណ្ឌប្រភេទ "ក"។

**មាត្រា ៤..**

ក្របខណ្ឌនៃអង្គចៅក្រម គឺជាការប្រមូលផ្តុំក្របខណ្ឌចៅក្រម និងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ដែលមានគុណសម្បត្តិ និងការបណ្តុះបណ្តាលដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ហើយដែលមានឧបនិស្ស័យកាន់មុខតំណែង និងបំពេញមុខងារនៅក្នុងអង្គចៅក្រម។

**មាត្រា ៥..**

អង្គចៅក្រម ត្រូវបានបែងចែកប្រភេទមុខតំណែង ដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា និងច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ។

**មាត្រា ៦..**

ក្នុងអាជីពរបស់ខ្លួន ចៅក្រមអាចត្រូវបានតែងតាំងជាព្រះរាជអាជ្ញា ហើយព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចត្រូវបានតែងតាំងជាចៅក្រមវិញបានដែរ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា និងច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។

**ជំពូកទី៣  
ឋានន្តរស័ក្តិ ថ្នាក់ និងសន្តស្សន៍ មៀនធួរមូលដ្ឋាន**

**មាត្រា ៧..**

ក្របខណ្ឌចៅក្រម រួមមាន ៣ (បី) ឋានន្តរស័ក្តិ៖

-ឧត្តមចៅក្រម

-វរៈចៅក្រម

-មនុចៅក្រម។

ក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា រួមមាន ៣ (បី) ឋានន្តរស័ក្តិ៖

-ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា

-វរៈព្រះរាជអាជ្ញា



-អនុព្រះរាជអាជ្ញា។

**មាត្រា ៨..**

ថ្នាក់សម្រាប់ឋានន្តរស័ក្តិនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានរៀបចំបែងចែក ដូចខាងក្រោម ៖

-ឋានន្តរស័ក្តិអនុចៅក្រម ឬអនុព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឋានន្តរស័ក្តិទី៣ ដែលជាឋានន្តរស័ក្តិទាបបំផុត ដែលមាន ៤ (បួន) ថ្នាក់ ដោយរាប់ចាប់ពីថ្នាក់លេខ ៤ (បួន) ដល់លេខ ១ (មួយ)។

-ឋានន្តរស័ក្តិវរៈចៅក្រម ឬវរៈព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឋានន្តរស័ក្តិទី២ ដែលជាឋានន្តរស័ក្តិខ្ពស់បន្ទាប់ ដែលមាន ៤ (បួន) ថ្នាក់ ដោយរាប់ចាប់ពីថ្នាក់លេខ ៤ (បួន) ដល់លេខ ១ (មួយ)។

-ឋានន្តរស័ក្តិឧត្តមចៅក្រម ឬឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឋានន្តរស័ក្តិទី១ ដែលជាឋានន្តរស័ក្តិខ្ពស់បំផុត ដែលមាន ៦ (ប្រាំមួយ) ថ្នាក់ ដោយរាប់ចាប់ពីថ្នាក់លេខ ៦ (ប្រាំមួយ) ដល់លេខ ១ (មួយ)។

**មាត្រា ៩..**

ថ្នាក់សម្រាប់ឋានន្តរស័ក្តិនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានកំណត់ឱ្យមានកម្រិតសន្ទស្សន៍បៀវត្ស មូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម ៖

ក្របខណ្ឌ	ឋានន្តរស័ក្តិ													
	៣				២				១					
ក	ថ្នាក់				ថ្នាក់				ថ្នាក់					
	៤	៣	២	១	៤	៣	២	១	៦	៥	៤	៣	២	១
សន្ទស្សន៍បៀវត្ស				សន្ទស្សន៍បៀវត្ស				សន្ទស្សន៍បៀវត្ស						
	៣៤៥	៣៥៤	៣៦៤	៣៧៩	៣៩៤	៤១០	៤២៦	៤៤៣	៤៦១	៤៧៩	៤៩៦	៥១៣	៥៣១	៥៥០

**មាត្រា ១០..**

តម្លៃឯកតានៃសន្ទស្សន៍បៀវត្សសម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវកំណត់ដោយឡែកដោយអនុក្រឹត្យ។

**ជំពូកទី៤**

**និយ័តកម្ម សមាហរណកម្មក្នុងក្របខណ្ឌ ឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់**

**មាត្រា ១១..**

ការធ្វើសមាហរណកម្មចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ទៅក្នុងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិនៃក្របខណ្ឌនៃអង្គចៅក្រម ត្រូវអនុលោមតាមមាត្រា ១០៨ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។

**មាត្រា ១២..**

បន្ទាប់ពីការធ្វើសមាហរណកម្មចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា អាចត្រូវបានធ្វើនិយ័តកម្មឡើងវិញនូវថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិរបស់ខ្លួន ដោយផ្អែកលើមុខតំណែង ដោយប្រើប្រាស់យន្តការនៃគណៈកម្មការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា។

**មាត្រា ១៣..**

ការធ្វើសមាហរណកម្ម និងការធ្វើនិយ័តកម្មដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ និងមាត្រា ១២ ខាងលើនេះ បច្ចេកទេសបំប្លែងឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់ ដែលមានកម្រិត ឬសន្ទស្សន៍បៀវត្សខ្ពស់ជាង ឬយ៉ាងហោចណាស់ស្មើ ឬសន្ទស្សន៍បៀវត្សនៃថ្នាក់បច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន។



**ជំពូកទី៥  
អនុប្បញ្ញត្តិ**

**មាត្រា ១៤..**

នៅពេលមិនទាន់មានអនុក្រឹត្យកំណត់តម្លៃឯកតានៃសន្ទស្សន៍បៀវត្សសម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដូចចែងក្នុងមាត្រា ១០ ខាងលើ តម្លៃឯកតានៃសន្ទស្សន៍បៀវត្សសម្រាប់មន្ត្រីរាជការក្នុងក្របខណ្ឌមុខងារ សាធារណៈ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរចំពោះតម្លៃឯកតានៃសន្ទស្សន៍បៀវត្សសម្រាប់ចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញា។

**ជំពូកទី៦  
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

**មាត្រា ១៥..**

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខតទៅ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង ថ្ងៃទី ០២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥

លេខ. ១៥០៥. ៤០១

**ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ  
នរោត្តម សីហមុនី**

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខា

**នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

**ហត្ថលេខា**

**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន**

បានយកសេចក្តីគោរពជម្រាបជូន

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី

**រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌**

**ហត្ថលេខា**

**អង្គ វច្ឆប្បឌាន**

លេខ: ៤១៥ ស.ណ  
សំណៅជេនមានតម្លៃជាការចែកចាយ  
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥  
អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល



**ស៊ុយ សុខា**



**ព្រះរាជក្រឹត្យ**

**ស្តីពី**

**ការកំណត់ទិសសម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាតាមមុខតំណែង  
យើង**

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី  
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ  
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា  
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៨/៩២៥ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៣២០/៤២១ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការតែងតាំង និងកែសម្រួលសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៤/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីបានការសម្រេចរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នាសម័យប្រជុំថ្ងៃទី ១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០

**ត្រាស់បង្គាប់**

**មាត្រា ១ :** ព្រះរាជក្រឹត្យនេះមានគោលបំណងកំណត់នូវឈ្មោះ សម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ទៅតាមមុខតំណែងដែលកំពុងបំពេញមុខងារនៅតាមសាលាជម្រះក្តី និងអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់នៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

**មាត្រា ២ :** កំណត់ឱ្យមានងារជា ឯកឧត្តម ឬលោកជំទាវ សម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដែលមានមុខតំណែងនៅតាមសាលាជម្រះក្តី និងអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តី ដូចខាងក្រោម:

- ក- ប្រធាន អនុប្រធាន និងចៅក្រមទាំងអស់នៃតុលាការកំពូល
- ខ- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- គ- ប្រធាន និងអនុប្រធាននៃសាលាឧទ្ធរណ៍



ឃ- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងនៃមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍

ង- ប្រធានសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត

ច- ព្រះរាជអាជ្ញានៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត។

មាត្រា ៣: ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ដែលទទួលបានការតែងតាំងមុខតំណែងមុនព្រះរាជក្រឹត្យនេះចូលជាធរមាន និងមានមុខតំណែងដូចដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ២ នៃព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ត្រូវទទួលបាននូវងារ ជាឯកឧត្តម ឬលោកជំទាវ ដោយស្វ័យប្រវត្តិ។

មាត្រា ៤: ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុរដ្ឋព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ។

ពល. ២០០៧.៧៨៤

*សីហមុនី*

**នរោត្តម សីហមុនី**

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង, ថ្ងៃទី ១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម  
 ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ  
 រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី



កិត្តិនីតិកោសលបណ្ឌិត **ប៊ិន ណឺន**



**ព្រះរាជក្រឹត្យ**

**យើង**

នស / រកត / ០៦០៩ / ៤៧៤

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី**

**សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ**

**ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា**

**ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

3275

29.06.19  
*[Handwritten signature]*

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស / រកត / ០៩០៨ / ១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
  - បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២ / នស / ៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
  - បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០៩ / នស / ៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
  - បានទ្រង់យល់ក្រឹត្យលេខ ០៦ ក្រ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៣ ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់សាលាជំរះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា
  - បានទ្រង់យល់ស្ថានភាពចាំបាច់នៃការកែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌
  - បានទ្រង់យល់គោលការណ៍នៃសមត្ថកិច្ចជាប់ចំណង
  - បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់ប្រធានឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់រដ្ឋ ដោយផ្អែកតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ជាសហប្រធានក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌
  - បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

**ត្រាស់បង្គាប់**

**មាត្រា ១ : ត្រូវបានតែងតាំង ÷**

- |             |                   |  |
|-------------|-------------------|--|
| ១. លោកជំទាវ | <b>ជាំ លាង</b>    | ជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ជំនួសឯកឧត្តម <b>អ៊ុក វិធួន</b> ដែលត្រូវបានចូលនិវត្តន៍  |
| ២. ឯកឧត្តម  | <b>អ៊ុក សាវុធ</b> | ជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ជំនួសឯកឧត្តម <b>ហង់រី វ៉ារេន</b> ដែលត្រូវបានចូលនិវត្តន៍ |
| ៣. ឯកឧត្តម  | <b>គង់ ស្រីម</b>  | ជាសមាជិកឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ជំនួសលោក <b>ខេង ហេង</b> ដែលត្រូវបានចូលនិវត្តន៍                |



៤. លោក **យ៉ែត ចរិយា** ជាសមាជិកឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ជំនួសលោក **ស៊ុន ឌីម**  
ដែលត្រូវបានចូលនិវត្តន៍ ។

**មាត្រា ២** : បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

**មាត្រា ៣** : ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃ  
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចនូវព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ។

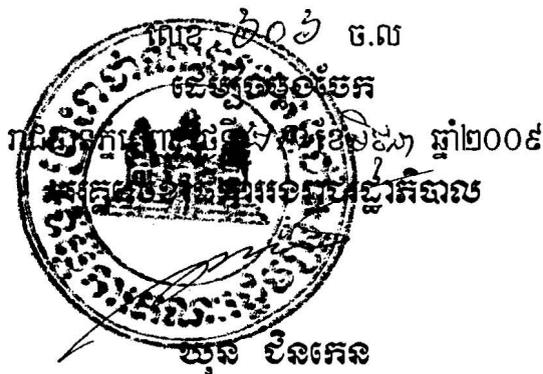
**មាត្រា ៤** : ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ ។

**ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ**

ពស. ០៩០៦. ៦៤៣

**នរោត្តម សីហមុនី**

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩





**ព្រះរាជក្រឹត្យ**

**លើង**

២៧/ ២៧៧/ ០២០៩/ ២៤៤

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី**  
**សមានភូមិជាតិសម្រាប់ អង្គការក្រិយា ចោមចេត្តាវង្ស ក្នុងទ្វីបអាស៊ីអាគ្នេយ៍**  
**ចោមចេត្តា សម្រាប់ការងារ គម្រោងការងារជំនួយសេដ្ឋី សុភមង្គលា សិរីវិបុលា**  
**ចោមចេត្តាវង្ស ព្រះចៅរាជវង្សជាតិសីហមុនី**

- បានទ្រង់យល់ព្រមអនុញ្ញាត នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ១៧៧៧/០៩០៧ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការលែងតែងតែងការងារកិច្ចការ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២៧៧/០៩ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០៩៩៧/០៩ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃអង្គការក្រិយាចោមចេត្តា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ០៦ ក្រ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងសម្របសម្រួលសំណងការងារនៃរាជរដ្ឋាភិបាល
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយចេតនាជូនឱ្យក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលបានការលើកកម្ពស់និងអង្គការក្រិយាចោមចេត្តា ភាសាសិយមប្រជុំថ្ងៃទី០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧

**ព្រះរាជក្រឹត្យ**

ឈ្មោះ ត្រូវបានកែតំបន់ និងធ្វើមុនគំណែង អនុប្រធានគុណការកំពូល អង្គការព្រះរាជអាជ្ញា ប្រធាន អនុប្រធាន ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញា :

**I- គុណការកំពូល និងមហាអយ្យការអមគុណការកំពូល**

- ១.៦កន្ត្រៃ **ជិន គេង** ប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវបានកែតំបន់ជាអនុប្រធានគុណការកំពូល
- ២.៦កន្ត្រៃ **វិល ឧតុន** ប្រធានសាលាដំបូងនគរស្រីកម្ពុជា ត្រូវបានកែតំបន់ជាអនុប្រធានគុណការកំពូល
- ៣.៦កន្ត្រៃ **សេន ប៊ុនឃាន** ព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមគុណការកំពូល ត្រូវបានកែតំបន់ជាអនុប្រធានអាជ្ញាធរនៃមហាអយ្យការអមគុណការកំពូល





- ១៦. លោក **ហុក ធីតាដីនា** អនុប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានតែងតាំងជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ១៧. លោក **តេច តេនា** ប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ១៨. លោក **ទេវ យ៉ាត្រី** ប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ១៩. លោក **ឡេង សុផា** ប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២០. លោក **ជា ចន្ទ្យៈ** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានតែងតាំងជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២១. លោក **គួង ធីតា** អនុប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានតែងតាំងជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២២. លោក **នី សុខ** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានតែងតាំងជាប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៣. លោក **គុម សុខសេនា** ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាអនុប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៤. លោក **គង់ សុខុន្ទរាជ** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាអនុប្រធានសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៥. លោក **សុយ គុញ** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៦. លោក **លី សុខសេនា** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៧. លោក **រៀម ចន្ទ្យៈ** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៨. លោក **ស៊ុន គុណសេនា** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ២៩. លោក **យី ខែ** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ
- ៣០. លោក **គូ ធានសេនា** ចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ ត្រូវបានផ្ទេរមុខតំណែងឲ្យមកបំពេញការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងនៃតុលាការ





- ៨៩.លោក **គង់ ឆារឆាន** ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តព្រះសីហនុ
- ៩០.លោក **អ៊ុន បូផា** ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តពោធិ៍សាត់ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តព្រៃវែង
- ៩១.លោក **មុត ចូន** ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តក្រចេះ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ
- ៩២.លោក **យេង ផល្លា** ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តក្រចេះ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង

**៣. អឃ្យករអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត**

- ៩៣.លោកស្រី **ចាន់ សុខធី** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តក្រចេះ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តព្រះសីហនុ
- ៩៤.លោក **ឌី ឌីនឆាន** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តព្រះសីហនុ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង
- ៩៥.លោក **លីង ហារីន** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តស្ទឹងត្រែង
- ៩៦.លោក **ឃ្រីង ឆៀវ** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តស្ទឹងត្រែង ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តតាកែវ
- ៩៧.លោក **យេង សុតធី** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តតាកែវ ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តព្រៃវែង
- ៩៨.លោក **កើត ចន្ទនារឹត** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តព្រៃវែង ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តសៀមរាប
- ៩៩.លោក **ធី សុខីនឆាន់** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តសៀមរាប ត្រូវបានឆ្លើយមុខកំណែងឲ្យមកបំរើការងារជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តក្រចេះ
- ១០០.លោក **ចេត ចេតចូត** ព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវបានតែងតាំងជាព្រះរាជអាជ្ញានៃអឃ្យករអមសាលាដំបូងខេត្តកំពត





- ៧៣. លោក **សង់ សារី** ព្រះរាជអាជ្ញាធរនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង ត្រូវបានឆ្លើយមុនដំណែងឲ្យមកចំណីការងារជាព្រះរាជអាជ្ញាធរនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តព្រះសីហនុ
- ៧៤. លោក **យឹម ចាន់គារា** ព្រះរាជអាជ្ញាធរនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ត្រូវបានឆ្លើយមុនដំណែងឲ្យមកចំណីការងារជាព្រះរាជអាជ្ញាធរនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ចាម

**IV-នៅក្រុម ពិន្យាធរាជរាជ្យាមន្ត្រីការងារនៅក្រសួងយុត្តិធម៌**

- ៧៥. លោក **ចេត្យ ធីបុល** ព្រះរាជអាជ្ញាធរនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ត្រូវត្រូវបានឆ្លើយមុនដំណែងឲ្យមកចំណីការងារនៅក្រសួងយុត្តិធម៌
- ៧៦. លោក **សេន សេដុន** ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តព្រះវិហារ ត្រូវបានឆ្លើយមុនដំណែងឲ្យមកចំណីការងារនៅក្រសួងយុត្តិធម៌
- ៧៧. លោក **អឺ ហ៊ុនធើរ** ចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តព្រៃវែង ត្រូវបានឆ្លើយមុនដំណែងឲ្យមកចំណីការងារនៅក្រសួងយុត្តិធម៌
- ៧៨. លោក **គុម សុខធីសុទ្ធ** ព្រះរាជអាជ្ញាធរ នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តពោធិ៍សាត់ ត្រូវបានឆ្លើយមុនដំណែងឲ្យមកចំណីការងារនៅក្រសួងយុត្តិធម៌

**ឃ្លាត្រង៖** បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយសព្វ ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងព្រះករុណាព្រឹត្យនេះ ត្រូវបានទុកជាទិកសាស្ត្រ ។

**ឃ្លាត្រង៖** ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គរាជ្យាមន្ត្រីការងារ និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបានធុរកិច្ចឲ្យបានសម្រេចតាមព្រះករុណាព្រឹត្យនេះ ។

**ឃ្លាត្រង៖** ព្រះករុណាព្រឹត្យនេះ ចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខនេះទៅ ។

២០០.១៤០៤.៤៤៤

*ស អ៊ិនហ្ស៊ីន*

**នាយក្រុម លីយ៉ាមុនី**

រៀននៅក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ថ្ងៃទី ១៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤



**ព្រះរាជក្រឹត្យ**  
**យើង**

នស/រកត/១២១៧/១៣២៤

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី**  
**សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ**  
**ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា**  
**ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៥១៥/៣៩៨ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពីឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់សម្រាប់ចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

**ត្រាស់បង្គាប់**

**មាត្រា ១:** តម្រើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ តាមកម្រិតសញ្ញាបត្រ ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ៧២ រូប នៃក្របខ័ណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ៖

ក- តម្រើងថ្នាក់៖

១-លោក <b>អ៊ុំ សុភត្តិ</b>	ពីរៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ២	មករៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១
២-លោក <b>ឯក នេនហួត</b>	ពីរៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ២	មករៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១
៣-លោក <b>កែវ សុជាតិ</b>	ពីរៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៣	មករៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ២
៤-លោក <b>យ៉ឹង ខៀវ</b>	ពីរៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៣	មករៈព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ២







**ខ- តម្លើងឋានន្តរស័ក្តិ៖**

៦៦-លោកស្រី <b>វាតសុ ស្មី</b>	ពីរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៦
៦៧-លោក <b>សំប ឫទ្ធិវាសនា</b>	ពីអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកវរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៤
៦៨-លោក <b>ហេង លុយ</b>	ពីអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកវរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៤
៦៩-លោក <b>យុ ធិស្សធុនៈ</b>	ពីអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកវរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៤
៧០-លោក <b>ឡុន ហុកម៉េង</b>	ពីអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកវរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៤
៧១-លោក <b>ជីវ ចាន់តារា</b>	ពីអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកវរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៤
៧២-លោក <b>ដួង សុផល</b>	ពីអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១	មកវរព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ៤

**មាត្រា ២:** ព្រះរាជអាជ្ញាដែលត្រូវបានតម្លើងឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់ដូចមានឈ្មោះក្នុងមាត្រាខាងលើ ត្រូវបានរក្សាទុកអតីតភាពសម្រាប់តម្លើងឋានន្តរស័ក្តិ និងថ្នាក់ តាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាពដដែល។

**មាត្រា ៣:** ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃច្បាយព្រះហស្តលេខាតទៅ។



*ស វិហារមុនី*

**នរោត្តម សីហមុនី**

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង, ថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៧



ព្រះរាជក្រឹត្យ  
យើង

នស/រកត/០៧២០/៧៧២

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី  
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ  
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា  
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៨/៩២៥ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៣២០/៤២១ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការតែងតាំង និងកែសម្រួលសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នាសម័យប្រជុំថ្ងៃទី ១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០

ត្រាស់បង្គាប់

មាត្រា ១ : តាំងសិបក្នុងឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា នៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ដល់ព្រះរាជអាជ្ញារងកម្មសិក្សា ១៥រូប និងចាត់ឱ្យទៅបំពេញការងារនៅអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្ត:

- ក- អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ចាម
  - ១ - លោក គុច ឧត្តម ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤
  - ២ - លោក សុទា ពិសិដ្ឋ ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤
- ខ- អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តព្រះសីហនុ
  - ១ - លោក ពេញ ពិសិដ្ឋ ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤
- គ- អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ
  - ១ - លោក ម៉េង ម៉េងភ័ក ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤
- ឃ- អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តប៉ៃលិន
  - ១ - លោក ជា សា ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤



ង-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

១ - លោក **ឈឹម ម៉ិនសុភ័ក្រ** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ច-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

១ - លោក **ម៉ិត មឃៈ** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ឆ-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ

១ - លោក **សាយ វាសនា** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ជ-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តពោធិ៍សាត់

១ - លោកស្រី **វ៉ាន់ សុគន្ធិថា** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ឈ-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តព្រៃវែង

១ - លោក **វ៉ាន់ វណ្ណៈ** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ញ-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង

១ - លោក **ឈឹម អ៊ុចគង់** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ដ-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តស្ទឹងត្រែង

១ - លោក **ស៊ិន រក្សា** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ប-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តតេជគិរី

១ - លោក **លាង អ៊ុំ** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ខ-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តមណ្ឌលគិរី

១ - លោក **អ៊ិន សុគន្ធិ** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

ល-អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល

១ - លោកស្រី **វ៉ាន់ សុគន្ធា** ឋានន្តរស័ក្តិអនុព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ៤

**មាត្រា ២ :** ព្រះរាជអាជ្ញារងទាំង១៥រូប ខាងលើ មានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បៀវត្សមូលដ្ឋាន និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ ទៀត តាមច្បាប់បានកំណត់។ សិទ្ធិទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ សិទ្ធិឡើងឋានន្តរស័ក្តិ ឬឡើងថ្នាក់ ត្រូវបានគិតចាប់ ពីថ្ងៃទី០៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០។

**មាត្រា ៣ :** ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ។

៣០៧.២០០៧.៧៧៤

នរោត្តម សីហមុនី

**បានប្រឆាំងព្រះរាជលញ្ឆករហើយ**

**នរោត្តម សីហមុនី**

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង, ថ្ងៃទី ១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០



# ព្រះរាជក្រឹត្យ

យើង

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី**  
**សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ**  
**ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា**  
**ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- ទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

## ត្រាស់បង្គាប់

**មាត្រា ១:** ដាក់ឱ្យចូលនិវត្តន៍ក្នុងឋានន្តរសិទ្ធិឧត្តមចៅក្រម នៃក្របខណ្ឌចៅក្រម និងក្នុងឋានន្តរសិទ្ធិឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា នៃក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ១៦រូប៖

### ក- ចូលនិវត្តន៍ ក្នុងឋានន្តរសិទ្ធិឧត្តមចៅក្រម :

១-លោក ម៉ក់ ភាង	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ១
២-លោក ខួត ពេជ្រ	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ១
៣-លោកស្រី ស៊ឹម សាម៉េ	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ១
៤-លោក គាំ ឈាន	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ១
៥-លោក ហួន ម៉ានី	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ១
៦-លោក ចេង ប៊ុនលី	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ១
៧-លោកស្រី បេ គឹមយាង	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ៤
៨-លោក ថោង អុល	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ៤
៩-លោក គឹម អេង	ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ៤



១០-លោក សុខ លាង  
១១-លោក ឌុច ចន្ទា  
១២-លោក ឆាយ គង់

ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ៥  
ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ៦  
ឧត្តមចៅក្រម ថ្នាក់លេខ ៦

**៨- ចូលនិវត្តន៍ ក្នុងឋានន្តរសិទ្ធិឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា:**

១-លោក ផាត់ ថៃ  
២-លោក មួង សារិន  
៣-លោក ទេព សុខុម  
៤-លោក សំ សារុន

ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១  
ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១  
ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១  
ឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ថ្នាក់លេខ ១

**មេត្រាប្រាប់:** ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី  
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃច្បាយព្រះហស្តលេខាតទៅ។

០១.០៧.២០១៧

សីហមុនី

**នរោត្តម សីហមុនី**

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង, ថ្ងៃទី ០១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧



**ព្រះរាជក្រឹត្យ**

នស/រកត/០២១៧/២៩៣

**ស្តីពី**

**ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេល  
បំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម  
យើង**

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី  
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ  
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា  
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីបានការសម្រេចពីឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម នាសម័យប្រជុំថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧

**ត្រាស់បង្គាប់  
ជំពូកទី ១  
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

**មាត្រា ១.-**

គ្រប់ឯកសណ្ឋានបង្កើតឱ្យមាន ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម នៃសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។

**មាត្រា ២.-**

ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ មានគោលបំណងរៀបចំឱ្យមាន ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម។



**ជំពូកទី ២**

**ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះរបស់អង្គចៅក្រម**

**មាត្រា ៣ .-**

ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះរបស់អង្គចៅក្រម នៃសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់៖

- អារដាយដៃវែងពណ៌ក្រហមគ្មានឡើយសម្រុងត្រឹមស្នងជើង គ្របពីក្រៅអាវសីមិដៃវែង ពណ៌សបើកក ខោជើងវែងសាច់ក្រណាត់ពណ៌ខ្មៅ សម្រាប់អង្គចៅក្រមជាបុរស
- អារដាយដៃវែងពណ៌ក្រហមគ្មានឡើយសម្រុងត្រឹមស្នងជើង គ្របពីក្រៅអាវសីមិដៃវែង ពណ៌សបើកក សំពត់សំឡេយពណ៌ខ្មៅ សម្រាប់អង្គចៅក្រមជាស្ត្រី
- អារដាយមានប៉ាក់ក្បាច់ភ្លឺទេសពណ៌មាស សំយុងតាមដាយអាវផ្នែកខាងមុខទាំង សងខាង ផ្នែកខាងក្រៅដោយនេះមានខ្សែព្រួញពណ៌មាសមួយខ្សែព័ទ្ធជុំវិញ
- នៅដើមដៃទាំងសងខាងមានរំលេចដោយក្បាច់ធ្មេញក្របី និងក្បាច់ភ្លឺទេសមានខ្សែ ព្រួញពណ៌មាសសម្រាប់សម្គាល់ឋានន្តរស័ក្តិ (ព្រួញបីខ្សែសម្រាប់សម្គាល់ជា ឧត្តមចៅក្រមឬជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ពីរខ្សែសម្រាប់សម្គាល់ជារៈចៅក្រមឬជារៈ ព្រះរាជអាជ្ញា និងមួយខ្សែសម្រាប់សម្គាល់ជាអនុចៅក្រមឬជាអនុព្រះរាជអាជ្ញា)
- មានក្បាច់ភ្លឺទេស ដាក់នៅចុងដៃអារទាំងសងខាង និងផ្នែកខាងក្រៅមានខ្សែពណ៌ មាសមួយខ្សែព័ទ្ធជុំវិញ
- មាននិមិត្តសញ្ញាសម្គាល់អង្គចៅក្រម ប៉ាក់នៅលើអាវដាយនៃដើមទ្រូងខាងឆ្វេង
- ផ្នែកខាងក្រោមនៃអាវដាយ មានខ្សែព្រួញពណ៌មាសបីខ្សែ សម្រាប់សម្គាល់ ឋានន្តរស័ក្តិនៃក្របខណ្ឌអង្គចៅក្រម។

រូបគំរូឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះរបស់អង្គចៅក្រម ជាបុរសនិងស្ត្រី នៃសាលា ជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់ មានដូចក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី១ នៃព្រះរាជក្រឹត្យនេះ។

**មាត្រា ៤ .-**

ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះរបស់អង្គចៅក្រម នៃសាលាជម្រះក្តីជាន់ទាប៖

- អារដាយដៃវែងពណ៌ក្រហមក្រមៅគ្មានឡើយសម្រុងត្រឹមស្នងជើង គ្របពីក្រៅអាវសីមិ ដៃវែងពណ៌សបើកក ខោជើងវែងសាច់ក្រណាត់ពណ៌ខ្មៅ សម្រាប់អង្គចៅក្រមជាបុរស
- អារដាយដៃវែងពណ៌ក្រហមក្រមៅគ្មានឡើយសម្រុងត្រឹមស្នងជើង គ្របពីក្រៅអាវសីមិ ដៃវែងពណ៌សបើកក សំពត់សំឡេយពណ៌ខ្មៅ សម្រាប់អង្គចៅក្រមជាស្ត្រី
- អារដាយមានប៉ាក់ក្បាច់ភ្លឺវណ្ណពណ៌មាស សំយុងតាមដាយអាវផ្នែកខាងមុខទាំង សងខាង ផ្នែកខាងក្រៅដោយនេះមានខ្សែព្រួញពណ៌មាសមួយខ្សែព័ទ្ធជុំវិញ
- នៅដើមដៃទាំងសងខាងមានរំលេចដោយក្បាច់ធ្មេញក្របី និងក្បាច់ភ្លឺទេស មានខ្សែ ព្រួញពណ៌មាសសម្រាប់សម្គាល់ឋានន្តរស័ក្តិ (ព្រួញបីខ្សែសម្រាប់សម្គាល់ជា



ឧត្តមចៅក្រមឬជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា ពីរខ្សែសម្រាប់សម្គាល់ជារវៈចៅក្រមឬជារវៈ  
ព្រះរាជអាជ្ញា និងមួយខ្សែសម្រាប់សម្គាល់ជាអនុចៅក្រមឬជាអនុព្រះរាជអាជ្ញា)

- មានក្បាច់ភ្លឺរលី ដាក់នៅចុងដៃអាវទាំងសងខាង និងផ្នែកខាងក្រៅមានខ្សែពណ៌  
មាសមួយខ្សែព័ទ្ធជុំវិញ
- មាននិមិត្តសញ្ញាសម្គាល់អង្គចៅក្រម ប៉ាក់នៅលើអាវដោយនៃដើមទ្រូងខាងឆ្វេង
- ផ្នែកខាងក្រោមនៃអាវដោយ មានខ្សែព្យួរវេញពណ៌មាសបីខ្សែ សម្រាប់សម្គាល់  
ឋានន្តរស័ក្តិ នៃក្របខណ្ឌអង្គចៅក្រម។

រូបគំរូឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះរបស់អង្គចៅក្រម ជាបុរសនិងស្ត្រី នៃសាលា  
ជម្រះក្តីជាន់ទាប មានដូចក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២ នៃព្រះរាជក្រឹត្យនេះ។

**ជំពូកទី ៣**

**ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម**

**មាត្រា ៥ .-**

ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម នៃសាលាជម្រះក្តី  
គ្រប់ជាន់ថ្នាក់៖

**១-ចំពោះបុរស៖**

- អាវ ជាប្រភេទអាវធំដៃវែង ពណ៌ខ្មៅបើកក គ្មានឆែកខ្នងកាត់រាងអាវធំ មានខ្សែរួត  
នៅផ្នែកខាងមុខ មានហោបៅចំនួន៣ គឺហោបៅលើផ្នែកខាងឆ្វេងគ្មានគំរូ១ និង  
ហោបៅចំហៀងផ្នែកខាងក្រោមគ្មានគំរូ២ គ្របពីក្រៅអាវសីមិដៃវែងបើកក។ នៅ  
លើហោបៅផ្នែកខាងឆ្វេងនៃប្រភេទអាវធំនេះ មានរូបសញ្ញានៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃ  
អង្គចៅក្រមនិងអង្គការយុត្តាធិការ មានរាងពងក្រពើមានទទឹង២,៥០ សង់ទីម៉ែត្រ  
កំពស់៣,៧៥ សង់ទីម៉ែត្រ និងមានចារិកអក្សរផ្នែកខាងលើ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
និងផ្នែកខាងក្រោម ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម រាងពងក្រពើ ស្របតាមរូប  
សញ្ញា ពណ៌មាស
- ខោជើងវែងពណ៌ខ្មៅ
- ស្បែកជើងយូបពណ៌ខ្មៅ។

**២-ចំពោះស្ត្រី៖**

- អាវ ជាប្រភេទអាវធំដៃវែង ពណ៌ខ្មៅបើកក គ្មានឆែកខ្នងកាត់រាងអាវធំ មានខ្សែរួត  
នៅផ្នែកខាងមុខ មានហោបៅចំនួន៣ គឺហោបៅលើផ្នែកខាងឆ្វេងគ្មាន គំរូ១ និង  
ហោបៅចំហៀងផ្នែកខាងក្រោមគ្មានគំរូ២ គ្របពីក្រៅអាវសីមិដៃវែងបើកក។ នៅ  
លើហោបៅផ្នែកខាងឆ្វេងនៃប្រភេទអាវធំនេះ មានរូបសញ្ញានៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃ  
អង្គចៅក្រមនិងអង្គការយុត្តាធិការ មានរាងពងក្រពើ មានទទឹង២,៥០ សង់ទីម៉ែត្រ  
កំពស់៣,៧៥ សង់ទីម៉ែត្រ និងមានចារិកអក្សរផ្នែកខាងលើ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា



និងផ្នែកខាងក្រោម ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម រាជពងក្រពើ ស្របតាមរូបសញ្ញា ពណ៌មាស

- សំពត់ឬខោវែងពណ៌ខ្មៅ
- ស្បែកជើងអេស្តាប៉ាង ឬឃ្មុបពណ៌ខ្មៅ។

រូបគំរូឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម ជាបុរសនិងជាស្ត្រី នៃសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ មានដូចក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣ នៃព្រះរាជក្រឹត្យនេះ។

**ជំពូកទី ៤**

**របបកំណត់ ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រម**

**មាត្រា ៦ .-**

ត្រូវបានផ្តល់ជូនដល់អង្គចៅក្រមនូវ ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀត តាមតម្រូវការជាក់ស្តែង។

**ជំពូកទី ៥**

**អវសានប្បញ្ញត្តិ**

**មាត្រា ៧ .-**

ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀតរបស់អង្គចៅក្រមនៃសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវយកទៅអនុវត្តក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំក្រោយការចូលជាធរមាននៃព្រះរាជក្រឹត្យនេះ។

**មាត្រា ៨ .-**

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម និងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ ។

១៧៧៧.១៧៧០២.២៥៥

ស សីហមុនី

**នរោត្តម សីហមុនី**

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង, ថ្ងៃទី ២៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ នៃព្រះរាជក្រឹត្យលេខនស/រកត/០២១៧/២៥៣..... ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧  
ស្តីពី ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានបំពេញមុខងារផ្សេងទៀត របស់អង្គចៅក្រម

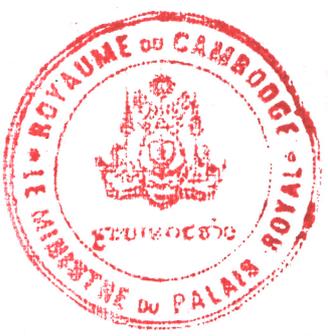


**ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ**  
**របស់អង្គចៅក្រម ជាមុនសន្តិសុខជាតិ នៃសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់**

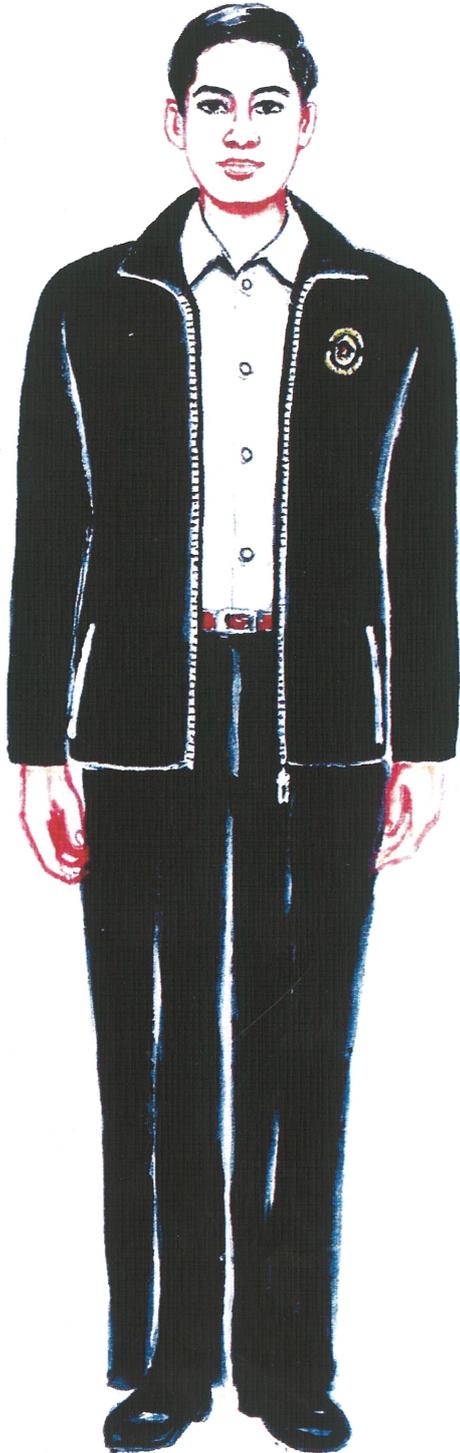
ឧបសម្ព័ន្ធទី២ នៃព្រះរាជក្រឹត្យលេខ... នស/រកត/០២១៧/២៥៣..... ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧  
ស្តីពី ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានបំពេញមុខងារផ្សេងទៀត របស់អង្គចៅក្រម



**ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ  
របស់អង្គចៅក្រម ជាមុនសន្តិសុខជាតិ នៃសាលាជម្រះក្តីជាន់ទាប**



ឧបសម្ព័ន្ធទី៣ នៃព្រះរាជក្រឹត្យលេខ... អ.ណ.ស.ក/០២១៧/២៥៣..... ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧  
ស្តីពី ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលជំនុំជម្រះ និងឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀត របស់អង្គចៅក្រម



ឯកសណ្ឋានក្នុងពេលបំពេញមុខងារផ្សេងទៀត  
របស់អង្គចៅក្រម ជាមុនសនិទាស្ត្រី នៃសាលាជម្រះក្តីក្រុងប៉ាស្ទ័រ



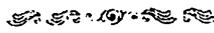


**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**

**រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា**

**ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**

លេខ: ២៣ អនក្រ.បក



**អនុក្រឹត្យ**

**ស្តីពី**

**ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល**

**រាជរដ្ឋាភិបាល**

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ២៤០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌
- យោងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

**ស រៀប ចំ**

**ជំពូកទី ១**

**បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

**មាត្រា ១.-**

អនុក្រឹត្យនេះ មានគោលបំណងពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រងការងាររដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដើម្បីធានាគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព នៃការផ្តល់សេវា និងបង្កើនជំនឿទុកចិត្តពីប្រជាពលរដ្ឋក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌។

**មាត្រា ២.-**

អនុក្រឹត្យនេះ មានគោលដៅកំណត់អំពីតួនាទី ភារកិច្ច និងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។

**មាត្រា ៣.-**

អនុក្រឹត្យនេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។

**ជំពូកទី ២  
តួនាទី ភារកិច្ច និងរចនាសម្ព័ន្ធ**

**មាត្រា ៤.-**

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល ស្ថិតនៅក្រោមរដ្ឋបាលកណ្តាលរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលមានអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ ជាសេនាធិការឱ្យក្រសួងយុត្តិធម៌លើការងារនេះ។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល គឺជាសេនាធិការឱ្យតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការ អមតុលាការកំពូល លើការងាររដ្ឋបាល បុគ្គលិក និងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន ព្រមទាំងបំពេញភារកិច្ចមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

- គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតុលាការ សម្រាប់ជាជំនួយបច្ចេកទេសដល់កម្មវិធីការងាររបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- រាយការណ៍អំពីការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុជាប្រចាំជូនប្រធានតុលាការកំពូល និង អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- ទំនាក់ទំនងការងារសាធារណៈ
- សម្របសម្រួលសកម្មភាពគ្រប់ផ្នែក រវាងតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ជាមួយនឹងក្រសួងយុត្តិធម៌
- បញ្ជូនសាលដីកា និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់តុលាការកំពូលជូនក្រសួងយុត្តិធម៌ឱ្យបានទៀងទាត់
- រៀបចំផែនការសកម្មភាព និងផែនការចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត សម្រាប់កិច្ចដំណើរការការងាររបស់ តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- លើកគម្រោងថវិកាជូនប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ដើម្បី ពិនិត្យ និងសម្រេច
- រៀបចំផែនការថវិកាផ្សេងៗរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល តាមការ ណែនាំរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងគោលការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាធរមាន ហើយត្រូវផ្ញើផែនការទាំងនោះ ជូនក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីប្រមូលផ្តុំ ដាក់ក្នុងកញ្ចប់ថវិការួម
- អនុវត្តការងារថវិកាតាមគម្រោងដែលបានអនុម័ត
- អនុវត្តតាមការណែនាំរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្នុងការអនុវត្តការងាររដ្ឋបាល បុគ្គលិក និងហិរញ្ញវត្ថុ

- រៀបចំ និងបញ្ជូនរបាយការណ៍ការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ ប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ ជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌
- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងទៀតដែលរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ប្រធានគុណភាពកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមគុណភាពកំពូល ប្រគល់ឱ្យ។

ដើម្បីធានាដល់ប្រសិទ្ធភាព នៃកិច្ចដំណើរការការងារអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលគុណភាពកំពូលមាន "ត្រាផ្លូវការ" សម្រាប់អនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។

**មាត្រា ៥.-**

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលគុណភាពកំពូល មានរចនាសម្ព័ន្ធដូចតទៅ ៖

- នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការគុណភាព
- នាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការ។

នាយកដ្ឋាននីមួយៗ ត្រូវដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប និងមានអនុប្រធានមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។ នាយកដ្ឋាននីមួយៗ ត្រូវបែងចែកជាការិយាល័យ។ ការិយាល័យនីមួយៗដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប និងមានអនុប្រធានមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។ នាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យនីមួយៗ នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលគុណភាពកំពូល ថ្នាក់ស្មើនឹងនាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យថ្នាក់កណ្តាល។

អង្គការលេខរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលគុណភាពកំពូល ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុក្រឹត្យនេះ។

**មាត្រា ៦.-**

នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក ជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលគុណភាពកំពូល លើការងាររដ្ឋបាលទូទៅ រដ្ឋបាលសំណុំរឿង បុគ្គលិក បណ្ណសារ និងបូកសរុប។

នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ ដូចខាងក្រោម៖

**១. ការិយាល័យរដ្ឋបាលទូទៅ ទទួលបន្ទុក ៖**

- ទទួល និងចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់គុណភាពកំពូល មហាអយ្យការអមគុណភាពកំពូល និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលគុណភាពកំពូល
- រៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងាររដ្ឋបាលទូទៅ
- គ្រប់គ្រងសៀវភៅចុះលេខលិខិតចេញ-ចូល និងរក្សាទុកឯកសារ
- គ្រប់គ្រងសៀវភៅ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យចុះបញ្ជីសំណុំរឿងក្តី
- ចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និងរៀបចំបញ្ជូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ
- គ្រប់គ្រងសំណុំរឿងដែលចាត់ការរួច ទិន្នន័យ សាលដីកា និងព្រឹត្តិបត្រ

- រៀបចំ គ្រប់គ្រងគេហទំព័រ និងបណ្តាញទំនាក់ទំនងសង្គមផ្សេងៗ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការទទួលបានព័ត៌មានរបស់សាធារណជន
- ចាត់ចែង និងប្រមូលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- ចាត់ចែង សម្របសម្រួល និងសហការបញ្ជូនសាលដីកា និងសេចក្តីសម្រេចនានាជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ តាមច្បាប់កំណត់
- គ្រប់គ្រងត្រារបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល
- គំណនាកំណត់ចំនួនប្រាក់ពន្ធដាក់ពាក្យសុំ និងប្រាក់ផ្សេងទៀតតាមច្បាប់កំណត់
- សម្របសម្រួលរៀបចំកម្មវិធីសវនាការ និងកិច្ចការរដ្ឋបាលទូទៅនៃសវនាការ
- តម្កល់ឯកសាររឿងក្តីសំណើដើម និងថតចម្លងឯកសាររឿងក្តី ជូនអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ
- សម្របសម្រួលសេវាបកប្រែ និងសេវាចាំបាច់ផ្សេងៗ
- ធានាប្រសិទ្ធភាព និងសុវត្ថិភាពរដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- រៀបចំគ្រប់គ្រងការងារសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងអនាម័យ
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ និងនាយកដ្ឋាន
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងារប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំរបស់តុលាការកំពូល មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

២. ការិយាល័យកិច្ចការបុគ្គលិក ទទួលបន្ទុក ៖

- គ្រប់គ្រង និងសម្របសម្រួលការងារបុគ្គលិក ដោយធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌
- គ្រប់គ្រងបុគ្គលិក រៀបចំផែនការ តារាងបៀវត្ស និងស្ថិតិបុគ្គលិក ព្រមទាំងរៀបចំសំណុំលិខិតរដ្ឋបាលសម្រាប់គ្រប់គ្រងអាជីព តាមច្បាប់កំណត់ និងតាមការណែនាំរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌
- រៀបចំសំណើជ្រើសរើស ដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ព្រមទាំងរៀបចំសំណើផ្តល់មេធាវីការងារ និងគ្រឿងឥស្សរិយយសផ្សេងៗ
- ចូលរួមរៀបចំផែនការ និងប្រមូលផ្តុំព័ត៌មានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស
- រៀបចំ គ្រប់គ្រងកម្មវិធីការងារទូទៅ និងកម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈរបស់បុគ្គលិក
- តាមដាន និងត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពការងារបុគ្គលិក
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

៣. ការិយាល័យទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងបណ្តុះបណ្តាល ទទួលបន្ទុក ៖

- រៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងារទំនាក់ទំនងអន្តរស្ថាប័ន ពិធីការ បូកសរុប និងបណ្តុះបណ្តាល

- សម្របសម្រួល និងទំនាក់ទំនងជាមួយបណ្តាប្រទេសនានាលើវិស័យតុលាការ ដោយសហការជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌
- សហការជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការ អនុស្សរណៈ និងកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយប្រទេសនានា និងអង្គការអន្តរជាតិ
- សហការ សម្របសម្រួល និងបកប្រែភាសាពាក់ព័ន្ធរឿងក្តី សាលដីកា និងសេចក្តីសម្រេចនានា
- សម្របសម្រួល និងរៀបចំបេសកកម្មក្រៅប្រទេស
- ទំនាក់ទំនងជាមួយសាធារណជន និងអង្គការសារព័ត៌មាន
- ផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីជូនដំណឹង និងព័ត៌មានទូទៅផ្សេងៗ
- រៀបចំ បោះពុម្ពព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- រៀបចំគ្រប់គ្រងបណ្ណាល័យ និងតម្កល់ឯកសារ
- រៀបចំកិច្ចប្រជុំនានា ជាអទី កិច្ចប្រជុំផ្ទៃក្នុង សិក្ខាសាលា និងសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ
- រៀបចំរក្សាសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងកិច្ចប្រជុំទូទៅ និងសវនាការ
- ចាត់ចែង និងសម្របសម្រួលការបញ្ជូនសាលដីកា និងសេចក្តីសម្រេចនានាជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗតាមច្បាប់កំណត់
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

**មាត្រា ៧.-**

នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ ជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល លើការងារផែនការ ថវិកា គណនេយ្យ បេឡា លទ្ធកម្ម និងសារពើភ័ណ្ណទាំងឡាយ។

នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ (បី) ដូចខាងក្រោម៖

**១. ការិយាល័យផែនការ ទទួលបន្ទុក ៖**

- ទទួល ចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់នាយកដ្ឋាន
- សម្របសម្រួលរៀបចំផែនការថវិការបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល
- ទទួល និងបូកសរុបផែនការសកម្មភាព និងផែនការថវិកាគ្រប់នាយកដ្ឋាន ដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
- សម្របសម្រួល តាមដានការអនុវត្តថវិកាតាមផែនការសកម្មភាព
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ និងនាយកដ្ឋាន

*(Signature)*

- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យ និងនាយកដ្ឋានប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

២. ការិយាល័យហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់ ទទួលបន្ទុក ៖

- រៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងារបេឡា និងសារពើភ័ណ្ណទាំងឡាយ
- គ្រប់គ្រងបេឡា (ចំណូល-ចំណាយ) និងកិច្ចបញ្ជីកា
- រៀបចំ និងគ្រប់គ្រង ការអនុវត្តថវិកា ដោយមានចុះកិច្ចបញ្ជីកាគណនេយ្យ
- រៀបចំ គ្រប់គ្រង និងបែងចែកតាមតម្រូវការនៃសម្ភារៈ បរិក្ខារបច្ចេកទេស ប្រេងឥន្ធនៈ និងតម្រូវការផ្សេងៗ
- រៀបចំបែបបទទូទាត់កិច្ចចំណាយដំណើរការរដ្ឋបាលផ្សេងៗ និងចំណាយកិច្ចលទ្ធកម្ម
- គ្រប់គ្រង តាមដាន និងធ្វើបញ្ជីបេឡាជាប្រចាំ
- គ្រប់គ្រងបញ្ជីជាប្រចាំនៃសលាកប្រចំណូល-ចំណាយ និងគណនេយ្យប្រធាតុ
- ទទួល ប្រមូល គ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងប្រាក់ពន្ធ ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី ប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ចំណូលផ្សេងទៀត ព្រមទាំងបញ្ជូនសាច់ប្រាក់ តាមបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន និងធ្វើរបាយការណ៍ជាប្រចាំ
- គ្រប់គ្រង និងបើកប្រាក់ប្រាក់ ក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់តុលាការកំពូល និង/ឬ មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល តាមបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន
- រៀបចំបើកប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់បេសកកម្ម និងប្រាក់ឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

៣. ការិយាល័យលទ្ធកម្ម ទទួលបន្ទុក ៖

- រៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងារលទ្ធកម្មសាធារណៈ
- រៀបចំបែបបទ និងគ្រប់គ្រង នីតិវិធីលទ្ធកម្មសាធារណៈ តាមនីតិវិធីជាធរមាន
- សម្របសម្រួលបែបបទទូទាត់ចំណាយកិច្ចលទ្ធកម្ម
- អនុវត្ត និងប្រតិបត្តិកិច្ចលទ្ធកម្មសាធារណៈ តាមគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីជាធរមាន
- ទទួលខុសត្រូវ និងត្រួតពិនិត្យនីតិវិធីលទ្ធកម្មសាធារណៈ
- លើកផែនការលទ្ធកម្ម និងធ្វើរបាយការណ៍កិច្ចលទ្ធកម្ម
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

**មាត្រា ៨.-**

នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ ជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល លើការងារសម្របសម្រួល ចាត់ចែងបន្តសំណុំរឿង ព្រមទាំងការងារផ្សេងទៀត ដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូល។ នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ (បី) ដូចខាងក្រោម៖

១. ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការតុលាការ ទទួលបន្ទុក ៖
  - ទទួល ចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់នាយកដ្ឋាន
  - សម្របសម្រួលរៀបចំទស្សនវិស័យក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍សេវារដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូល
  - សិក្សាស្រាវជ្រាវច្បាប់ និងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការជាតិ-អន្តរជាតិ ព្រមទាំងដំណើរការនៃប្រព័ន្ធតុលាការរបស់ប្រទេសនានា និងតម្កល់ទុកនៅបណ្ណាល័យ
  - ចរាចរលិខិត និងបញ្ជូនទៅសកាជំនាញនីមួយៗ ព្រមទាំងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល
  - បញ្ជូនលទ្ធផលចំណាត់ការរឿងក្តី ឬបញ្ជូនលទ្ធផលនៃចំណាត់ការទៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ
  - សម្របសម្រួលរៀបចំកម្មវិធីជំនុំជម្រះរឿងក្តីអាទិភាព និងរឿងក្តីធម្មតា
  - ស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងសាលដីកា ឬសេចក្តីសម្រេចនានារបស់តុលាការកំពូល
  - ចងក្រងឯកសារច្បាប់ និងសេចក្តីពន្យល់ផ្សេងៗក្នុងវិស័យតុលាការ
  - លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ និងនាយកដ្ឋាន
  - រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យ និងនាយកដ្ឋានប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
  - អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។
  
២. ការិយាល័យទំនាក់ទំនងតុលាការ ទទួលបន្ទុក ៖
  - សម្របសម្រួលការចរាចរឯកសារសំណុំរឿង និងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល
  - បញ្ជូនសាលដីកា ឬសេចក្តីសម្រេចនានាទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតតាមច្បាប់កំណត់
  - ទំនាក់ទំនងចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា មន្ត្រីជំនួយយុត្តិធម៌ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចដំណើរការរឿងក្តី
  - សម្របសម្រួលទំនាក់ទំនងរវាងតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល
  - សម្របសម្រួលការបញ្ជូនសំណុំរឿងក្តីពីសកាជំនាញ ត្រឡប់ទៅសាលាជម្រះក្តីមានសមត្ថកិច្ចស្របតាមនីតិវិធីជាធរមាន
  - ប្រមូល និងចងក្រងសាលដីកាស្តីពរ និងរូបមន្តអនុវត្ត
  - លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ





២. ការិយាល័យទំនាក់ទំនងមហាអយ្យការ ទទួលបន្ទុក ៖

- គ្រប់គ្រងសៀវភៅ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យចុះបញ្ជីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ
- ទំនាក់ទំនងចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា មន្ត្រីជំនួយយុត្តិធម៌ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចដំណើរការរឿងក្តី
- សម្របសម្រួលទំនាក់ទំនងរវាងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល និងតុលាការកំពូល
- ចូលរួមរក្សា និងតម្កល់ឯកសាររឿងក្តី ព្រមទាំងចូលរួមធានាប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពនៃឯកសារសំណុំរឿង
- សម្របសម្រួលកិច្ចការចរាចរឯកសារសំណុំរឿង និងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តី
- សម្របសម្រួលការថតចម្លងឯកសាររឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

៣. ការិយាល័យបច្ចេកទេសព្រហ្មទណ្ឌ ទទួលបន្ទុក ៖

- រៀបចំ និងសម្របសម្រួល ការងារបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ
- ចូលរួមរក្សា និងតម្កល់ឯកសាររឿងក្តី ព្រមទាំងចូលរួមធានាប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពនៃឯកសារសំណុំរឿង
- រៀបចំបញ្ជូនសាលដីកាស្ថាពរទៅសាលាជម្រះក្តី អយ្យការ និង/ឬ ពន្ធនាគារដែលមានសមត្ថកិច្ច
- សម្របសម្រួលជាមួយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា មន្ត្រីជំនួយយុត្តិធម៌ អ្នកជំនាញការ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ
- ចូលរួមសិក្សាស្រាវជ្រាវច្បាប់ និងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការជាតិ-អន្តរជាតិ ព្រមទាំងដំណើរការនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ប្រទេសនានា
- លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំរបស់ការិយាល័យ
- រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពការងាររបស់ការិយាល័យប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

ជំពូកទី ៣  
អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ១០.-

ក្នុងករណីចាំបាច់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌អាចចេញប្រកាសធ្វើការកែសម្រួល និងបង្កើតការិយាល័យឬអង្គភាពមួយចំនួន ចំណុះឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលបាន។



**ជំពូកទី ៤**  
**អវសានប្បញ្ញត្តិ**

**មាត្រា ១១.-**

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

**មាត្រា ១២.-**

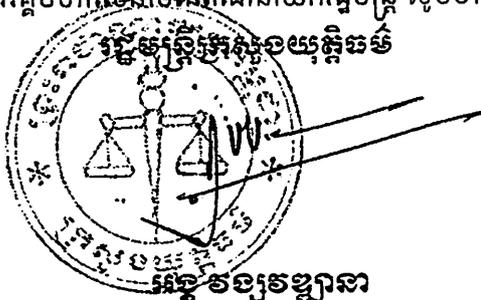
រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីគ្រប់ក្រសួង និងប្រធានគ្រប់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦



**សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន**

បានយកសេចក្តីគោរពជម្រាបជូន  
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី សូមហត្ថលេខា



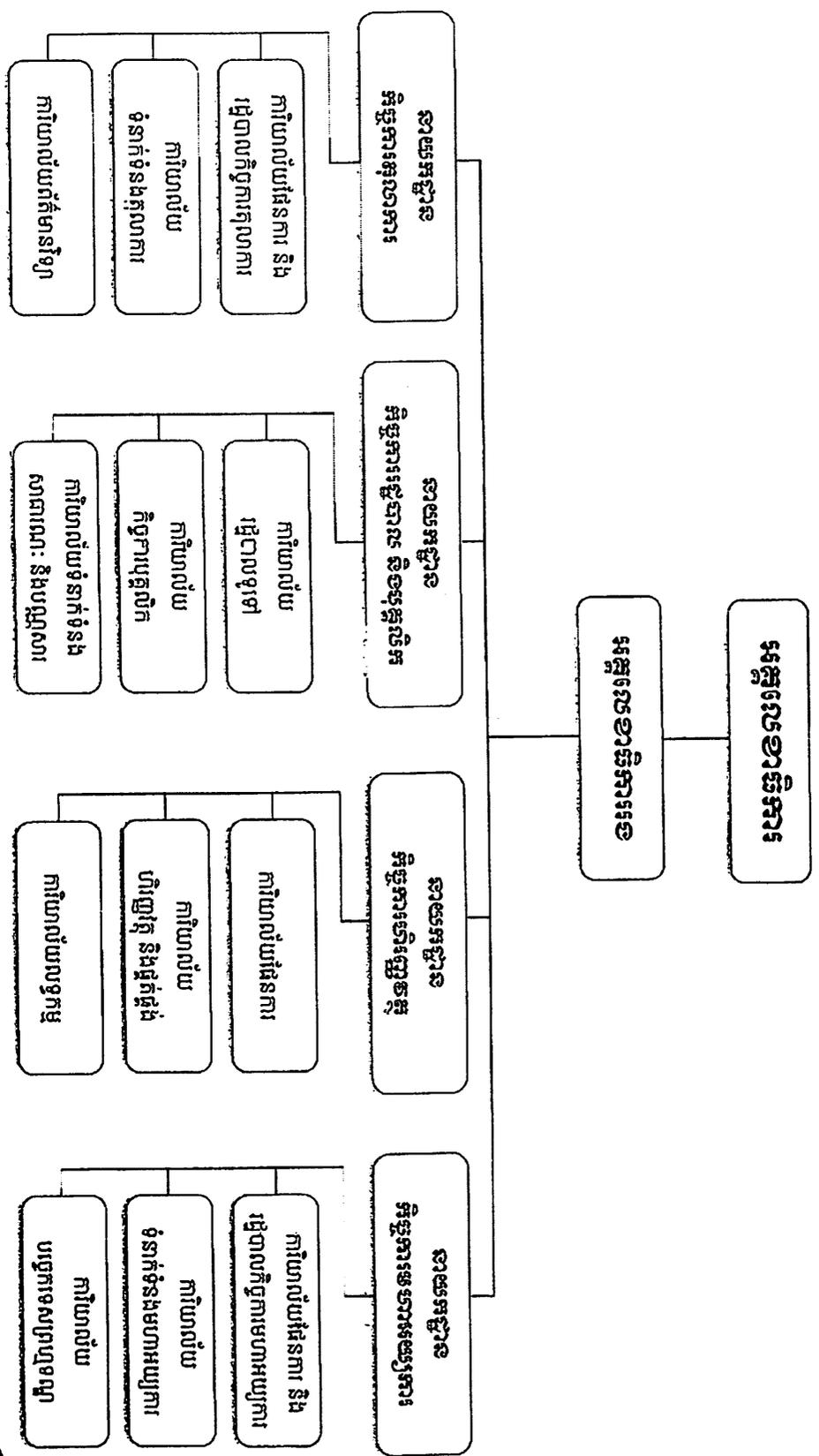
**អង្គចម្របខ្មែរ**

**កន្លែងទទួល ៖**

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ឧទ្ធរណ៍យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ឧទ្ធរណ៍យសម្តេច ឯកឧត្តម លោកជំទាវឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា ១២
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុក្រឹត្យលេខ... ៤៧៣... អនក្រ/បក ចុះថ្ងៃទី ០៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦

**អង្គការលេខ១៧៧៧ អង្គការសុខាភិបាលកម្ពុជា**



*(Handwritten mark)*





ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ



សាលាឧទ្ធរណ៍បាត់ដំបង

លេខ: ៤៧

ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២១

រឿង ... ឧក្រិដ្ឋកម្ម ...

លេខ: ០៥

ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២១

មាន \* ២ ខ្ល

សេចក្តីសុំប្តឹងសាទុក្ខ

ឆ្នាំពីរពាន់ ៤០០៧ ខែ មេសា ថ្ងៃទី ២៧ ឆ្នាំ ២០២១ វេលាម៉ោង ៧:៣៧ ភ្នំពេញ

យើង ឈ្មោះ ហ៊ុន សែន ក្រឡាបញ្ជីសាលាឧទ្ធរណ៍ខេត្តបាត់ដំបង។

បានឃើញ លេខ ០១២៣៤ បានដាក់សេចក្តីសុំប្តឹងសាទុក្ខ

ចូលមកចំពោះមុខយើងនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ខេត្តបាត់ដំបង ហើយសុំប្តឹងសាទុក្ខនឹងសាលដីកា ២៧១ លេខ

លេខ ៣៤ (អ) ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១

ត្រូវសេចក្តីសុំប្តឹងសាទុក្ខ ។

ក្រែងពុំប្រាកដ យើងបានអានសេចក្តីប្តឹងនេះឱ្យសាមីខ្លួនស្តាប់ហើយឱ្យចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតមេដៃជាមួយយើង។

អ្នកប្តឹង  
ស្នាមមេដៃស្តាំ

ក្រឡាបញ្ជី  
ហត្ថលេខា

បានឃើញ  
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ



ហ៊ុន សែន

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម  
ថ្ងៃ ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១ ភ្នំពេញ ២៥៧៤  
បាត់ដំបង ថ្ងៃទី ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២១



ក្រឡាបញ្ជី

ហ៊ុន សែន

